

Godišnje izvješće društva Croatia Airlines d.d. i Grupe Croatia Airlines za 2017. godinu

Travanj 2018.

SADRŽAJ:

Izvješće posloводства o stanju Društva za 2017. godinu	3 - 43
Izjava o kodeksu korporativnog upravljanja	44 - 46
Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. zajedno s Izvješćem neovisnog revizora	47 - 117
Izjava Uprave	118

Izvješće posloводства o stanju Društva za 2017. godinu

Travanj 2018.

SADRŽAJ

Karakteristični pokazatelji	5
Flota	5
Prometni pokazatelji	5
Financijski pokazatelji.....	6
Pokazatelji produktivnosti	6
Croatia Airlines u 2017. godini – predavljanje.....	7
Struktura vlasništva	7
Upravljačka struktura Društva i organizacija.....	8
Ljudski potencijali	10
Društvena odgovornost	17
Članstva, obljetnice i zaštita okoliša	18
Poslovno okruženje i rizici poslovanja.....	22
Flota i kapaciteti.....	31
Tržište	32
Financijsko poslovanje	35
Račun dobiti i gubitka	35
Imovina, financiranje i investicije	38
Bilanca stanja	38
Novčani tijek.....	40
Konsolidirani rezultat poslovanja	41
Planske smjernice i ciljevi 2018. godine	42
Današnje poslovanje – Prometni učinci I.-II. 2018.....	43

Karakteristični pokazatelji

Flota

tip zrakoplova	broj na kraju 2017.	sjedala	vlasništvo	najam	Ø starost (god.)	broj na kraju 2016.	vlasništvo	najam
Airbus A320	2	348	1	1	18,08	2	1	1
Airbus A319	4	576	4	-	18,94	4	4	-
Q-400	6	456	-	6	8,60	6	-	6
UKUPNO	12	1.380	5	7	13,63	12	5	7

Prometni pokazatelji

OPIS		2017.	2016.	2015.
nalet (km)	DIST 000	18.321	17.220	16.388
broj uzlijetanja	FLTS	27.491	26.848	25.863
stopa promjene	%	2	4	0
operativno vrijeme	BH	39.345	37.890	37.007
stopa promjene	%	4	2	0
prevezeni putnici	RPAX 000	2.125	1.939	1.850
stopa promjene	%	10	5	1
prevezena roba i pošta	CGO T	2.273	2.591	2.733
stopa promjene	%	-12	-5	-12
ostvareni putnički km	RPK mil.	1.630	1.446	1.371
raspoloživa sjedala - km	ASK mil.	2.191	2.066	1.967
putnički faktor popunjenosti	PLF %	74,4	70,0	69,7
ostvareni tonski km	RTK mil.	165	146	139
raspoloživi tonski km	ATK mil.	231	215	205
težinski faktor popunjenosti	WLF %	71,3	68,1	67,8

Financijski pokazatelji

Pokazatelj	Jedinica mjere	2017.	2016.	2015.
Operativni prihodi	mil. kn	1.767	1.561	1.551
Stopa promjene	%	13,2	0,7	
Ukupni prihodi	mil. kn	1.834	1.610	1.608
Stopa promjene	%	13,9	0,1	
Operativni troškovi	mil. kn	1.728	1.553	1.534
Stopa promjene	%	11,2	1,3	
Ukupni troškovi	mil. kn	1.809	1.602	1.594
Stopa promjene	%	12,9	0,5	
Operativni rezultat	mil. kn	39,8	7,8	16,7
Neto rezultat	mil. kn	24,9	8,0	13,8
EBIT	mil. kn	30,1	15,6	24,2
EBITDA	mil. kn	124,6	101,0	97,4
EBIT marža	%	1,7	1,0	1,6
Ekonomičnost		1,0	1,0	1,0
ROA	%	2,9	0,9	1,6
ROE	%	6,2	2,1	3,7
Jedinični operativni trošak	kn/ATK	7,5	7,2	7,5
Jedinični operativni prihod	kn/ATK	7,7	7,3	7,6
Putnički <i>yield</i> (putnički prihod u EUR/RPK)	€cent/RPK	11,6	12,4	12,6
Koeficijent tekuće likvidnosti		0,5	0,5	0,5
Koeficijent zaduženosti		0,5	0,6	0,6
Koeficijent financiranja		1,0	1,3	1,3
Prosječan broj zaposlenih		931	946	925

Pokazatelji produktivnosti

Pokazatelj	2017.	2016.	2015.
Zaposleni (rtk/zaposlenom)	176.819	154.824	150.365
Zrakoplovi (BH/dan)	8,4	8,2	8,4
Gorivo (rtk/tona)	2.620	2.434	2.451

Croatia Airlines u 2017. godini – predstavljanje

U više od dvadeset pet godina postojanja i pružanja usluge prijevoza Croatia Airlines povezoao je hrvatske gradove s najvažnijim europskim metropolama, a u suradnji sa zrakoplovnim partnerima i s cijelim svijetom. Croatia Airlines, kao član najvećeg svjetskog udruženja zrakoplovnih kompanija Star Alliance, svojim putnicima omogućuje pristup globalnoj mreži letova uz korištenje mnogobrojnih pogodnosti.

Struktura vlasništva

Croatia Airlines je dioničko društvo.

Temeljni kapital Društva iznosi 277.879.530 kn i podijeljen je na 27.787.953 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10 kn.

Pregled deset najvećih dioničara i njihovih udjela u temeljnom kapitalu	broj dionica	%
CENTAR ZA RESTRUKTURIRANJE I PRODAJU (CERP) ZA REPUBLIKU HRVATSKU	26.886.888	96,7574
ZRAČNA LUKA ZAGREB D.O.O.	477.121	1,7170
HPB ZA REPUBLIKU HRVATSKU	297.701	1,0713
JANAF D.D.	22.000	0,0792
CROATIA OSIGURANJE D.D.	10.270	0,0370
HRVATSKA LUTRIJA D.O.O.	4.000	0,0144
ASTRA INTERNATIONAL D.D. U STEČAJU	3.682	0,0133
HP D.D.	2.750	0,0099
TURISTHOTEL D.D.	2.090	0,0075
TANKERKOMERC D.D.	2.090	0,0075

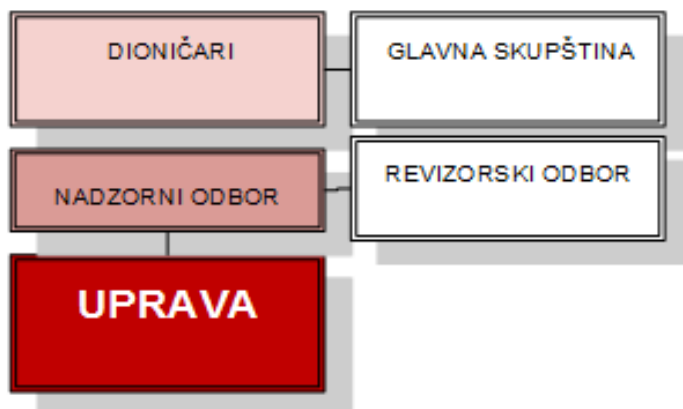
Povezana društva koja su u 2017. godini bila u vlasništvu Croatia Airlinesa d.d. su Amadeus Croatia d.d. te Obzor putovanja d.o.o. koji su samostalni poslovni subjekti.

Amadeus Croatia d.d. osnovali su Croatia Airlines (95 posto vlasništva) i Amadeus GDS, globalni distribucijski sustav sa sjedištem u Madridu. Osnovna djelatnost društva je organizacija svih aktivnosti i pružanje tehničke potpore vezane uz korištenje rezervacijskog sustava Amadeus na području Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Amadeus je globalni rezervacijski sustav putem kojeg se obavlja distribucija i rezervacija prijevoznih i smještajnih kapaciteta preko putničkih agencija i prodajnih mjesta samih zrakoplovnih kompanija.

Obzor putovanja d.o.o. je turistička agencija u stopostotnom vlasništvu Croatia Airlinesa koja se bavi organizacijom službenih i turističkih putovanja, savjetovanja, konferencija, kongresa i *incentive* putovanja.

Upravljačka struktura Društva i organizacija

Rad Društva tijekom 2017. godine organiziran je preko poslovnih funkcija grupiranih u poslovne cjeline i preko zajedničkih funkcija kompanije organiziranih unutar Tajništva uprave, Ureda za upravljanje kvalitetom i sigurnošću, Ured za

upravljanje kriznim situacijama i izvanrednim događajima, Sektora kontrolinga i interne revizije te korporativnih funkcija koje uključuju Sektor financija i računovodstva, Sektor pravnih poslova, upravljanja ljudskim resursima i imovinom i Sektor upravljanja informacijskim tehnologijama.

Poslovno područje prometa obuhvaća letačke i kabinske operacije, prometni školski

centar, operativni centar s planom posada, operativni inženjering, službu zemaljskih operacija te poslove administracije prometa.

Poslovno područje tehnike objedinjava inženjering i tehničku podršku, upravljanje materijalima, pripremu i kontrolu radova, bazno i linijsko održavanje, održavanje zrakoplovnih dijelova i opreme te tehnički školski centar.

Prodaja i marketing te upravljanje mrežom i prihodima dio su trećeg poslovnog područja.

Tijekom godine došlo je do promjene u Upravi Društva: Zlatko Širac bio je član uprave za operativno poslovanje do 28.02.2017., od kada je Uprava Društva jednočlana. Do 03.11.2017. predsjednik Uprave bio je Krešimir Kučko, a od 4.11.2017. godine tu funkciju preuzeo je gospodin Jasmin Bajić. Nadzorni odbor broji pet članova, čiji je predsjednik dipl. jur. Zlatko Mateša.

Poslovnice u inozemstvu

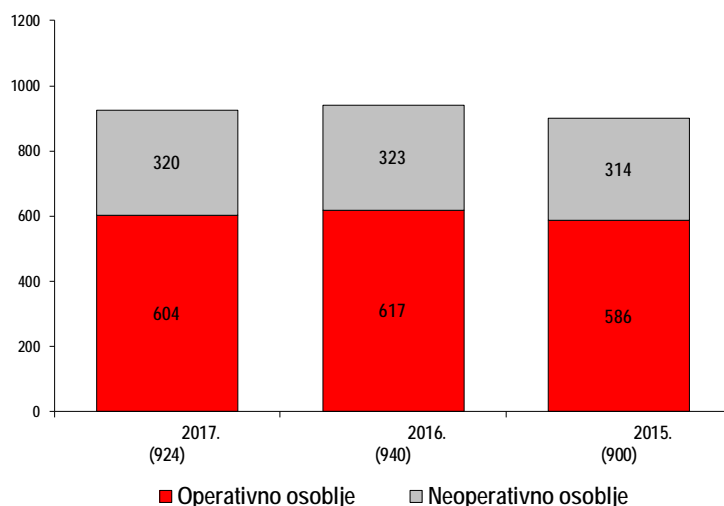
Croatia Airlines ima osam poslovnica u inozemstvu: Poslovnica Bruxelles - Benelux, Poslovnica Frankfurt - Njemačka, Poslovnica London – Velika Britanija, Poslovnica Paris - Francuska, Poslovnica Rim - Italija, Poslovnica Sarajevo - Bosna i Hercegovina, Poslovnica Skopje - Makedonija i Poslovnica Zürich - Švicarska.

Bruxelles	Benelux	Pariz	Francuska	Sarajevo	Bosna i Hercegovina
Adresa:	Brussels Airport, Box 31 1930 Zaventem	Adresa:	Roissypole Le Dôme 1 1 Rue de la Haye, BP 18913 Tremblay en France 95731 Roissy CDG Cedex	Adresa:	Zračna luka Sarajevo Ul. Khurta Schorka 36, 71 210 Sarajevo
Frankfurt	Njemačka	Rim	Italija	Skopje	Makedonija
Adresa:	FAC 1, Gebäude 234, HBK 49, Hugo-Eckener-Ring 60549 Frankfurt a.M.	Adresa:	Aeroporto Leonardo Da Vinci Torre Uffici 2, room 518 00054 Fiumicino	Adresa:	Alexander the Great Airport 1043 Petrovec - Skopje
London	Velika Britanija			Zürich	Švicarska
Adresa:	Concorde North Wing Gatwick Airport Room 332 West Sussex RH6 ODW			Adresa:	Letzigraben 154 8047 Zurich

Ljudski potencijali

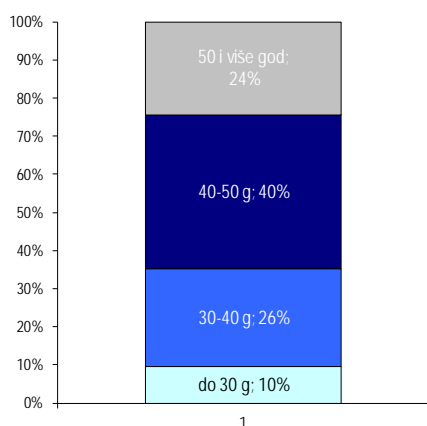
Na dan 31. prosinca 2017. godine u Društvu je bio zaposleno 924 radnika uključujući i 36 radnika u inozemnim predstavništvima. Broj radnika je manji za 2 posto u odnosu na kraj 2016. godine.

Broj zaposlenih na kraju godine

Croatia Airlines je tijekom godine koristila usluge i ustupljenih radnika. Na dan 31. prosinca 2017. broj ustupljenih radnika bio je 60, u odnosu na 34 s kraja 2016. godine. Ustupljeni radnici na kraju godine prvenstveno su angažirani kao pomoćno osoblje održavanja zrakoplova u sezoni radova na zrakoplovima. Pribrajanjem ustupljenih radnika ukupnom broju zaposlenika preko Ugovora o radu na kraju 2017. godine broj radnika porastao je za 1 posto.

Struktura po dobi 2017.

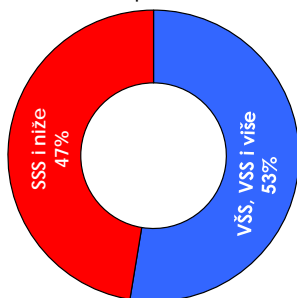

Na kraju 2017. godine broj operativnih radnika manji je za 2 posto, dok je broj neoperativnog osoblja manji za 1 posto u odnosu na kraj 2016. godine. Uzimajući u obzir i broj ustupljenih radnika, broj operativnog osoblja je viši za 2 posto u odnosu na kraj 2016. godine. Zbog potreba pokrivanja ljetnog reda letenja Društvo je sezonski zaposlilo 60 članova kabinske posade zrakoplova.

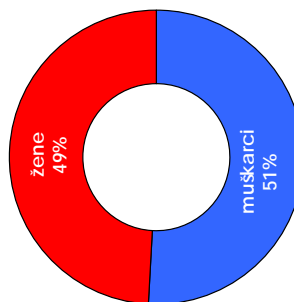
Zastupljenost operativnog osoblja¹ u Društvu iznosi 65 posto (604), a neoperativnog 35 posto (320).

¹ Uključuje sljedeća operativna radna mjesta u Društvu: promet (piloti, kabinsko osoblje, operativni centar, snabdjevanje zrakoplova, zemaljske usluge, voditelji stanica, asistenti voditelja stanica); tehnika (sva radna mjesta) te prodaja (voditelji poslovnica na ZL i predstavnici prodaje i skrbi o putnicima)

Struktura po stručnoj spremi

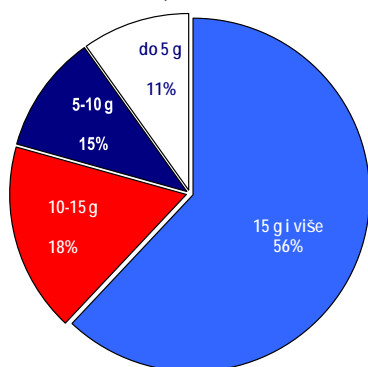

Struktura po spolu

Obrazovna struktura pokazuje da 53 posto zaposlenih ima više i visoko obrazovanje, a prosječna životna dob zaposlenih je 43 godine. U spolnoj strukturi nešto su zastupljeniji muškarci (51 posto).

Struktura po stažu u Društvu

Prosječni ukupan kumulativni staž operativnog osoblja iznosio je 17, neoperativnog 20, a prosječan ukupni staž svih zaposlenika iznosio je 18 godina.

Prosječan staž u Croatia Airlinesu za operativno osoblje iznosio je 14, neoperativno osoblje 17, dok je prosječan staž svih zaposlenika iznosio 15 godina, što pokazuje visoki stupanj lojalnosti zaposlenika kompaniji od kojih je veliki dio čitav svoj dosadašnji radni vijek proveo radeći u Croatia Airlinesu.

Udio žena u strukturi visokoga *managementa* iznosio je 38 posto.

Ulaganja i programi školovanja

Obzirom na izraženu ovisnost o sofisticiranoj tehnologiji kao i na uslužni karakter svojih usluga, Croatia Airlines svake godine ulaže velika financijska sredstva u osposobljavanje radnika, osobito specijalistička osposobljavanja i održavanje standarda educiranosti letačkog, tehničkog i zemaljskog operativnog osoblja, ali i svih ostalih zaposlenika bez čijeg se doprinosa ne bi mogli odvijati temeljni poslovni procesi kompanije.

Ulaganja u školovanja (kn)	2017	2016.	2015.
Operativno osoblje	4.648.913	5.728.993	6.500.959
Stopa promjene	-19%	-12%	-3%
Neoperativno osoblje	470.595	700.000	668.861
Stopa promjene	-33%	5%	14%
Ukupno	5.119.508	6.428.993	7.169.820
Stopa promjene	-20%	-10%	-1%

Školovanje zaposlenika Croatia Airlinesa odvija se kroz tri školska centra: Prometni školski centar, čije su aktivnosti vezane za edukaciju letačkog, kabinskog i zemaljskog osoblja, Tehnički školski centar koji se bavi obrazovanjem tehničkog osoblja i osoblja koje radi na održavanju zrakoplova, te Školski centar namijenjen neoperativnim sektorima, čija su ciljana skupina svi ostali zaposlenici kompanije.

U 2017. godini Tehnički školski centar Croatia Airlinesa je nastavio aktivnu suradnju s Hrvatskom agencijom za civilno zrakoplovstvo u segmentu izdavanja PART 66² dozvola, te usklađivanja s EASA³ regulativom.

Potrebno je istaknuti kako je početkom srpnja 2017. godine u sklopu auditiranja Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo od strane EASA-e, auditiran i Tehnički školski centar, a čime je i novi projekt osnovnog osposobljavanja za aviomehaničare potvrđen kao projekt u potpunosti usklađen s Part-147 standardima. S obzirom da se nastavilo provođenje školovanja osnovnog osposobljavanja, Tehnički školski centar je krajem 2017. godine dobio ovlaštenje i za samostalno provođenje ispita za module osnovnog osposobljavanja, čime će se još uspješnije pozicionirati na tržištu kao relevantni čimbenik. Zbog problema sa ishođivanjem boravišta u RH, startanje nastave za novu grupu stranih polaznika pomaknuto je za početak 2018. godine.

Obzirom na povećanje opsega radnih aktivnosti ukazala se potreba povećanja broja instruktora u Tehničkom školskom centru (TŠC). Iz tog razloga je održan jedan Instruktorski tečaj, na kojem su sudjelovali i komercijalni polaznici.

U dijelu PART 147⁴ *Type-training* školovanja, održana su dva teorijska i šest praktičnih školovanja za tipove zrakoplova A319/A320. Školovanja su održana za zaposlenike Sektora tehnike, ali i za polaznike koji su na komercijalnim osnovama pristupili tečaju.

U dijelu školovanja propisanih PART 145 regulativom, održano je 90-ak školovanja, u koja spadaju sva planirana školovanja za produženje internih autorizacija inženjera i mehaničara PART 145⁵ Croatia Airlines.

Nastavljeno je školovanje Limited Certification Authorisation to the Commander za oba tipa zrakoplova A319/A320 i Q400.

U segmentu rada „Operativnog priručnika“, kojim je pokriveno školovanje za vuču zrakoplova aerodromskog osoblja, nastavljeno je provođenje školovanja i održavanje/produljenje dozvola za vuču. Također, u suradnji sa kolegama iz Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, Odjela za aerodrome, kontinuirano se

² PART 66 – Aircraft Maintenance Licences

³ EASA – European Aviation Safety Agency

⁴ PART 147 - Maintenance Training Organizations

⁵ PART 145 - Maintenance Organisation

radi na revizijama priručnika, imenovanju novih instruktora za vuču kao i unapređenju cjelokupnog segmenta poslovanja.

U 2017. godini Prometni školski centar organizirao je obvezne obnove znanja kao i potrebne provjere na zrakoplovu, simulatoru te na zemlji, koje su omogućile produljenja svih ovlaštenja i dozvola za obavljanje poslovnih aktivnosti zaposlenika.

Na tipu zrakoplova A319/A320 provedeno je školovanje svih pilota za UPRT (*Upset Prevention and Recovery Training*) sukladno promjeni regulative, te su certificirane sve posade na tipu zrakoplova A319/A320.

Organizirana su sva školovanja predviđena planom poslovanja za 2017. godinu, kao i komercijalno školovanje pilota na tipovima A319/A320 i Q400 na simulatoru i u zrakoplovu. U suradnji s partnerima, proveden je i veći broj *Base traininga* za upis tipa A319/A320 i Q400.

Provedeno je planirano školovanje kabinskog osoblja, te niz školovanja vezanih za postupak rukovanja opasnim robama (DGR⁶), CRM⁷ školovanje za vanjske korisnike, kao i *Base training* za partnere Croatia Airlines.

Tijekom 2017. godine Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo je provela nekoliko audita i inspekcija u cilju kontinuiranog nadzora aktivnosti Prometnoga školskog centra u prostorijama Croatia Airlines, na simulatorima te na letovima zrakoplova Croatia Airlinesa. Ostvareni rezultati pokazali su zavidnu razinu usklađenosti s propisanim standardima. Obavljene su također i inspekcije simulatora te rada instruktora TRI/TRE⁸ na njima, u skladu s odredbama OM-D⁹ & *Quality Inspection Orders* sustava kvalitete, radi praćenja te podizanja kvalitete rada TRI/TRE instruktora. Provedena je i postignuta standardizacija rada TRE/TRI instruktora na oba tipa zrakoplova u segmentu *Normal & Abnormal Procedures*.

Djelatnici, sukladno svojim ovlastima, prisustvovali su radionicama i obnovama znanja u Hrvatskoj agenciji za civilno zrakoplovstvo u cilju usavršavanja i poboljšanja relevantnih procesa u okviru njihovih segmenta poslovanja.

Razni programi školovanja namijenjeni vanjskim korisnicima realizirani su putem WEB ponude.

Proces edukacije zaposlenika Croatia Airlinesa oslanja se u prvom redu na interne resurse koji podrazumijevaju korištenje vlastitih ovlaštenih instruktorskih kadrova. Osim financijskih ušteda koje se tako ostvaruju, njegovanjem vlastitog *know-how* postiže se manja ovisnost o vanjskim resursima te promiče kompanijska kultura i poslovna strategija.

U 2017. godini provedena su brojna interna školovanja za neoperativno osoblje, kojima je cilj bio zaposlenicima omogućiti dodatna stručna znanja vezana za tehnološke promjene u industriji, kao i stjecanje poslovnih vještina nužnih za svakodnevno poslovanje.

Organizirane su i serije edukacija namijenjene zaposlenicima u direktnom kontaktu s korisnicima usluga Croatia Airlines. Školovanja su tradicionalno organizirana prije početka glavne sezone s ciljem opsežne pripreme zaposlenika za intenzivnije prodajne aktivnosti, suočavanje s neregularnostima u poslovanju i njihovo brzo

⁶ DGR - Dangerous Goods Regulations

⁷ CRM – Crew Resource Management

⁸ TRI/TRE - Type Rating Instructor and Type Rating Examiner

⁹ OM-D – Operational Manual Part D

prevladavanje, kao i utvrđivanje općih poslovnih standarda nužnih u održavanju i poboljšanju visoke razine zadovoljstva putnika.

Tijekom 2017. godine organizirane su tri serije redovnih školovanja namijenjenih zaposlenicima prodaje, zemaljskih operacija te putničkih agencija, vezanih za rezervacije, putničke tarife i automatsko ispisivanje dokumenata, na kojima su, pored zaposlenika Croatia Airlines, sudjelovali i vanjski korisnici iz raznih institucija direktno ili indirektno uključenih u zrakoplovnu industriju, kao što su zaposlenici zračnih luka i putničkih agencija.

Zaposlenici koji se nalaze u direktnom kontaktu s putnicima, kao i svake godine, prošli su sve potrebne edukacije propisane standardima *Star Alliance*, koja u prvi plan stavljaju tretman povlaštenih kategorija *Star Alliance* putnika, te standardne procedure u neregularnim situacijama. Održana je serija internih edukacija usmjerena na prepoznavanje putnika s posebnim *Star Alliance* statusima, u cilju primjerenog tretmana te kategorije putnika, održavanja visokog standarda usluge kao i općeg poboljšanja razine zadovoljstva putnika.

U cilju kontinuiranog praćenja radnog učinka, u 2017. godini je, paralelno s godišnjim razgovorima i procjenama kompetencija, nastavljen postupak procjene radnog učinka putem upravljanja ciljevima, pri čemu su se ciljevi poslovanja, do razine svih organizacijskih jedinica, postavljali u skladu s definiranom metodologijom i razlagali na individualne ciljeve svakog zaposlenika. Svi sudionici ovog procesa prošli su školovanje vezano za upravljanje ciljevima, unapređenje timskog rada i organizacijske kohezije s ciljem učinkovitijeg definiranja i vrednovanja pokazatelja radne uspješnosti te spuštanjem strateških i sektorskih ciljeva na niže organizacijske razine. Za pojedine kategorije školovanja u 2017. godini angažirani su vanjski stručnjaci koji su proveli *in-house* školovanja kojima je prisustvovalo više ciljanih skupina zaposlenika.

Zaposlenici kompanije sudjelovali su i u radu raznih tematskih konferencija, simpozija i radnih skupina, u cilju što boljeg upoznavanja s operativnim i komercijalnim inovacijama unutar industrije, a pojedina individualna školovanja realizirana su u Školskom centru IATA (*Međunarodne udruge zračnih prijevoznika*) te drugim, međunarodnim specijaliziranim, edukacijskim centrima.

Croatia Airlines, kao nacionalni prijevoznik Republike Hrvatske, unutar svoga Školskog centra organizira razna školovanja potrebna putničkim i robnim agencijama za stjecanje IATA licencije, školovanja namijenjena zaposlenicima zračnih luka, špediterskih organizacija te zrakoplovnim kompanijama. U 2017. godini Školski centar Croatia Airlines školovao je znatan broj zaposlenika IATA akreditiranih putničkih agencija na području rezervacija, tarifa i izdavanja prijevoznih dokumenata, te zaposlenika robnih agencija i špediterskih organizacija iz područja rukovanja opasnim robama.

Odgovornost prema zaposlenima

Radnici Društva se u pravilu zapošljavaju na neodređeno vrijeme. Na određeno vrijeme zapošljava se dodatno operativno osoblje, tijekom ljetne sezone kabinsko osoblje i piloti, a tijekom zime pomoćno tehničko osoblje privremeno za potrebe sezone održavanja zrakoplova. Također, zapošljavanjem na određeno rješavaju se zamjene privremeno odsutnih radnika ili popune u razdobljima velikih vršnih opterećenja.

Naknade i potpore

Uz redovita primanja Društvo pruža radnicima različite naknade i potpore. One se očituju preko naknade troškova za prijevoz na posao, isplate otpremnine prilikom odlaska radnika u mirovinu, potpore u slučaju smrti člana uže obitelji, potpore za neprekinuto bolovanje dulje od 90 dana, pravo na plaćeni dopust u slučajevima rođenja djeteta, selidbe, sklapanja braka, školovanja i sl.

U slučajevima duljih bolovanja, teških bolesti i teškoga materijalnog stanja, Društvo nastoji pomoći radniku i njegovoj obitelji potporom za nabavu lijekova i troškove liječenja. Redovito se pomaže i djeci preminulih radnika mjesečnom potporom za vrijeme njihova redovitog školovanja.

Zaštita na radu, zaštita od požara i zaštita okoliša

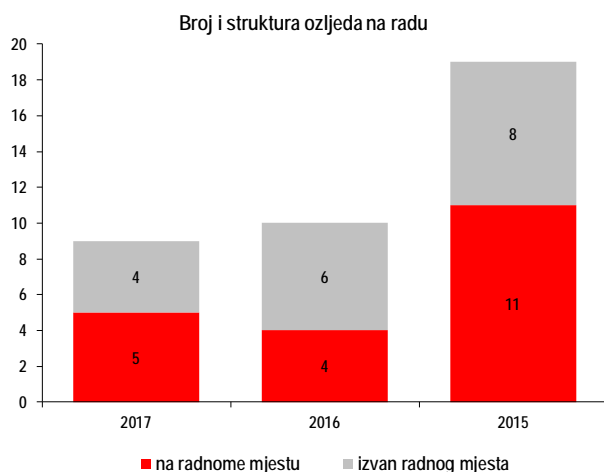
Organizacija zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite okoliša propisana je zakonskom regulativom, kao i internim aktima Društva.

Redovito se organizira i provodi osposobljavanje radnika za rad na siguran način te osnovno osposobljavanje radnika za zaštitu od požara za sve novozaposlene radnike. Specijalistička osposobljavanja za rad na siguran način pri rukovanju strojevima i uređajima s povećanim opasnostima (hidrauličke podizne platforme, strojevima za obradu metala i nemetala, viličari i sl.), kao i osposobljavanje za stjecanje znanja o zaštiti od opasnih kemikalija organiziraju se prema realnim potrebama Sektora tehničkih poslova. U 2017. godini specijalistički je osposobljeno 44 djelatnika za rukovanje hidrauličnim podiznim platformama, četiri za rukovanje strojem za obradu drva (kružnom pilom) i 30 djelatnika za rad s opasnim kemikalijama od strane Hrvatskog zavoda za toksikologiju i antidoping.

Svi radnici koji rade na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada obavljaju redovite liječničke preglede.

Za svu radnu opremu (strojeve i uređaje, sredstva za rad, postrojenja i instalacije) u procesu rada, kao i za uređaje i instalacije koje služe za dojavu i gašenje požara, redovito se organiziraju i provode redoviti servisi i periodička ispitivanja.

Sav opasan otpad iz procesa rada redovito se i propisno uklanja te zbrinjava, o čemu se vodi evidencija (očevidnici), kao i pravovremeni izvještaji u registar onečišćavanja okoliša pri ministarstvu zaštite okoliša.

U 2017. godini obavljena su dva inspekcijska nadzora: jedan iz područja zaštite od požara od strane inspektorata ministarstva unutarnjih poslova i jedan od strane inspektorata ministarstva zaštite okoliša. U 2017. godini nije bilo inspekcijskog nadzora nad provođenjem mjera zaštite na radu od strane inspektorata rada.

U 2017. godini prijavljeno je ukupno trinaest ozljeda na radu (sedam žena i šest muškaraca).

Od trinaest prijavljenih ozljeda, devet su priznate, tri nisu priznate, a jedna je još u procesu obrade HZZO-a. Od devet priznatih ozljeda, pet ozljeda se dogodilo na mjestu obavljanja poslova i radnih zadataka, dvije pri dolasku na radno mjesto i odlasku s radnog mjesta do mjesta stanovanja i dvije na službenom putu. Klasificirajući ozljede prema AUVA metodi sve nastale ozljede su lakše prirode. Teških ozljeda, smrtnih slučajeva u vezi s ozljedama na radu kao i profesionalnih bolesti nije bilo.

Zaštita dostojanstva radnika

Radi zaštite dostojanstva radnika, propisan je postupak „Zaprimanje i rješavanje pritužbi vezanih uz povredu dostojanstva radnika“ te imenovana osoba koja je ovlaštena primati i rješavati pritužbe u vezi sa zaštitom dostojanstva radnika. Kako bi se zaštitili osobni podaci, u Društvu postoji Odluka o imenovanju osobe za prikupljanje, obrađivanje, korištenje i dostavu trećim osobama, osobnih podataka radnika Društva.

U skladu s donesenim Planom djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova u Društvu se kontinuirano provodi analiza položaja muškaraca i žena. Tijekom proteklog razdoblja nije bilo potrebno uvoditi neke nove posebne mjere u vezi s uspostavom ravnopravnosti spolova, a redovito se donosi plan promicanja ravnopravnosti spolova sukladno zakonodavnim zahtjevima. U okviru društva djeluje i etičko povjerenstvo.

Odnos radnika i Uprave Društva

U Društvu djeluje pet sindikata - Hrvatski sindikat prometnih pilota, Sindikat inženjera i tehničara u zrakoplovstvu, Samostalni strukovni sindikat aviomehaničara Hrvatske, Sindikat kabinskog osoblja zrakoplova, Samostalni hrvatski sindikat zaposlenika u zrakoplovstvu te Orca - Organizacija radnika Croatia Airlinesa u koju su učlanjeni zaposlenici grupacije pilota, članova kabinske posade i aviomehaničara te koji se uz Samostalni hrvatski sindikat zaposlenika u zrakoplovstvu smatra reprezentativnim.

U kompaniji djeluje i Radničko vijeće koje broji devet članova. Kroz Radničko vijeće, na način i po uvjetima kako to propisuje Zakon o radu, radnici Društva sudjeluju u odlučivanju o njihovim gospodarskim i socijalnim pravima i interesima.

Društvena odgovornost

Nefinancijsko izvješće Croatia Airlines dostupno je kao zasebno izvješće na web stranici kompanije <https://www.croatiaairlines.com>.

Promet i turizam

Croatia Airlines kao nacionalni zračni prijevoznik prepoznaje svoju društvenu odgovornost u osiguranju optimalne zračne povezanosti Republike Hrvatske i svijeta s naglaskom na doprinos razvoju hrvatskog turizma. Potrebama turističke privrede i turističkog razvoja Croatia Airlines se neprekidno prilagođava mrežom izravnih letova za Zagreb kao glavnim gradom i za jadranska odredišta, a u suradnji sa svojim zrakoplovnim partnerima, te usklađivanjem s drugim oblicima transporta gdje god je to moguće.

U cilju daljnjeg širenja mreže odredišta te povezivanja države, Croatia Airlines je 2017. godine uveo četiri nove sezonske linije iz Zagreba za Stockholm, Oslo, Helsinki i Bukurešt.

Važnost u povezivanju domaćih zračnih odredišta i održavanju prometa unutar Hrvatske kontinuirano prepoznaje i Vlada Republike Hrvatske. Slijedom Odluke o obvezi obavljanja domaćeg linijskog zračnog prometa za razdoblje 2016. - 2020. godine (rujan 2015.), Odluke o izboru ponuda za obavljanje usluge domaćeg linijskog zračnog prijevoza koju je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture donijelo u siječnju 2016. godine, a po provedenom postupku Javnog natječaja, obvezu obavljanja redovitog zračnog prijevoza na određenim domaćim linijama Vlada RH dodijelila je Croatia Airlines. Temeljem navedenih odluka sklopljen je i Ugovor između Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture i Croatia Airlinesa kojim su definirana sva prava i obveze ugovorenih strana u obavljanju domaćeg linijskog zračnog prijevoza na slijedećim linijama: DBV-ZAG-DBV; SPU-ZAG-SPU; ZAG-ZAD-PUY-ZAD-ZAG, ZAG-BWK-ZAG; OSI-DBV-OSI; OSI-SPU-OSI u razdoblju od 27. ožujka 2016. godine do 28. ožujka 2020. godine, a u svrhu očuvanja prometne povezanosti regija te gospodarskog razvitka Republike Hrvatske.

Hrvatski brand

Croatia Airlines nastoji pridonijeti razvoju hrvatskog turizma i gospodarstva stoga je uveo novu ponudu kvalitetnih obroka u svoje zrakoplove promovirajući tako gastro ponudu Hrvatske temeljenu na autohtonim receptima i namirnicama Hrvatske, a u sklopu projekta Inspirirani Hrvatskom.

Croatia Airlines konstantno promovira Hrvatsku kao brand kroz putni časopis Croatia s naglaskom na hrvatske prirodne ljepote, povijesne vrednote i kulturna zbivanja. U sklopu suradnje s Hrvatskom turističkom zajednicom te ostalim turističkim zajednicama, u časopisu se objavljuju oglasi i članci. U zrakoplovima tipa Airbus prikazuju se turistički promotivni filmovi o prirodi i kulturnim znamenitostima različitih krajeva Hrvatske (podmorje i otoci, obala, kontinentalni dio).

U 2017. godini Croatia Airlines je nastavio suradnju s Hrvatskim olimpijskim odborom (HOO). Croatia Airlines službeni je prijevoznik olimpijaca, a kao član HOO obitelji promovira naše sportaše i sport u Hrvatskoj. Dodatno podupiremo Paraolimpijski odbor prijevozom sportaša s invaliditetom.

Croatia Airlines redovito putem sponzorstava promovira i ističe brand i usluge kompanije putem mnogih kulturnih događaja i institucija koji pridonose unapređivanju hrvatskog turizma (Dubrovačke ljetne igre, Uskršnja regata, Polo Beach Cup, Zagreb Dox, izložba u Klovićevim dvorima, Sportske igre mladih, izložba Nikola Tesla – Mind from the Future...).

Pomoć zajednici

Croatia Airlines nastoji, kad je god to moguće, poduprijeti institucije kojima je potrebna humanitarna pomoć ili institucije koje organiziraju humanitarne projekte. Također, daje i izravnu humanitarnu pomoć putem besplatnog prijevoza teških bolesnika, djece ili osoba u nevolji te sudjeluje u dobrotvornim akcijama darivanjem usluge prijevoza. U želji da pridonese kvaliteti liječenja i zdravstvene zaštite u Hrvatskoj, a posebice najmlađih pacijenata, Croatia Airlines je 2017. godine donirao sredstva Klinici za dječje bolesti Kliničkog bolničkog centra u Splitu za kupnju suvremenih medicinskih uređaja za dijagnostiku i liječenje djece s poremećajima mokrenja za korištenje u dječjem laboratoriju za urodinamiku. Navedenom donacijom Croatia Airlines nastavlja potporu donacijama bolnicama diljem Hrvatske od 2013. godine kako bi pomogao najmlađim pacijentima.

Croatia Airlines predstavio se na manifestaciji AIRVG2017. – prvom velikogoričkom aeromitingu, kao potpisnik Povelje prijateljstva u sklopu projekta Velika Gorica – Grad zrakoplovstva.

U 2017. godini Croatia Airlines sudjelovao je i na Danima karijere na Prometnom fakultetu i Fakultetu strojarstva i brodogradnje kako bi informirao studente o poslovnim aktivnostima kompanije.

Etičnost u poslovanju

Od 2002. godine u Croatia Airlinesu djeluje Povjerenstvo za praćenje provedbe etičkog kodeksa. Njegova je svrha praćenje primjene odredbi Etičkog kodeksa u radu Croatia Airlinesa te predlaganje načina rješavanja problema za svaku prijavu nepoštivanja ili kršenja prihvaćenih etičkih načela. Dužnost je Povjerenstva i unapređivanje etičnog ponašanja i djelovanja te poticanje promjena i poboljšanja promicanjem etičkih vrijednosti u poslovanju, svakodnevnom radu i međuljudskim odnosima. Članovi Povjerenstva biraju se iz redova zaposlenih u kompaniji.

Članstva, obljetnice i zaštita okoliša

Od 28. ožujka 2017. godine svi letovi za/iz Zagreba obavljaju se s novog terminala Zračne luke Franjo Tuđman. Zrakoplov Croatia Airlinesa prvi je poletio s novoga putničkog terminala i otvorio ga za civilni putnički promet. Povijesni let, kojim je službeno otvorena nova putnička zgrada, obavljen je zrakoplovom Airbus A319 u 5 sati i 50 minuta na redovitoj domaćoj liniji Zagreb - Dubrovnik. Prvi međunarodni putnici s novog su terminala otputovali zrakoplovom Croatia Airlinesa na redovitoj liniji OU456 Zagreb - Bruxelles u 6 sati i 15 minuta.

Croatia Airlines i njezin dugogodišnji poslovni partner Lufthansa Technik AG početkom travnja 2017. godine obilježili su 25 godina zajedničke povijesti. Četvrt stoljeća partnerstva svečano je obilježeno na zajedničkoj proslavi u Zagrebu, točno 25 godina nakon što je Croatia Airlines preuzeo prvi Boeing 737 iz Lufthansine flote. Podrška razvoju vlastitih kapaciteta Croatia Airlinesa za inženjering i održavanje također je dio partnerstva. Od 2000. godine Croatia Airlines i Lufthansa Technik AG redovito provode razmjenu svojih zaposlenika. Godine 2001. Croatia Airlines dobio je certifikat JAR 145 za tehničko središte u Zagrebu i tada su obavljena prva dva C-pregleda na Lufthansinim zrakoplovima Airbus A320. Godine 2012. godine povećani

su interni kapaciteti za održavanje zrakoplova. U 2017. godini Croatia Airlines i Lufthansa također su proslavili još jedan vrijedan jubilej - u tehničkom središtu Croatia Airlinesa obavljen je dvjestoti pregled na Lufthansinim zrakoplovima.

Croatia Airlines i Star Alliance zajedno su obilježili 20. obljetnicu osnutka prve i najveće udruge zrakoplovnih prijevoznika na svijetu. Croatia Airlines pridružio se Star Allianceu 2004. godine, najprije kao regionalni član, a od 2010. godine i kao punopravni. Članstvom u udruzi Croatia Airlines putnicima omogućuje visoku kvalitetu usluge u skladu s najvišim zahtjevima izvrsnosti Star Alliancea. Nacionalni avioprijevoznik unaprijedio je svoj mrežni proizvod mnogim dodatnim vrijednostima za putnike, što je istodobno pridonijelo još većoj konkurentnosti tvrtke i kvaliteti usluge te putnicima donijelo nove mogućnosti kvalitetnog putovanja i korištenja zajedničkoga globalnog proizvoda.

Croatia Airlines, prvi put je u povijesti od početka putničkog prijevoza u 1991. godini, zabilježio dvomilijuntog putnika u jednoj godini. Dvomilijunti putnik zabilježen je na redovitom međunarodnom letu OU481 Kopenhagen – Zagreb.

Početak godine Croatia Airlines pridružio se Europskoj udruzi regionalnih avioprijevoznika (ERA), koja zastupa interese regionalnih avioprijevoznika na europskom zrakoplovnom tržištu.

Zaštita okoliša

Krajem 2016. godine u Croatia Airlinesu usvojene su nove norme; ISO14001 te ISO50001 kao novi obrazac ponašanja, a koje su tijekom 2017. godine uistinu zaživjele u svakodnevnom poslovanju kompanije.

Iako zrakoplovstvo kao grana prometa nije najintenzivnija po zagađenju, predstavlja lidera u pozitivnim promjenama kao i u primjeni naprednih tehnologija koje su „čišće“ za planet. Croatia Airlines sudionik je pozitivnih promjena koje planira provoditi i u budućnosti.

Tijekom 2017. godine Croatia Airlines sudjelovao je u reviziji EU Direktiva po pitanjima EU ETS-a (*EU Emissions Trading Scheme*) što je ujedno značilo i pripreme za implementaciju te izradu CORSIA regulative (*Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation*) koja će zaživjeti već od 01. siječnja 2019. godine. Time se u 2018. godini pred Croatia Airlines postavlja zadatak u smislu izrade Plana praćenja emisija te prijave nadležnim vlastima. CORSIA je jedan od alata Pariškog sporazuma kojim će se ograničiti globalne klimatske promjene kroz smanjenje količina stakleničkih plinova, a konkretno u zrakoplovstvu, kroz sustav mjerenja i trgovanja emisijama. U 2017. godini kompanija je predala Plan praćenja emisija stakleničkih plinova u švicarskom zračnom prostoru koji je usvojen od strane švicarskih vlasti, te je krenula njegova provedba.

Croatia Airlines svojim je sudjelovanjem dao doprinos i projektu : *IPA 2013 FFRAC "Jačanje inspekcije zaštite okoliša radi učinkovite kontrole praćenja kakvoće zraka i sustava trgovanja emisijama jedinicama stakleničkih plinova, kako bi se postigla bolja kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj"* u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i energetike te Upravi za inspekcijske poslove pri istom Ministarstvu.

Tijekom 2017. godine kompanija je oslušivala prijedloge svojih putnika, partnera i dionika te je zabilježeno sudjelovanje u izradama mnogih akademskih radova, odgovoreno je na mnoge upite, a prema zahtjevima dionika krajem godine započete

su pripreme za modifikacije Airbus zrakoplova kako bi oni bili tiši pri operacijama polijetanja i slijetanja.

Tijekom turističke sezone, a zbog širenja mreže odredišta, kompanija je unajmila dva zrakoplova CRJ1000 partnera Air Nostrum. Ovi su zrakoplovi, tek 6 mjeseci stari kada su uvedeni na kompanijske linije, uvelike doprinijeli manjem ugljičnom otisku po putničkom mjestu tijekom godine te omogućili povećanje broja putnika na godišnjoj razini.

Provođenjem različitih mjerenja kompanija je u mogućnosti uvida u razne segmente poslovanja sa ekološkog i energetskog aspekta čime se pozitivno i preventivno djeluje kroz cijelu godinu. Tijekom 2017. godine završen je značajan projekt plinifikacije Sektora tehničkih poslova Croatia Airlines čime se s lož ulja prešlo na daleko čišći i okolišu prihvatljiviji energent, plin, smanjujući tako pritisak na okoliš.

U 2017. godini Croatia Airlines ponovno se opredijelio za korištenje električne energije iz obnovljivih izvora - HEP Zelen.

S aspekta zaštite okoliša u 2017. godini značajan trenutak je i otvaranje novog terminala Međunarodne zračne luke Zagreb gdje prisustvo avio-mostova znači manje korištenje autobusa pri opsluživanju putnika čime se smanjuje i emisija stakleničkih plinova. Novi terminal osigurao je i novu infrastrukturu prostora koji koristi Croatia Airlines, a time i povoljniju situaciju po pitanjima otpada i potrošnje energije. Dostupnost zračne luke sredstvima javnog gradskog prijevoza također se smatra ekološki povoljnim rješenjem i za putnike i za djelatnike Croatia Airlinesa.

Shvaćajući da je u novim naraštajima budućnost, kompanija je zajednički sa Ministarstvom zaštite okoliša i energetike realizirala projekt kojim je animirana maskota Croatia Airlines - Supi, upoznat sa likovima Ozonkom i Ozončicom. Kroz slikovnicu/bojanku na letovima kompanije najmlađi su putnici upoznati sa važnošću i načinima zaštite ozona.

Godina 2018. slijedi kao godina nastavka primjene dobre prakse, uvođenje CORSIA regulative kao i primjene novih direktiva u odgovornom gospodarenju otpadom.

Unapređenje poslovanja

U 2017. godini Croatia Airlines je sukladno postavljenim ciljevima prilagodio svoj produkt zahtjevima putnika. Radi daljnjeg širenja mreže odredišta te povezivanja države, u 2017. godini uvedene su četiri nove sezonske linije iz Zagreba za Stockholm, Oslo, Helsinki i Bukurešt. Ovo je ujedno i druga godina zaredom u kojoj Croatia Airlines proširuje mrežu letova s četiri nove međunarodne linije. Croatia Airlines je 2016. godine uveo izravne letove iz Zagreba u Lisabon, Milano, Prag i Sankt Peterburg koji su bili u ponudi i tijekom turističke sezone 2017. godine.

Croatia Airlines tijekom 2016. godine započeo je proces poslovnog izvješćavanja na IBM Cognos tehnologiji (BI) koji je nastavljen i tijekom 2017. godine, a produžiti će se do sredine 2019. godine. Cilj ovog projekta je centralizirano poslovno izvješćavanje iz svih glavnih aplikacija kompanije koje se koriste u svakodnevnim operacijama uz omogućavanje optimizacije pojedinih poslovnih procesa unutar kompanije. Izradom sustava za poslovno izvješćavanje kreiran je jedan izvor s karakteristikama modernog skladišta podataka koji služi kao podloga za izvješćavanje (Single Source of Truth). Od ovog procesa se očekuje da bude i podrška managementu kompanije za brže i djelotvornije donošenje poslovnih odluka. U

sklopu BI projekta u planu je izrada više od 200 izvještaja na razini kompanije prema zahtjevima i definicijama korisnika pojedinih područja kao i školovanje korisnika za

korištenje novog alata. Automatizacijom izvještaja koji se periodički ponavljaju i rijetko mijenjaju, a trenutno uzimaju puno vremena za pripremu i izradu, otvara se prostor za kreativnost i nove ideje kako bi se dobile korisne informacije koristeći BI. Po završetku projekta i izradi inicijalnih izvještaja, pravo BI putovanje Croatia Airlines tek započinje – mnoštvo je podataka koji mogu ponuditi nove uvide, a time povećati i učinkovitost poslovanja kompanije.

U 2017. Croatia Airlines uveo je novi proizvod – tarifni razred FlyEasy. FlyEasy putnicima omogućava povoljnije putovanje bez predane prtljage, odnosno jeftinije putovanje samo s ručnom prtljagom do osam kg. Navedenim proizvodom Croatia Airlines dodatno je unaprijedio svoju uslugu.

Također, završena je prva faza projekta prodaje dodatnih usluga (AAAS - Amadeus Airline Ancillary Services) implementacijom mogućnosti kupnje usluge prijevoza prtljage. Uz već ustaljenu naplatu viška prtljage, omogućena je naplata prijevoza prvog komada predane prtljage za putnike sa FlyEasy tarifom. Uslugu prijevoza prvog komada predane prtljage moguće je kupiti na web stranici, u Kontakt centru i poslovnica Croatia Airlinesa te preko prodajnih agenata što je bilo preduvjet za uvođenje FlyEasy tarifnog proizvoda. Projekt se nastavlja radom na implementaciji prodaje sjedala, obroka te opcijama upgrade i Time to Think (online funkcionalnost).

Nakon implementacije novog korisničkog sučelja za prodaju zrakoplovnih karata na web stranici krajem 2016. godine, u 2017. godini Croatia Airlines započeo je niz projekata u sklopu strategija razvoja digitalnih kanala s ciljem poboljšanja korisničkog iskustva i rasta online prodaje, a koji će se implementirati tijekom 2018. godine. Jedan od tih projekata je PNR Retrieve funkcionalnost koja će omogućiti putnicima upravljanje rezervacijom za koju već imaju izdanu kartu. Putnici će moći izmijeniti svoje kontakt podatke ili kupiti dodatnu uslugu ako su to propustili učiniti tijekom kupnje aviokarte. Nastavno na PNR Retrieve započet je rad i na funkcionalnosti online promjene već izdanih karata te naplate naknada i eventualne razlike u cijeni, a u sklopu ATC Shopper projekta. (Automatic Ticket Shopper). Campaign Management još je jedan digitalni projekt, a implementacija ovog softwarea omogućit će prikaz ponuda na web stranici u realnom vremenu i s pripadajućim kalendarom tako da će korisnici već i prije ulaska u proces kupnje karte vidjeti najniže cijene po linijama i danima. Na taj će se način korisnicima olakšati pronalaženje najpovoljnije ponude za željeni let u određenom vremenskom razdoblju.

Poslovno okruženje i rizici poslovanja

Svjetsko gospodarstvo

Stanje gospodarstva je ključni čimbenik u razvoju zračnog prometa. Stoga su iz perspektive svih čimbenika civilnog zrakoplovstva prognoze gospodarskog rasta temeljne pretpostavke poslovnih i razvojnih planova. Prognoze gospodarskih kretanja za SAD i EU imaju izravne i neizravne učinke na ostala razvijena gospodarstva i tržišta u razvoju.

Međunarodni monetarni fond (MMF) je u siječnju 2018. godine objavio revidirane Svjetske gospodarske prognoze (World Economic Outlook)¹⁰ u kojima je blago povisio procjene svjetskog gospodarskog rasta. Prema revidiranim procjenama rast globalnog gospodarstva u 2017. godini iznosio je 3,7 posto, a ubrzanje rasta se očekuje u 2018. i 2019. godini za koje se prognozira rast od 3,9 posto.

MMF ističe da je ciklički uzlet koji je započeo sredinom 2016. godine dodatno ojačao. U 2017. godini snažniji je rast na globalnoj razini bilježilo nekih 120 gospodarstava na koja otpada tri četvrtine svjetskog BDP-a, što je najširi sinkronizirani uzlet globalnog rasta od 2010. godine. U MMF-u napominju i da je otprilike polovina revidirane procjene rasta svjetskog gospodarskog rasta u 2018. i 2019. godini povezana s američkom poreznom reformom koja bi trebala pozitivno utjecati na gospodarstvo SAD-a i njegovih trgovinskih partnera.

Prema revidiranim prognozama gospodarstvo SAD-a je u 2017. godini raslo po stopi od 2,3 posto, a za najjače svjetsko gospodarstvo u 2018. očekuje se rast od 2,7 posto. MMF procjenjuje da je kineska ekonomija, druga najjača na svijetu, u 2017. godini porasla za 6,8 posto, a rast u 2018. iznositi će 6,6 posto.

MMF isto tako naglašava da globalni oporavak možda neće biti održiv na duže vrijeme te da u njemu ne sudjeluju sve zemlje. Na gospodarske aktivnosti mogu negativno utjecati i rizici koji proizlaze iz nekoliko potencijalnih čimbenika, a to su protekcionizam, povećanje kamatnih stopa u SAD-u, financijska regulativa, produbljivanje geopolitičkih tenzija, korupcija, terorizam, sigurnosni razlozi i ekstremne vremenske nepogode.

S obzirom na mnoge izazove s kojima se globalno gospodarstvo i dalje suočava nužna je multilateralna suradnja pojedinih zemalja, a ključna područja za kolektivno djelovanje odnose se na očuvanje otvorenog trgovinskog sustava i financijske stabilnosti, efikasnost poreznog sustava te prilagodbu klimatskim promjenama.

Europsko gospodarstvo je na putu najveće ekspanzije u ovom desetljeću, rast realnog BDP-a u 2017. godini nadmašio je očekivanja, a politička događanja (Brexit, izbor novog američkog predsjednika) nisu ozbiljnije utjecala na njegov rast.

Prema revidiranim prognozama MMF-a gospodarstvo eurozone u 2017. godini ostvarilo je rast od 2,4 posto, a u 2018. godini predviđa se rast od 2,2 posto. Vodeća europska gospodarstva, njemačko, francusko i talijansko, zabilježiti će brži rast u 2017. godini nego što je prvotno bilo prognozirano.

Važno je podupiranje rasta europskog gospodarstva svim mogućim političkim alatima, uz očuvanje konkurentnosti i mogućnosti prilagodbe promjenjivim okolnostima, što zahtijeva trajno ulaganje napora u strukturne reforme i smanjivanje visoke razine deficita i duga kako bi povećala otpornost na eventualne gospodarske šokove.

¹⁰ IMF, World Economic Outlook update, January 2018

**Hrvatsko
gospodarstvo**

Nakon izlaska iz šestogodišnje krize i recesije 2015. godine, hrvatsko gospodarstvo nastavilo je s ekonomskim oporavkom treću godinu zaredom. Obzirom da revidirane prognoze MMF-a iz siječnja 2018. godine obuhvaćaju samo najveća gospodarstva, skupine zemalja i regije, prema redovnim jesenjim prognozama procjena rasta hrvatskog gospodarstva u 2017. godini iznosi 2,9 posto, dok je za 2018. godinu prognozirana stopa rasta od 2,7 posto.¹¹

Objavljeni makroekonomski pokazatelji za 2017. godinu detaljnije su navedeni u nastavku.

Prema prvim procjenama Državnog zavoda za statistiku (DZS) hrvatsko gospodarstvo poraslo je u četvrtom tromjesečju 2017. godine za 2 posto na godišnjoj razini, što je znatno sporije nego u prethodnom kvartalu i manje nego što se očekivalo.¹² U cijeloj 2017. godini hrvatsko gospodarstvo poraslo je 2,8 posto, što je sporije u odnosu na rast od 3,2 posto u 2016. i manje od očekivanja. Usporavanje rasta BDP-a u 2017. godini posljedica je blagog usporavanja rasta osobne potrošnje i znatnijeg usporavanja rasta investicija.

Industrijska proizvodnja je u posljednjem kvartalu 2017. godine usporila, što se u studenom očitovao kroz kalendarski prilagođen godišnji pad od 1,7 posto, dok je u prosincu u odnosu na isti mjesec 2016. godine pad dosegnuo 2,5 posto.¹³ Osim u posljednja dva mjeseca, godišnji pad zabilježen je još samo u travnju, a to su ujedno i jedina tri mjeseca godišnjeg pada proizvodnje još od veljače 2015. godine. Time je 2017. zaključena sa 1,9 posto rasta, što predstavlja četvrtu godinu uzastopnog rasta industrije.

U Hrvatskoj je u prosincu 2017. godine promet u trgovini na malo porastao za 1,4 posto na godišnjoj razini.¹⁴ Premda je rast usporen, nastavljen je rekordni trend pozitivnih kretanja, s obzirom da je pad potrošnje na godišnjoj razini posljednji put zabilježen u kolovozu 2014. godine. Rast potrošnje 40 mjeseci zaredom nije zabilježen od kada DZS vodi te podatke. U 2017. u odnosu na 2016. godinu kalendarski prilagođen promet od trgovine na malo realno je porastao za 4,7 posto.

Cijene dobara i usluga za osobnu potrošnju, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u prosincu 2017. porasle za 1,2 posto na godišnjoj razini, tj. u odnosu na prosinac 2016. godine. Nakon tri godine deflacije, indeks potrošačkih cijena na razini cijele 2017. godine zabilježio je rast u vrijednosti od 1,1 posto.¹⁵

Podaci DZS-a pokazuju da je stopa registrirane nezaposlenosti u prosincu 2017. godine iznosila 12,2 posto, što je za 2,5 postotnih bodova niže nego u istom mjesecu 2016. godine.¹⁶ Na razini cijele 2017. godine prosječna stopa registrirane nezaposlenosti iznosila je 12,4 posto, što je njezina najniža razina od 2000. godine otkad su dostupni podaci.

Ovaj podatak nije u potpunosti odraz strukturnih poboljšanja zbog rasta zapošljavanja, već je dijelom potpomognut i drugim čimbenicima, poput izlaza iz evidencije nezaposlenih radi zapošljavanja u inozemstvu. Na hrvatskom tržištu rada

¹¹ IMF, World Economic Outlook, October 2017

¹² www.dzs.hr; Priopćenje Prva procjena tromjesečnog bruto domaćeg proizvoda za četvrto tromjesečje 2017., 28. veljače 2018.

¹³ www.dzs.hr; Priopćenje Indeks obujma industrijske proizvodnje te indeksi zaliha, zaposlenih osoba i proizvodnosti rada u industriji u prosincu 2017., 29. siječnja 2018.

¹⁴ www.dzs.hr; Priopćenje Trgovina na malo u prosincu 2017., 8. veljače 2018.

¹⁵ www.dzs.hr; Priopćenje Indeksi potrošačkih cijena u prosincu 2017., 16. siječnja 2018.

¹⁶ www.dzs.hr; Priopćenje Zaposleni prema djelatnostima u prosincu 2017., 31. siječnja 2018.

još uvijek su prisutne strukturne slabosti, poput neusklađenosti ponude i potražnje za radnom snagom te relativno niska razina zaposlenosti.

Prema privremenim podacima DZS-a, hrvatski robni izvoz je u 2017. godini porastao za 12,5 posto u odnosu na 2016. godinu, dosegnuvši 104,3 milijarde kuna, dok je uvoz porastao za 9,6 posto, na 162,7 milijardi kuna. Vanjskotrgovinski deficit iznosio je 58,3 milijardi kuna, što je za 4,7 posto više nego u 2016. godini. Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 64,1 posto.¹⁷

Trend smanjivanja udjela javnog duga u BDP-u nastavio se i u 2017. godini. Uzimajući u obzir nastavak rasta gospodarstva, očekuje se da će 2017. biti druga godina zaredom u kojoj je zabilježeno daljnje smanjenje njegovog udjela ispod razine od 80 posto BDP-a.¹⁸

Podaci o kretanju fizičkih pokazatelja u turizmu u 2017. godini govore o rekordnoj turističkoj sezoni s dvoznamenkastim porastom ukupnih dolazaka i noćenja turista. Time je Hrvatska u 2017. godini potvrdila poziciju jedne od najpopularnijih turističkih destinacija koja privlači sve više gostiju tijekom cijele godine što je utjecalo i na potražnju za uslugama zračnog prijevoza.

U 2017. godini zabilježeno je 17,4 milijuna dolazaka turista, što je za 13 posto više nego 2016. godine.¹⁹ U strukturi ukupno ostvarenih dolazaka turista 89 posto čine strani, a 11 posto domaći turisti. Zabilježeno je 5 posto više dolazaka domaćih i 14 posto više dolazaka stranih turista u 2017. u odnosu na 2016. godinu. Ukupno je ostvareno 86,2 milijuna noćenja, što je u odnosu na 2016. godinu porast od 11 posto. U strukturi ukupno ostvarenih noćenja strani turisti ostvarili su 93 posto, a domaći 7 posto. Domaći turisti ostvarili su rast noćenja od 3 posto, s strani od 11 posto. Najbrojniji su, kao i prijašnjih godina, bili turisti iz Njemačke, a slijede turisti iz Slovenije, Austrije, Poljske, Češke i Italije.

Usprkos recentnim pozitivnim makroekonomskim pokazateljima i dalje su prisutni visoki eksterni rizici, a na unutarnjem planu očekuje se provedba strukturnih reformi, uz konsolidaciju državnih financija. Ključne su i mjere jačanja konkurentnosti gospodarstva koje se prije svega odnose na unaprjeđenje poslovnog okruženja bez čega nema održivog gospodarskog rasta. Gospodarski oporavak u konačnici bi trebao dovesti do podizanja kreditnog rejtinga, a sve navedeno stvorilo bi realan temelj za rješavanje visoke nezaposlenosti stanovništva, posebice mladih i problematike iseljavanja najvitalnijeg dijela stanovništva.

Svjetsko zrakoplovno tržište

Industrija zračnog prijevoza je ne samo pokretač globalnog društveno-ekonomskog rasta, već je također i od vitalne važnosti za gospodarski razvoj, stvaranje izravne i neizravne zaposlenosti, podupiranje turizma i poduzetništva te poticanje stranih ulaganja i međunarodne trgovine.

Prema podacima Međunarodne udruge zračnih prijevoznika (IATA) u 2017. godini obavljeno je oko 36,8 milijuna redovnih letova s flotom od gotovo 29 tisuća zrakoplova, a prevezeno je oko 4,1 milijardu putnika i 59,9 milijuna tona tereta.²⁰

¹⁷ www.dzs.hr; Priopćenje Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom - privremeni podaci za razdoblje od siječnja do prosinca 2017., 8. ožujka 2018.

¹⁸ www.poslovni.hr; preuzeto 24. siječnja 2018.

¹⁹ www.dzs.hr; Priopćenje Dolasci i noćenja turista u 2017., 13. veljače 2018.

²⁰ IATA Economic Performance of the Airline Industry, December 2017

U 2017. godini zabilježen je snažan porast potražnje za uslugama zračnog prijevoza. IATA podaci iz veljače 2018. godine govore o porastu prometa putnika u 2017. izraženom u putničkim kilometrima (RPK) za 7,6 posto, što je znatno iznad prosjeka u

zadnjih deset godina (5,5 posto).²¹ Putnički faktor popunjenosti (PLF) dosegnuo je 81,4 posto. Promet tereta u 2017. također je porastao u odnosu na 2016. godinu, tonski kilometri (TK) veći su za 9 posto, što je najjači rast od 2010. godine.²²

Prema IATA procjenama iz prosinca 2017. godine globalna zrakoplovna industrija poslovala je profitabilno, ostvarena je ukupna neto dobit u iznosu od 34,5 milijardi USD, uz EBIT marginu od 8,3 posto. Ovaj rezultat je nešto lošiji u odnosu na 2016. godinu koja je završila s neto dobiti od 35,3 milijardi USD i EBIT marginom od 9,2 posto. Procjena zarade po putniku u 2017. godini iznosila je 8,45 USD/putniku.

Promatrajući razinu profitabilnosti, razdoblje od 2015. do 2017. godine najbolje je u povijesti industrije zračnog prijevoza bez obzira na suočavanje s mnogobrojnim rizicima - političkim, gospodarskim i sigurnosnim. Ovo je posebice značajno sa stajališta investitora, budući da je u spomenutom razdoblju prosječni povrat na uloženi kapital ROIC²³ na razini industije zračnog prijevoza veći u odnosu na prosječni trošak kapitala WACC²⁴.

Regionalni pogled na procjenu neto dobiti u 2017. godini odražava različite gospodarske uvjete u pojedinim dijelovima svijeta. Prema prognozama najprofitabilnija područja bila su Sjeverna Amerika, Europa te Azija i Pacifik. Tržišta Latinske Amerike i Bliskog istoka također su generirala dobit, dok je afrička regija ostvarila gubitak.

Najveća EBIT margina procijenjena je za sjeverno-američko područje (13,2 posto), a slijede tržišta Azije i Pacifika (8,5 posto), Europe (6,3 posto), Latinske Amerike (5,7 posto) i Bliskog istoka (0,6 posto), a i afričko tržište generiralo je pozitivnu EBIT marginu (0,5 posto).

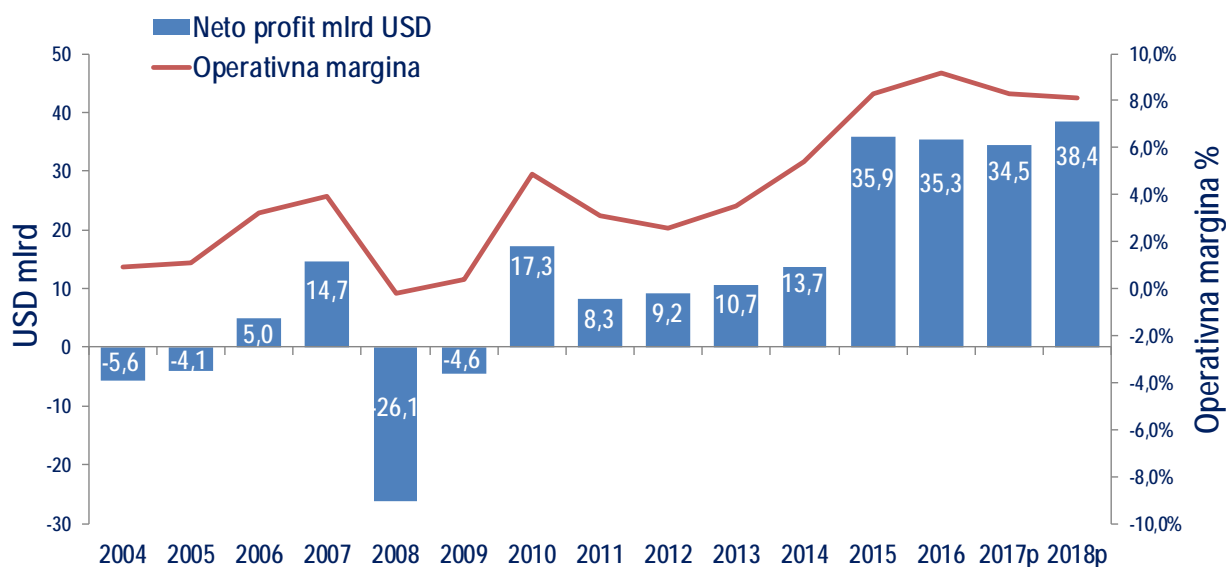
²¹ IATA Air Passenger Market Analysis - December 2017, February 2018

²² IATA Air Freight Market Analysis - December 2017, January 2018

²³ ROIC - Return on Invested Capital

²⁴ WACC - Weight Average Cost of Capital

Profitabilnost svjetskog zrakoplovstva

Izvor: IATA, prosinac 2017.

Europsko zrakoplovno tržište

Europski mrežni zračni prijevoznici preko 60 godina bili su okupljeni u udruzi Association of European Airlines (AEA) koja je u studenom 2016. godine prestala s radom, a time i s publiciranjem statističkih izvješća o prometnim i financijskim rezultatima članica.

U siječnju 2016. godine osnovana je nova udruga Airlines for Europe (A4E) sa sjedištem u Bruxellesu koja trenutno broji 15 članica: Aegean, airBaltic, Air France - KLM, Cargolux, easyJet, Finnair, International Airlines Group (IAG), Icelandair, Jet2.com, Lufthansa Group, Norwegian, Ryanair, Travel Service, TAP i Volotea.

Croatia Airlines je u 2016. godini postala članica Udruge regionalnih europskih zračnih prijevoznika (European Regions Airline Association – ERA).

IATA procjenjuje da su europski zrakoplovni prijevoznici u 2017. godini ostvarili neto dobit u iznosu od 9,8 milijardi USD, uz neto profitnu marginu od 4,8 posto. Točka pokrića najviša je u odnosu na ostala tržišta što je uzrokovano niskim yieldom, visokim stupnjem konkurencije te visokim regulatornim troškovima.

Promet putnika izražen u putničkim kilometrima (RPK) porastao je za 8 posto što je znatno više u odnosu na ostvareni rast u 2016. godini (+5,4 posto) koji je bio usporen zbog terorističkih napada u Europi krajem 2015. i početkom 2016. godine.

O utjecaju terorizma na industriju zračnog prijevoza najbolje govori IATA procjena prema kojoj su teroristički napadi u Parizu i Bruxellesu doveli do pada međunarodnog putničkog prijevoza europskih zrakoplovnih kompanija za 1,6 posto (u RPK), što je utjecalo na pad prihoda u 2016. godini za 2,5 milijardi USD.²⁵

²⁵ IATA, Estimating the impact of recent terrorist attacks in Western Europe, May 2017.

**Hrvatsko
zrakoplovno tržište**

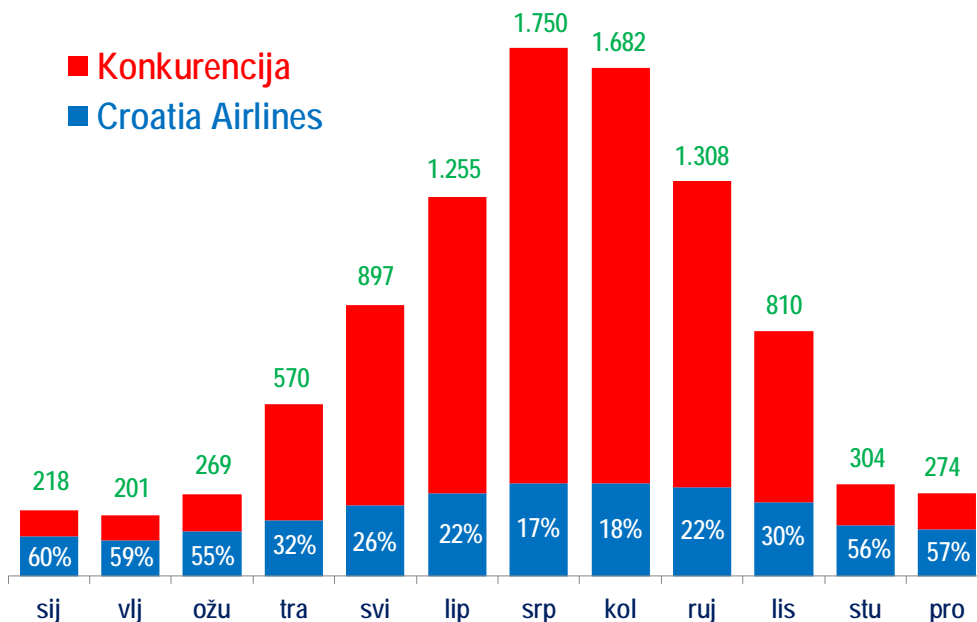
Stanje gospodarstva je ključni čimbenik u razvoju zračnog prometa, a poslovanje Croatia Airlinesa povezano je uz hrvatsku gospodarsku realnost i ovisno o stanju ekonomija zemalja koje su glavna emitivna tržišta za putovanja u Hrvatsku, posebice kada je u pitanju turizam.

Hrvatske zračne luke su u 2017. zabilježile povećanje broja putnika od 18 posto u odnosu na 2016. godinu, pokazuju podaci Državnog zavoda za statistiku.²⁶ Kroz devet zračnih luka u Hrvatskoj prošlo je ukupno 9,5 milijuna putnika, a tržišni udio Croatia Airlines iznosio je 27 posto. Broj operacija zrakoplova u hrvatskim zračnim lukama u 2017. godini iznosio je 115.843 i povećao se za 7,1 posto u odnosu na 2016. godinu. Prijevoz tereta također je iskazao znatan rast (+21,4 posto), ukupno je prevezeno 9.976 tona tereta.

Hrvatsko zrakoplovno tržište karakterizira izražena sezonalnost potražnje s visokim stupnjem konkurencije u ljetnim mjesecima. Tijekom ljetne sezone na hrvatskom tržištu operira gotovo 100 zrakoplovnih kompanija, više od polovine svih putnika preveze se u trećem kvartalu, dok je u zimskom razdoblju prisutnost konkurencije minimalna. Croatia Airlines prometuje tijekom cijele godine čime omogućava hrvatskim zračnim lukama cjelogodišnju otvorenost.

Sve navedeno ukazuje na značajan utjecaj Croatia Airlinesa na poslovanje ostalih gospodarskih subjekata sustava zračnog prometa. Također je potrebno istaknuti da tijekom zimskog razdoblja u uvjetima niske potražnje Croatia Airlines kao nacionalni zrakoplovni prijevoznik omogućuje povezivanje Hrvatske sa svijetom.

Putnici (000) po mjesecima + „Market share” Croatia Airlinesa

Izvor: Priopćenja DZS-a Promet u zračnim lukama i interni podaci Croatia Airlinesa

²⁶ www.dzs.hr; Priopćenje Promet u zračnim lukama u prosincu 2017., 09.02.2018.

Rizici poslovanja

Zrakoplovne kompanije suočavaju se sa širokim rasponom strateških, operativnih i finansijskih rizika, a posebnosti proizlaze iz specifičnih karakteristika pojedinih tržišta ovisno o stupnju razvijenosti gospodarstva, obilježjima potražnje (sezonalnost, turizam...), postojećoj i budućoj razini konkurencije, te veličini i finansijskoj snazi pojedinih prijevoznika. U provedbi procesa upravljanja rizicima Croatia Airlinesa prepoznati su najvažniji rizici prema mogućem utjecaju na poslovanje kompanije čije praćenje treba osigurati ublažavanje mogućih negativnih posljedica te transformiranje rizika u prilike gdje god je to moguće.

Najvažniji vanjski rizici koji utječu na poslovanje Croatia Airlinesa su gospodarsko okruženje (Hrvatska i odredišta), konkurencija, Star Alliance i partnerstva, rizici promjena cijena (prometne naknade i dozvole za letenje, dobavljači, gorivo), kretanja valuta, kamatnih stopa i sl. Glavni unutarnji rizici odnose se na ljudske resurse, upravljanje kapacitetima, poremećaje u operaciji, prodaju i upravljanje prihodima, te rizik likvidnosti posebno u zimskim mjesecima. Jedan od glavnih rizika u ovoj ljetnoj sezoni bili su pregovori oko novog kolektivnog ugovora i mogući štrajk od strane operativnog osoblja. Štrajk je izbjegnut, a pregovori oko novog kolektivnog ugovora su nastavljeni.

Izloženost recesiji i gospodarskoj krizi utječe na potražnju za uslugama zračnog prometa, pri čemu su najveći generator prometa u Hrvatskoj stranci (86 posto). Udio hrvatskih državljana u međunarodnom putničkom prometu Croatia Airlines (oko 35 posto) veći je nego kod konkurencije tako da je izloženost rizicima hrvatskog gospodarskog okruženja razmjerno veći.

Uz već izražene vanjske rizike promjena cijena goriva, kamatnih stopa i valutnih tečajeva u uvjetima izražene sezonalnosti potražnje na hrvatskom zrakoplovnom tržištu s visokim stupnjem konkurencije značajan rizik u 2017. godini odnosio se na problem operativnog poslovanja na novom terminalu Zračne luke Franjo Tuđman.

Krajem ožujka 2017. godine stavljanjem u funkciju novog terminala Zračne luke Franjo Tuđman, Croatia Airlines je nakon opsežnih priprema započeo operacije s

novog terminala. Obzirom na ranije uočene nedostatke u procesu pripreme prijelaza operacija na novi terminal, kao i redovite različite operativne incidente od samih početka operiranja od strane Zračne luke Franjo Tuđman, sve izraženiji je bio rizik pružanja i održavanja kvalitete produkta, odnosno postojećeg reda letenja Croatia Airlinesa, a što je direktno utjecalo na neplanirano povećanje operativnih troškova, kašnjenja zrakoplova (minute kašnjenja povećane su za 25 posto u razdoblju od otvaranja terminala do kraja 2017. u odnosu na isto razdoblje 2016. godine), nezadovoljstvo putnika i image Croatia Airlinesa.

Uočeni su brojni problemi od otvaranja novog terminala Zračne luke Franjo Tuđman, primjetno je povećanje kašnjenja zbog čekanja transfernih putnika zbog loše riješenih putničkih tokova, problematične su procedure izguravanja zrakoplova – „pushback“ te procedure prihvata i otpreme lokalne i transferne prtljage, učestala su bila kašnjenja prtljage na zrakoplov kao i čekanje putnika na prtljagu. Također su nužno potrebna poboljšanja u segmentu procesa registracije putnika i boardinga. Uz navedena kašnjenja koja su vezana uz operatora Zračne luke Franjo Tuđman i handling agenta, učestalo su bila i kašnjenja snabdjevača goriva. Također postoje problemi koji su vezani uz zahtjev MUP-a (granična kontrola) i prolaska posada do „crew“ centra.

Operator Zračna luka Franjo Tuđman i handling agenti svjesni su bili nedostataka i rade na njihovom uklanjanju (preinake u prostoru putničkog terminala, nabava nove opreme, zapošljavanje dodatnih službenika), tako da se očekuju poboljšanja u 2018. godini.

Gorivo

Najznačajniji trošak za zrakoplovne kompanije predstavljaju troškovi goriva, stoga je upravljanje potrošnjom i troškovima goriva u Croatia Airlinesu kontinuirano u fokusu operativnih i financijskih menadžment aktivnosti.

Tržište nafte u 2017. godini obilježilo je rast cijena. IATA projekcija cijene brenta nafte u 2017. godini iznosi 54,2 \$/b (44,6 \$/barelu u 2016. godini), dok prosječna cijena mlaznog goriva iznosi 65,6 \$/b (52,1 \$/barelu u 2016. godini).

IATA je procijenila da će troškovi goriva zrakoplovnih kompanija u 2017. godini iznositi 130 milijardi USD (132 milijarde USD u 2016. godini), a u strukturi operativnih troškova činiti će 18,8 posto troškova (20,6 posto u 2016. godini).

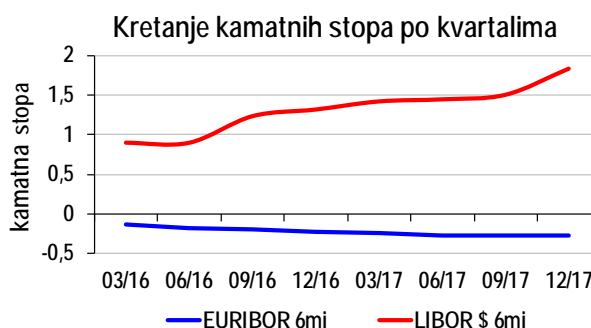
Nakon naglog skoka cijena nafte u siječnju 2017. godine u narednim mjesecima nije zabilježena znatnija promjena cijena, izuzev lipnja u kojem je cijena nafte pala ispod 50 \$/bbl.

Prosječna cijena brenta nafte na londonskoj burzi u 2017. godini iznosila je 55 \$/bbl, što je za 10 \$ /bbl više nego u 2016. godini. Nastavak trenda rasta cijene nafte očekuje se i u 2018. godini.

Kamatni rizik

Društvo je preko dugoročnih kredita s varijabilnom kamatnom stopom izloženo i kamatnom riziku, zbog čega se redovito prati kretanje kamatnih stopa na svjetskom tržištu i njihov utjecaj na poslovanje kompanije. Izloženost Croatia Airlinesa kamatnom riziku trenutno nije značajna obzirom da ostatak glavnice po dugoročnom deviznom kreditu iznosi 31,5 milijuna kn.

U 2017. godini nastavljen je trend laganog pada Euribora koji je zabilježio negativne stope i pao na povijesno nisku razinu. Za razliku od Euribora, Libor je zabilježio rast što nije utjecalo na poslovanje Croatia Airlinesa obzirom da nema zaduženja po kreditima vezanim uz Libor.

Rizici novčanog tijeka

Društvo upravlja rizikom likvidnosti planiranjem i redovitim praćenjem dospijea obveza te održavanjem odgovarajućih i dostatnih iznosa gotova novca i pologa za pokriće dospelih novćanih izdataka, uzimajući u obzir izraženo sezonalni karakter priljeva.

Za financiranje tekućih obveza tijekom 2017. godine korišten je kratkoročni kredit od Erste banke u visini od 7,5 milijuna kn koji je i otplaćen u toku godine, te kratkoročni kredit HPB-a u iznosu od 30 milijuna kn. Pored toga otplaćen je i kratkoročni kredit za likvidnost PBZ-a u visini od 7,5 milijuna kn. *Revolving* kredit Zagrebačke banke djelomično je otplaćen u iznosu od 200 tisuća EUR godine te je po istoj osnovi realiziran novi kratkoročni kredit.

Valutni rizik

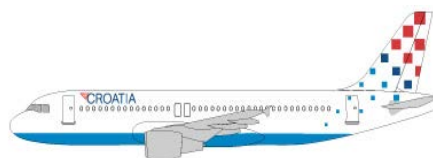
Izloženost rizicima negativnog utjecaja promjene valutnih tečajeva u odnosu na kunu očituje se kroz otplatu kredita i *leasing* rata denominiranim u inozemnim valutama. Devizni priljevi od prodaje karata u inozemstvu značajno ublažavaju navedene rizike. Izloženost aktualnoj volatlnosti USD kompenzira se prodajnim učincima na tržištu SAD.

Dotadni rizik u 2017. godini predstavljao je pad tečaja britanske funte, kao posljedica Brexita, čiji se efekti negativno odražavaju na prihodovne potencijale Croatia Airlinesa na britanskom tržištu, budući da se prosječna vrijednost GBP u 2017. godini u odnosu na 2016. smanjila za 7,7 posto.

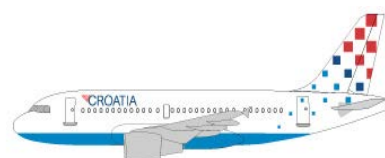
Flota i kapaciteti

Croatia Airlines je u 2017. godini raspolagao s flotom od 12 zrakoplova: šest zrakoplova Airbus - dva tipa A320 od kojih je jedan u operativnom najmu i četiri zrakoplova tipa A319, te šest zrakoplova Q400 u operativnom najmu. Ukupan broj raspoloživih sjedala na kraju 2017. godine iznosio je 1.380 sjedala.

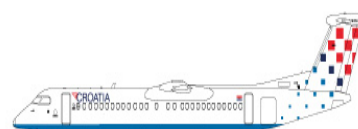
A 320 – 2 zrakoplova
zrakoplov ima 174 sjedala – ukupno 348 sjedala

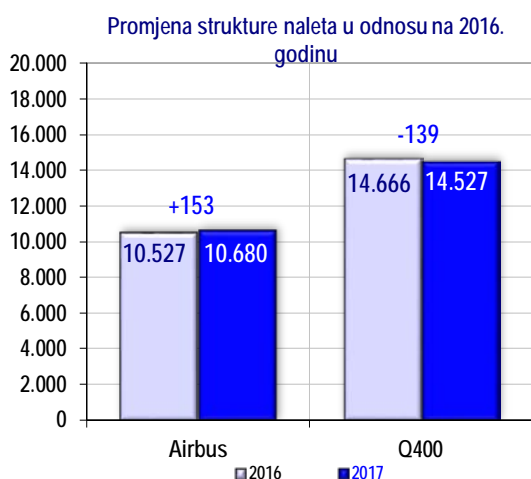
A 319 – 4 zrakoplova
zrakoplov ima 144 sjedala – ukupno 576 sjedala

Q 400 – 6 zrakoplova
zrakoplov ima 76 sjedala – ukupno 456 sjedala

Početak 2017. godine obavljene su pripreme vezane uz planirano povećanje ponuđenih kapaciteta uvođenjem dva dodatna zrakoplova CRJ1000 sa 100 sjedala u najam (*wet lease*) u razdoblju svibanj - listopad 2017. godine. Prvi zrakoplov komercijalno letenje započeo je 1. svibnja 2017. godine, a drugi 19. svibnja 2017. godine. Unajmljeni zrakoplovi koristili su se ne samo na novim linijama nego i na drugim rutama Croatia Airlinesa u ljetnom redu letenja. U skladu s razvojnim planovima tvrtke, zrakoplovi takvog kapaciteta uvedeni su u flotu kao dodatak postojećoj floti Airbusa i Dash 8-Q400 te predstavljaju treći tip zrakoplova u floti.

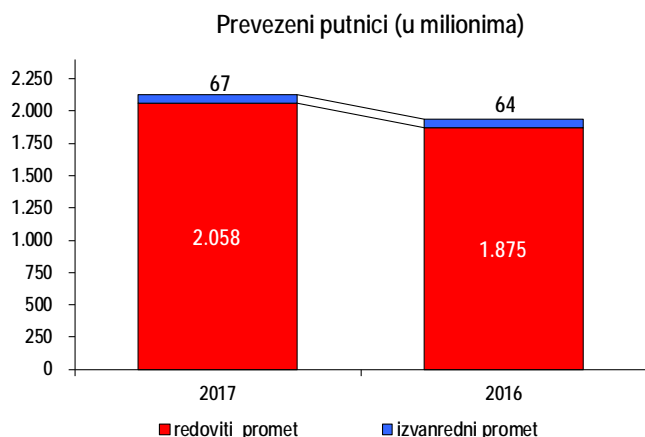
U 2017. godini zrakoplovi Croatia Airlinesa ostvarili su nalet od 39.345 blok sati, što je povećanje od 4 posto u odnosu na prethodnu godinu.

Ostvaren je 27.491 let, što je 2 posto više nego prethodne godine. S ciljem prilagođavanja ponude kapaciteta zahtjevima tržišta zadržana je struktura naleta u korist manjih zrakoplova Q400.

Ad hoc unajmljeni zrakoplovi korišteni su na ukupno 68 letova kako bi se maksimalno smanjili poremećaji u prometu.

Tržište

U 2017. godini sustavno su provedene mjere u svrhu povećanja putničkog prometa. Kapaciteti (ASK) su povećani za 6 posto što se pozitivno odrazilo i na opseg putničkog prometa. Croatia Airlines povećao je ponuđene kapacitete uvođenjem dva dodatna zrakoplova u najam (Wet lease) u razdoblju svibanj – listopad 2017. godine te je proširio mrežu europskih odredišta uvođenjem četiri nove međunarodne linije: Zagreb-Stockholm-Zagreb, Zagreb-Oslo-Zagreb, Zagreb-Helsinki-Zagreb te Zagreb-Bukurešt-Zagreb.

Broj putnika porastao je za 10 posto u odnosu na ostvarenje 2016. godine. U **domaćem redovitom prometu** broj putnika veći je za 7 posto u odnosu na 2016. godinu dok je u **međunarodnom redovitom putničkom prometu** veći za 11 posto u odnosu na 2016. godinu.

U izvanrednome, **charter prometu**, prevezeno je 66,7 tisuća putnika, što je 4 posto više

u odnosu na 2016. godinu. Udio charter prometa iznosi tek 3 posto ukupnog prometa.

Ostvareni prijevoz tereta u 2017. godini 2.273 tone što je za 12 posto manje u odnosu na ostvarenje 2016. godine.

Povećanjem broja prevezenih putnika ostvaren je **putnički faktor popunjenosti (PLF) od 74,4 posto** koji je za 4,4 pp veći od ostvarenja 2016. godine.

Ostvareni **težinski faktor popunjenosti (WLF) iznosi 71,3 posto** (+3,2 pp).

U 2017. godini Croatia Airlines u redovitom međunarodnom prometu povezivao je Hrvatsku sa 39 odredišta u 24 europske države, a u suradnji s partnerima iz udruge Star Alliance, i s cijelim svijetom. Na vrhuncu sezone Croatia Airlines obavljao je 105 letova na dan.

Od 26. ožujka do 28. listopada 2017. godine zrakoplovi Croatia Airlinesa letjeli su prema ljetnom redu letenja u kojem su letovi bili prilagođeni potrebama putnika, osobito tijekom turističke sezone, te kapacitetu flote. Croatia Airlines u 2017. godini proširio je mrežu europskih odredišta u ljetnom redu letenja s četiri nove međunarodne linije. Najviše je novosti bilo na skandinavskom tržištu na kojem su putnicima ponuđena putovanja u tri nova odredišta. Od 19. svibnja 2017. godine zrakoplovi Croatia Airlinesa izravno su povezivati Zagreb i Stockholm triput na tjedan - ponedjeljkom, srijedom i petkom u poslijepodnevnom satima. Dva dana poslije, 21. svibnja, prvi put u povijesti kompanije uvedeni su redoviti međunarodni letovi Zagreb – Helsinki i Zagreb – Oslo. Između hrvatske i finske prijestolnice letjelo se triput na tjedan - utorkom, četvrtkom i nedjeljom s jutarnjim polascima iz Zagreba, a letovi između Zagreba i Osla obavljali su se tri puta na tjedan – utorkom, četvrtkom i nedjeljom poslijepodne. Croatia Airlines u ljetnom redu letenja uveo je i izravne međunarodne letove između Zagreba i Bukurešta, također prvi put u povijesti tvrtke.

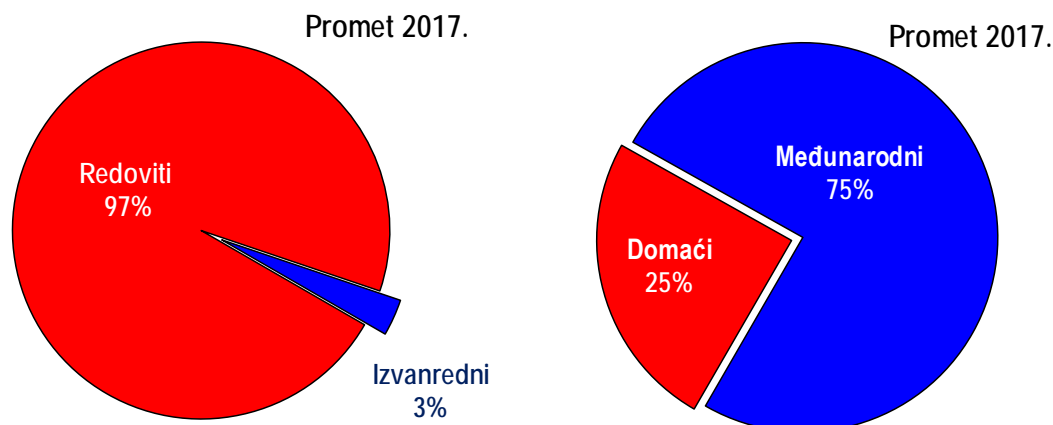
Letovi su započeli 19. svibnja 2017. godine, a hrvatski i rumunjski glavni grad povezivali su se triput na tjedan - ponedjeljkom, srijedom i petkom. Ovo je druga godina zaredom u kojoj Croatia Airlines proširuje mrežu letova s četiri nove međunarodne linije. Croatia Airlines lani je uveo izravne letove iz Zagreba u Lisabon, Milano, Prag i Sankt Peterburg koji su se obavljali i tijekom ove turističke sezone. Od sredine travnja Croatia Airlines ponovno je uveo i mnoge sezonske linije iz najvažnijih europskih odredišta prema Hrvatskoj, kao što su letovi iz Atene, Barcelone, Nice, Venecije, Düsseldorfa, Berlina, Lyona i drugih europskih tržišta važnih za hrvatski turizam. Letovi za Barcelonu i Lisabon Croatia Airlines nastavili su se i u zimskom redu letenja sve do 08.01.2018. godine. Uključivanje Stockholma, Osla, Helsinkija i Bukurešta u mrežu europskih odredišta Croatia Airlinesa dodatno je pridonio povećanju putničkog prometa. Od 29. listopada 2017. godine zrakoplovi su prometovali prema zimskom redu letenja.

Od 28. ožujka 2017. godine svi letovi za/iz Zagreba obavljaju se s novog terminala Zračne luke Franjo Tuđman.

U 2017. godinu Croatia Airlines je ušao sa 13 *code share* partnera od čega se 11 odnosi na kompanije iz STAR Alliance (Lufthansa, Austrian Airlines, Swiss, Turkish Airlines, TAP, SAS, Brussels Airlines, United Airlines, Air Canada, LOT i Singapore Airlines), a dva na članove Sky Team alijanse (Air France/KLM, Alitalia). Cilj ovakvih suradnji je ostvarivanje dostupnosti na tržištu na kojima zrakoplovna kompanija fizički ne obavlja letove ili povećanje kapaciteta na postojećim rutama. Krajem ožujka 2017. godine Croatia Airlines i indijski nacionalni zračni prijevoznik Air India, također član STAR Alliance, sklopili su komercijalni (*code share*) sporazum o korištenju letova sa zajedničkom oznakama oba prijevoznika. Suradnja je počela 1. travnja 2017. na letovima Croatia Airlinesa iz Frankfurta, Pariza i Rima u Zagreb, Dubrovnik i Split, te iz Londona i Beča u Zagreb i Split. Uvođenjem zajedničkih *code share* letova (OU/AI) Croatia Airlines i Air India postaju prvi i jedini zračni prijevoznici iz svojih zemalja, koji pružaju usluge zračnog prijevoza između Hrvatske i Indije. U sklopu tog sporazuma Croatia Airlines, kao europski regionalni zračni prijevoznik, dobiva mogućnost snažnijeg pozicioniranja na velikom i brzo rastućem indijskom tržištu. Dana 27. prosinca 2017. godine Croatia Airlines i Asiana Airlines, korejski nacionalni zračni prijevoznik, također član STAR Alliance, započeli su *code share* suradnju temeljem komercijalnog sporazuma. Croatia Airlines, u sklopu ove suradnje putnicima omogućuje priključne letove preko Frankfurta, Londona i Pariza u Seul, odnosno iz Seula preko navedenih europskih čvorišta u Zagreb, Split i Dubrovnik. Ovom suradnjom usluga Croatia Airlines postala je dostupnija korejskim turistima, koji su posljednjih godina lider u povećanju broja azijskih turista u Hrvatskoj.

U 2017. godini prevezeno je ukupno 2.124.528 putnika što je za 185.308. putnika više u odnosu na 2016. godinu (10 posto). Croatia Airlines je prvi put u povijesti, odnosno od početka putničkog prijevoza u svibnju 1991. godine, na dan 5. prosinca 2017. godine zabilježio dvomilijuntnog putnika. Najranije u povijesti tvrtke, 4. srpnja, prevezen je i milijunti putnik.

Od ukupnog broja prevezenih putnika 526.024 putnika ostvareno je u domaćemu redovitom prometu, 1.531.838 putnika u međunarodnome redovitom prometu i 66.666 putnika u *charter* prometu.

U međunarodnome redovitom prometu broj prevezenih putnika u 2017. godini veći je za 11 posto, odnosno prevezeno je 148.408 putnika više u odnosu na 2016. godinu.

U Sektoru tehničkih poslova svi radovi na zrakoplovima Croatia Airlines obavljani su u vlastitoj režiji i u planiranim rokovima. Također, radnici Sektora tehničkih poslova odradili su i jedan šestogodišnji pregled, jedanaest C-pregleda zrakoplova te jednu zamjenu motora za potrebe drugih kompanija.

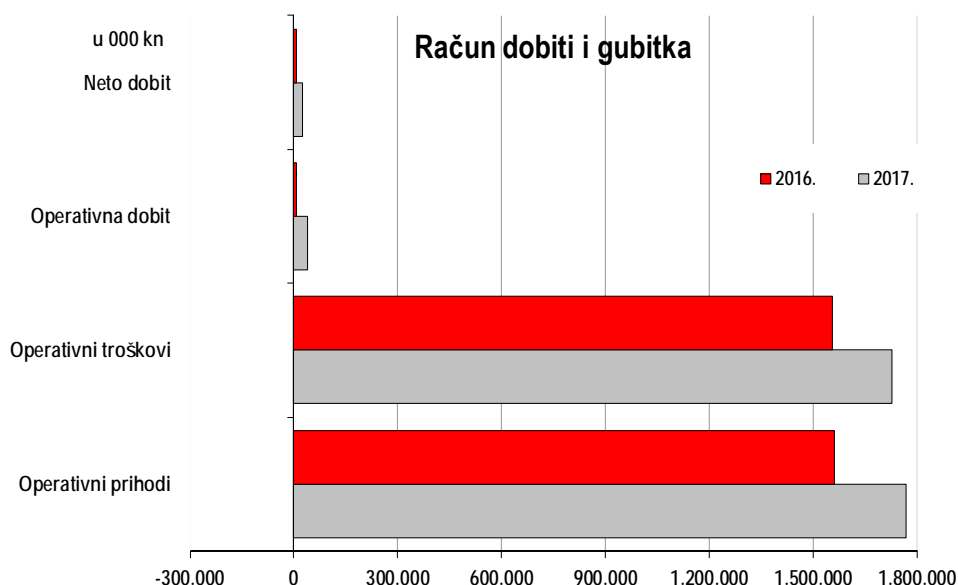
Marketinške aktivnosti Croatia Airlinesa u 2017. godini bile su ponajprije usmjerene na promociju ljetnog reda letenja te uvođenje četiri nove linije: Oslo, Helsinki, Stockholm i Bukurešt. Također su promovirane linije za Lisabon, Sankt Peterburg, Milano i Prag koje je Croatia Airlines uveo u ljetni red letenja u 2016. godini, te letovi na domaćim rutama, a u trećem kvartalu dodatno su se promovirali letovi za Barcelonu i Lisabon koji su se nastavili letjeti i u zimskom redu letenja. Od 27. srpnja promovirao se novi tarifni razred FlyEasy u kojem je moguće putovati bez predane prtljage, odnosno putovati jeftinije samo s ručnom prtljagom do 8 kg. Akcijom „Pogledaj u oblake“ svaki mjesec Croatia Airlines nudio je svojim postojećim i potencijalnim putnicima povoljnije cijene karta na određenim destinacijama. Croatia Airlines kontinuirano surađuje s Turističkom zajednicom grada Zagreba kroz razne marketinške aktivnosti. Tako su zajednički organizirane prezentacije u Oslu, Stockholmu i Helsinkiu - novim odredištima Croatia Airlinesa, predstavljajući Zagreb i nove letove. Zajednički su organizirana i promotivna putovanja agenata i novinara s nekoliko vanjskih tržišta te sudjelovanje na sajmu u Barceloni. Croatia Airlines je u suradnji s Hrvatskom turističkom zajednicom sudjelovao na sajmovima turisticke u New Yorku, Beču, Milanu, Moskvi te na ITB Berlin. Samostalno je nastupio i na sajmu *Place2go* u Zagrebu, na Danima komunikacija u Rovinju te na Danima otvorenih vrata na Zračnoj luci Pula u cilju predstavljanja novih linija. U svrhu promocije novih linija u svibnju i lipnju organizirano je i nekoliko *incentive* putovanja za novinare i agente. Svoje ponude Croatia Airlines redovito promovira na *Google* tražilicama, a s korisnicima usluga konstantno komunicira putem društvenih mreža *Facebook*, *Twitter*, *Instagram*, *LinkedIn*, *Google+*, *YouTube*.

Financijsko poslovanje

Račun dobiti i gubitka

(000 kn)	2017.	2016.	Indeks 17./16.	2015.
Putnički promet	1.413.172	1.351.736	105	1.319.619
Prijevoz tereta	12.079	14.275	85	15.069
Ostali prihodi	342.227	195.173	175	216.101
PRIHODI IZ POSLOVANJA	1.767.478	1.561.184	113	1.550.790
Troškovi letenja	514.963	453.963	113	464.502
Održavanje	238.943	244.973	98	220.886
Usluge putnicima	97.846	85.320	115	84.659
Usluge u zračnom prometu	389.988	379.503	103	375.367
Promidžba i prodaja	233.063	216.377	108	217.595
Opći i administrativni poslovi	92.412	80.124	115	85.345
Amortizacija	94.433	85.450	111	73.200
Ostali rashodi	66.016	7.704	857	12.504
TROŠKOVI IZ POSLOVANJA	1.727.665	1.553.415	111	1.534.057
DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVANJA	39.813	7.769	512	16.733
Rashodi od kamata	-5.179	-7.553	69	-10.348
Prihodi od kamata	272	426	64	462
Tečajne razlike (neto)	-9.777	6.804	-	5.969
Ostali financijski rashodi	-214	-261	82	-359
Ostali financijski prihodi	27	857	3	1.372
NETO REZULTAT FINANCIRANJA	-14.872	273	-	-2.904
NETO DOBIT/GUBITAK	24.941	8.042	310	13.829

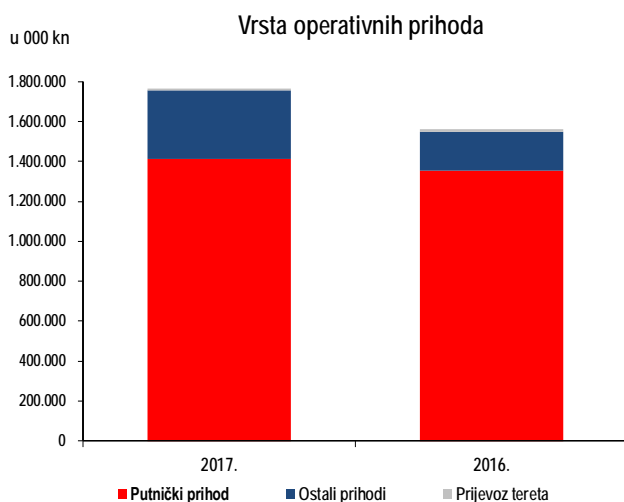
U 2017. godini Croatia Airlines ostvario je **pozitivan neto rezultat u visini od 24,9 milijuna kn.** Ostvarena je i **operativna dobit** u visini od 39,8 milijuna kn.

Operativni prihodi su 13 posto veći u odnosu na 2016. godinu.

Putnički prihodi su rasli 5 posto dok povećanje broja putnika iznosi 10 posto. Manji rast putničkih prihoda u odnosu na rast broja prevezenih putnika rezultat je smanjenja prosječne vrijednosti tarifa u uvjetima znatnog povećanja konkurencije na hrvatskom zrakoplovnom tržištu, posebno u razdoblju visoke sezone (lipanj – rujan).

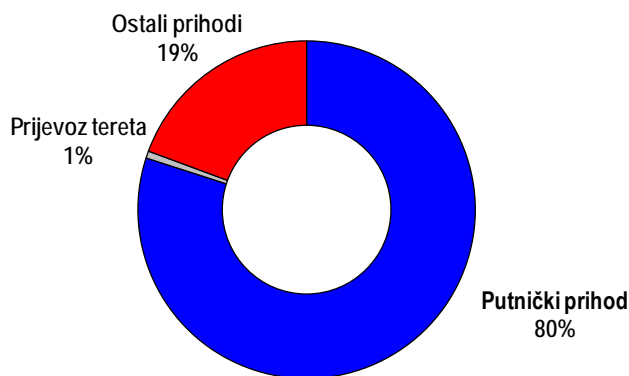
Udio putničkih prihoda u operativnim prihodima iznosi 80 posto te je manji za 7 posto u odnosu na udio iz 2016. godine.

Prihodi od prijevoza tereta manji su za 15 posto u odnosu na 2016. godinu i rezultat su pada prijevoza tereta u tonama za 12 posto.

Ostali prihodi znatno su veći u odnosu na 2016. godinu što je rezultat provedene planirane prodaje dijela slotova na Zračnoj luci Heathrow u iznosu od 138,5 milijuna kn.

Struktura operativnih prihoda 2017.

Operativni troškovi su veći za 11 posto u odnosu na 2016. godinu.

Najznačajniji porast u odnosu na 2016. godinu ostvarili su troškovi letenja, ostali rashodi te troškovi promocije i prodaje.

Troškovi letenja veći su zbog većih troškova goriva (+20 posto; +39,9 milijuna kn) proizašlih iz više cijene goriva na tržištu u odnosu na 2016. godinu te zbog većih troškova najma zrakoplova (+16 posto; +22,2 milijuna kn) zbog uvođenja dva dodatna zrakoplova u najam (*wet lease*) od svibnja do listopada u odnosu na jedan dodatni zrakoplov u ljetnoj sezoni u 2016. godini.

Ostali rashodi porasli su za više od sedam puta u odnosu na 2016. godinu zbog provedenog usklađenja vrijednosti zrakoplova koja je korigirana za 56,9 milijuna kn.

Troškovi prodaje i promocije veći su za 8 posto, odnosno 16,7 milijuna kn u odnosu na 2016. godinu zbog većih troškova rezervacijskog sustava i troškova provizija što

je rezultat veće ostvarene prodaje te porasta broja putnika kao i uslijed većih troškova promocije zbog promidžbe četiri nove linije u ljetnom redu letenja.

Porast su ostvarili i troškovi usluga putnicima koji su veći za 15 posto, i to zbog većih troškova podvorbe putnika i troškova reklamacija uslijed porasta broja putnika za 10 posto. Porast od 3 posto, odnosno 10,5 milijuna kn, ostvarili su i troškovi usluga u zračnom prometu zbog većih troškova zračnih luka. Dio porasta troškova usluga putnicima kao i troškova zračnih luka posljedica je i svakodnevnih problema u odvijanju operativnog poslovanja ZL Franjo Tuđman od otvaranja novog terminala.

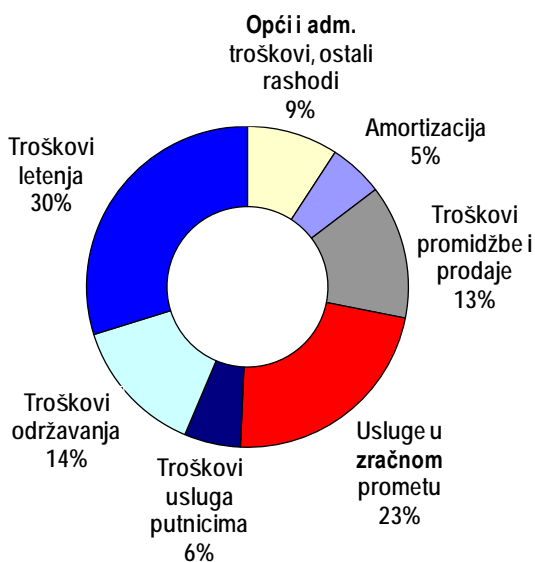
Troškovi rezerviranja vezanih uz kratkoročne obveze po taksama uzrok su rasta općih i administrativnih troškova koji su veći za 15 posto odnosno 12,3 milijuna kn.

Veći broj velikih investicijskih radova na motorima i zrakoplovima u 2016. i 2017. godini uzrokovao je porast troškova amortizacije za 11 posto, odnosno oko 9 milijuna kn u odnosu na 2016. godinu.

Troškovi održavanja u 2017. godini manji su 2 posto zbog manjeg troška potrošnog materijala utrošenog za radove na zrakoplovima drugih kompanija budući da je u 2016. godini izvan redovne sezone održavanja izvršen veliki šestogodišnji pregled na zrakoplovu vanjskog klijenta.

Najveći udio u operativnim troškovima odnosi se na troškove letenja te usluge u zračnom prometu. Udio troškova letenja u operativnim troškovima u promatranom razdoblju iznosi 30 posto, dok udio troškova usluga u zračnom prometu iznosi 23 posto.

Struktura operativnih troškova 2017.

Imovina, financiranje i investicije

Bilanca stanja

(000 kn)	Kraj 2017.	Kraj 2016.	Indeks 17./16.	Kraj 2015.	Indeks 16./15.
AKTIVA					
Dugotrajna imovina	625.554	644.138	97	634.375	102
Kratkotrajna imovina	229.551	218.274	105	212.632	103
UKUPNO AKTIVA	855.105	862.412	99	847.007	102
PASIVA					
Kapital i rezerve	404.295	379.064	107	370.632	102
Rezerviranja	35.274	3.336	-	2.718	123
Dugoročne obveze	16.575	31.825	52	47.406	67
Kratkoročne obveze	398.961	448.187	89	426.251	105
UKUPNO PASIVA	855.105	862.412	99	847.007	102

Vrijednost imovine na kraju godine manja je 1 posto u odnosu na 2016. godinu. Dugotrajna imovina manja je za 3 posto, a najvažniji uzrok pada je usklađenje vrijednosti zrakoplova na tržišnu vrijednost. Vrijednost kratkotrajne imovine porasla je za 5 posto u odnosu na kraj 2016. godine. U vrijednosti kratkotrajne imovne najznačajniji porast imaju novčana sredstva i aktivna vremenska razgraničenja tj. obračunati, a nefakturirani prihodi kupcima.

Kapital i rezerve na kraju 2017. godine iznose 404,3 milijun kn te su za 7 posto veći od kraja 2016. godine uslijed ostvarenog pozitivnog rezultata za 2017. godinu.

Rezerviranja su znatno povećana zbog rezerviranja obveza za plaćanje taksi zračnim lukama.

Dugoročne obveze smanjene su 48 posto kroz redovite otplate kredita. Kratkoročne obveze niže su za 11 posto uslijed manjeg duga prema dobavljačima.

Obveze Croatia Airlinesa na kraju 2017. godine po kreditima kod domaćih banaka iznose 85,6 milijuna kn, od čega se 31,5 milijuna kn odnosi na dugoročne (srednjoročne) kredite, a 54,1 milijun kn iznose kratkoročni krediti.

Investicije u 2017. godini

Investicije	2017.	2016.	2015.
Ulaganja u zrakoplove	49.679.306	36.424.517	46.674.700
Ulaganja u rezervne dijelove, alate i opremu	12.429.305	10.150.536	16.197.434
Građevinski objekti	1.985.532	1.946.870	2.584.788
Nematerijalna imovina (ulaganja u tuđe zrakoplove)	82.746.049	62.254.320	8.679.518
Nematerijalna imovina - ostalo	3.095.421	4.332.776	3.070.181
Ostala oprema	4.506.174	1.111.565	3.326.641
Ukupno	154.441.787	116.220.583	80.533.262

U 2017. godini ostvarena su ulaganja koja su izravno vezana uz letenje, održavanje i operiranje zrakoplova odnosno održavanje zajamčene razine sigurnosti. U odnosu na 2016. godinu investicije su veće za 33 posto.

Prioritetna i najznačajnija ulaganja odnose se na **ulaganja u zrakoplove** u visini od 49,7 milijuna kn, a odnose se na izvođenje planiranih *overhaulta* na motorima CFM56-5B te zamjenu podvozja na tri Airbus zrakoplova (CTG,CTH,CTI). Ulaganja na zrakoplovima i motorima u **operativnom leasingu** iznosila su 82,7 milijuna kn i također su se odnosila na izvođenje planiranih *overhaulta* na tri motora CFM56-5B, zamjenu podvozja na dva zrakoplova Q400 flote kao i radove na zrakoplovu CTJ. Pored toga u **internoj izvedbi** napravljena su tri C pregleda na zrakoplovima Airbus (CTG, CTH i CTL) te jedan C pregled na zrakoplovu Q400 (CQD).

Ulaganja u **rezervne dijelove** iznose 12,4 milijuna kn, a investicije u **građevinske objekte** iznose 2 milijuna kn, a uglavnom se odnose na infrastrukturu tehnike (radionice i hangari).

Ukupna ulaganja u zrakoplove i tehniku čine oko 93 posto ukupnih ulaganja u 2017. godini.

Ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu odnose se na ulaganja u *software* u visini od 3,1 milijuna kn, dok se od 4,5 milijun kn **ostalih ulaganja** najveći iznos odnosi na nabavku i zamjenu informatičke opreme te nabavu vučnog vozila.

Novčani tijek

(u 000 kn)	2017.	2016.	Indeks
Stanje sredstava 1. siječnja	30.092	31.938	94
priljev iz poslovanja	1.932.478	1.677.936	115
prodaja imovine	9	118	-
kredit	37.450	29.850	125
Priljev ukupno	1.969.937	1.707.904	115
obveze iz poslovanja	1.742.509	1.613.800	108
investicije	187.744	44.299	424
kredit	31.290	51.650	61
Odljev ukupno	1.961.543	1.709.749	115
Neto promjena u razdoblju	8.394	-1.845	-
Stanje sredstava 31. prosinca	38.486	30.092	128

Stanje novčanih sredstava na kraju 2017. godine ostvareno je na višoj razini od stanja 2016. godine.

Priljevi iz poslovanja veći su za 15 posto, a najznačajniji utjecaj na povećanje priljeva imala je prodaja dijela *slotova* na Zračnoj luci London Heathrow.

U 2017. godini realizirana su dva kratkoročna kredita, od HPB-a i Erste banke, u ukupnoj visini od 37,5 milijuna kn. *Revolving* kredit domaće banke djelomično je otplaćen u iznosu od 200 tisuća eura te je po istoj osnovi realiziran novi kratkoročni kredit. U promatranom razdoblju u potpunosti su otplaćeni kratkoročni kredit Erste banke te PBZ-a, te dvije rate dugoročnog PBZ kredita u ukupnom iznosu 2 milijuna eura.

Ukupni odljevi veći su za 15 posto. Najznačajniji utjecaj na povećanje odljeva, uz odljeve za pokrivanje operativnih troškova poslovanja, su investicijska ulaganja kod kojih se najznačajniji iznosi odnose na *overhual*e motora i zamjenu podvozja na Airbus i Q400 floti.

Konsolidirani rezultat poslovanja

tisuće kn	Croatia Airlines		Obzor putovanja		Amadeus Croatia		Croatia Airlines Grupa*	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Prihodi od prodaje	1.497.874	1.435.118	4.001	3.639	7.067	6.414	1.508.797	1.445.046
Ostali prihodi	269.604	126.066	0	82	15	3	269.619	126.109
Troškovi iz poslovanja	1.727.665	1.553.415	3.930	3.320	6.954	6.275	1.738.405	1.562.843
Dobit/gubitak iz poslovanja	39.812	7.769	71	401	128	142	40.011	8.312
Neto financijski rezultat	(14.872)	273	(41)	(34)	(32)	(31)	(14.944)	(604)
Dobit/gubitak prije oporezivanja	24.941	8.042	30	367	96	111	25.067	7.708
Neto rezultat poslovanja	24.941	8.042	23	289	56	46	25.020	7.565

Konsolidirani rezultat grupe obuhvaća rezultat Društva te njegovih ovisnih društava. Sve transakcije unutar grupe u potpunosti su eliminirane, a konsolidirani rezultat za 2017. godinu na razini Grupe iznosi 25 milijuna kn dobiti što je 79 tisuća kn više u odnosu na ostvareni rezultat Croatia Airlinesa, te je višestruko veći od ostvarenja na kraju 2016. godine. Ukupni prihodi i rashodi ovisnih društava u konsolidiranim prihodima i rashodima sudjeluju s manje od jedan posto, što pokazuje neznatan utjecaj poslovanja ovisnih društava na poslovanje Croatia Airlinesa.

Kao zrakoplovni prijevoznik Grupa je izložena promjenama kamatnih i valutnih tečajeva. Iz tog razloga Grupa primjenjuje politiku analiziranja i aktivnog upravljanja postojećim rizičnim pozicijama i tržišnim trendovima kao i internog prijetoja rizičnih pozicija u mjeri u kojoj je to moguće.

Područje revizijskog djelovanja Croatia Airlines obuhvaća i internu reviziju ovisnih društava što je definirano Strateškim planom rada interne revizije Croatia Airlines.

Planske smjernice i ciljevi 2018. godine

Croatia Airlines za 2018. godinu planira pozitivan rezultat zasnovan na projekciji povećanja ponuđenih kapaciteta te porasta broja putnika.

Red letenja za 2018. godinu obuhvaća 7 destinacija u domaćem redovnom prometu i 29 destinacija u međunarodnom-euromediterranskom redovnom prometu. U izvanrednom (charter) prometu planirani su lanci *charter* letova na tržišta Austrije, Izraela, Libanona, Švedske i Norveške.

U planu poslovanja za 2018. godinu naglasak je i dalje na maksimalnoj sigurnosti operacija uz praćenje i poštivanje zakonske regulative, održavanje certifikata i odobrenja te praćenje novih trendova u zrakoplovnoj industriji. Cilj je zadržati tehničku pouzdanost flote uz izvođenje svih redovno planiranih pregleda i modifikacija i ostalih radova na zrakoplovima i motorima u floti prema važećim standardima te zadržavanje nivoa kvalitete, sigurnosti i točnosti. S ciljem širenja linijskih usluga drugim kompanijama i povećanja poslovnih prihoda planira se proširenje "scope of work" za linijsko održavanje na najmanje dva nova tipa zrakoplova (npr. A320neo, CRJ900/1000, B737, A330...) U svrhu ostvarenja visokih tržišnih zahtjeva te povećanja udjela na tržištu teži se kontinuiranom praćenju zadovoljstva korisnika te razvoju mreže odredišta radi kojeg su u tijeku ljetne sezone planom predviđena dva dodatna zrakoplova u najmu.

U 2018. godini Croatia Airlines planira obavljanje PSO programa na linijama domaćeg prometa sukladno preuzetim obvezama iz Ugovora za razdoblje od 27. ožujka 2016. do 28. ožujka 2020. godine. PSO program kompanija planira obavljati i na međunarodnoj liniji Zagreb–Mostar–Zagreb temeljem sklopljenog Ugovora za razdoblje od 3. svibnja 2018. do 28. ožujka 2021. godine.

Planirani pozitivan rezultat zasniva se na sljedećim pretpostavkama:

- Uvođenje u promet dvije dodatne jedinice zrakoplova kroz wet-lease u razdoblju od svibnja do listopada 2018. godine;
- Otvaranje novih linija SPU-CPH-SPU; ZAG-DUB-ZAG; DBV-MUC-DBV i ZAG-OMO-ZAG;
- 28.047 - ostvarenje naleta u letovima;
- 39.439 - ostvarenje naleta u blok satima;
- Godišnji promet od oko 2.206.858 putnika (4 posto više u odnosu na 2017. godinu), od čega u redovnom prometu 2.148.905 putnika i u izvanrednom prometu 57.953 putnika;
- PLF na razini 74,7 posto;

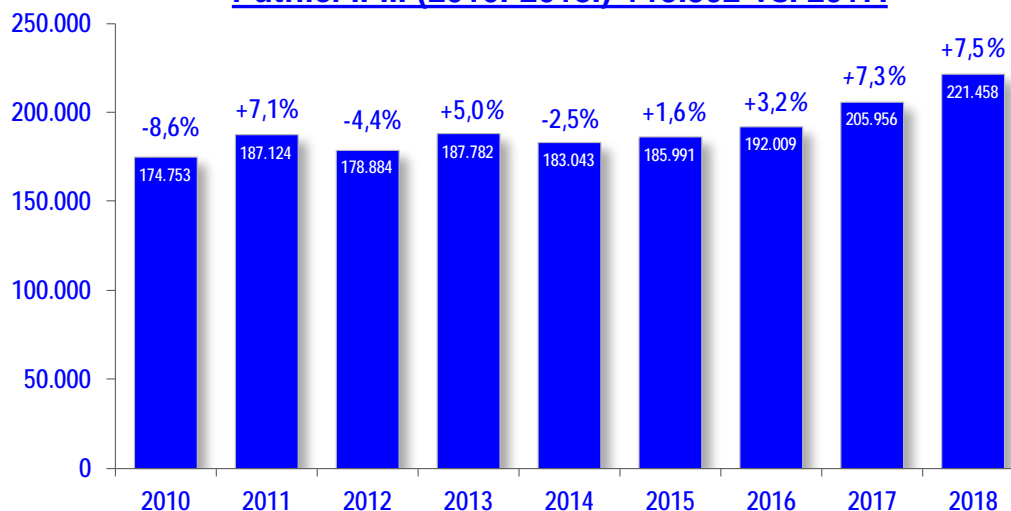
Današnje poslovanje – Prometni učinci I.-II. 2018.

OPIS		I.-II. 2018.	I.-II. 2017.
nalet (km)	DIST 000	1.933	2.016
broj uzlijetanja	FLTS	3.320	3.295
stopa promjene	%	1	1
operativno vrijeme	BH	4.472	4.561
stopa promjene	%	-2	1
prevezeni putnici	RPAX 000	221	206
stopa promjene	%	8	7
prevezena roba i pošta	CGO T	348	326
stopa promjene	%	7	-20
ostvareni putnički km	RPK mil.	147	141
raspoloživa sjedala - km	ASK mil.	212	225
putnički faktor popunjenosti	PLF %	69,5	62,9
ostvareni tonski km	RTK mil.	15	14
raspoloživi tonski km	ATK mil.	23	24
težinski faktor popunjenosti	WLF %	66,2	60,0

Broj putnika u prva dva mjeseca 2018. godine veći je za osam posto u odnosu na isto razdoblje 2017. godine.

Domaći redoviti promet bilježi povećanje broja putnika od devet posto u odnosu na ostvarenje istog razdoblja 2017. godine, dok u međunarodnom redovitom putničkom prometu taj porast iznosi osam posto. Putnički faktor popunjenosti (PLF) za prva dva mjeseca 2018. godine iznosi 69,5 posto i veći je za 6,6 postotnih bodova u odnosu na isto razdoblje 2017. godine.

Putnici I.-II. (2010.-2018.) +15.502 vs. 2017.

Predsjednik Uprave

Jasmin Bajić

Temeljem članka 272.p.,a u vezi čl.250.a.st.4. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj 111/93., 34/99., 52/00., 118/03., 107/07., i 148/08., dalje u tekstu ZTD) Uprava Društva CROATIA AIRLINES d.d. (dalje u tekstu: Društvo), zastupana po Predsjedniku Uprave Jasminu Bajiću, daje sljedeću

I Z J A V U

o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja

Društvo dobrovoljno primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja (dalje u tekstu: Kodeks) kojega su zajednički izradile Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Zagrebačka burza, dostupan na službenim stranicama Zagrebačke burze, www.zse.hr.

Društvo je pratilo i primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom objavljujući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima, te informacije koje su u interesu dioničara Društva.

Detaljna obrazloženja vezana uz manja odstupanja od pojedinih preporuka Kodeksa, Društvo je iznijelo u Godišnjem upitniku Kodeksa korporativnog upravljanja.

Društvo Zagrebačkoj burzi dostavlja popunjen godišnji upitnik o korporativnom upravljanju, a Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga podatke za izradu godišnjeg izvještaja o korporativnom upravljanju izdavatelja koji su uvršteni na uređeno tržište Zagrebačke burze.

Sustav unutrašnjih kontrola u Društvu uspostavljen je na način da su internom organizacijom i poslovnim procedurama definirane kontrolne točke čime se osigurava nadzor tijeka točnosti i cjelovitosti konkretnih podataka koji se odnose na financijske, poslovne i regulatorne obveze koje mogu predstavljati značajne rizike za Društvo.

Procjena rizika financijskog izvještavanja obavlja se putem analiza i upravljanja unutarnjim i vanjskim rizicima kod pripreme realnih i objektivnih financijskih izvještaja sukladno računovodstvenim politikama Društva.

Postojećim sustavom unutarnjih kontrola Uprava društva nastoji minimalizirati i isključiti mogućnost pogrešaka i prijevara u poslovanju.

Upravu Društva predstavlja Predsjednik Društva i to:

od 4.11.2017. Predsjednik Uprave je g. Jasmin Bajić;

do 4.11.2017. Predsjednik Uprave je bio g. Krešimir Kučko,

i

do 1.3.2017. član Uprave je bio g. Zlatko Širac,

Upravu imenuje i opoziva Nadzorni odbor na vrijeme od pet godina. Uprava vodi poslove Društva sukladno Statutu Društva i zakonskim propisima. Tijekom 2017 došlo je do promjene Predsjednika Uprave, dok je Članu Uprave mandat prestao sa 1.3.2017., slijedom tih izmjena Uprava Društva je postala jednočlana.

Uprava je pratila da poslovne i druge knjige i poslovna dokumentacija budu u skladu sa Zakonom, sastavljala knjigovodstvene dokumente, realno procjenjivala imovinu i obveze, sastavljala financijska i druga izvješća u skladu s računovodstvenim propisima i standardima i važećim propisima.

Nadzorni odbor je sukladno zahtjevima Kodeksa proveo unutarnji nadzor Društva redovitim Kontrolama predloženih izvješća. Na sjednicama Nadzornog odbora raspravljalo se i odlučivalo o svim pitanjima iz nadležnosti tog tijela propisanim ZTD-om i Statutom Društva. Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru vođenja poslova dio je Godišnjeg izvješća Društva koje se podnosi Glavnoj skupštini.

Nadzorni odbor je sastavljen od pet članova, i to:

Zlatko Mateša,

- predsjednik nadzornog odbora

- od 13.07.2016. godine,

Nataša Munitić,

- zamjenik predsjednika nadzornog odbora

- od 13.07.2016. godine,

Darija Jurica Vuković,

- član nadzornog odbora

- od 13.07.2016. godine,

Zoran Barac,

- član nadzornog odbora

- od 13.7.2016. i

Vjekoslav Jelić,

- član nadzornog odbora – predstavnik radnika

- član Nadzornog odbora dana 07.07.2015. godine.

U 2017. godini Revizorski odbor djelovao je u sastavu Nataša Munitić, predsjednik, Darija Jurica Vuković i Jasnica Lozo. Tijekom godine Revizorski odbor održao je 4 tematske sjednice na kojima se raspravljalo o financijskim rezultatima poslovanja, planu revizije, sustavu interne kontrole i upravljanja rizicima, te drugim poslovima gdje je Nadzornom odboru trebala potpora u učinkovitom izvršavanju obveza korporativnog upravljanja, financijskom izvješćivanju i kontrole Društva.

Pravo glasa dioničara nije ograničeno Statutom Društva na određeni postotak ili broj glasova, niti postoje vremenska ograničenja za ostvarivanje prava glasa. Svaka redovna dionica daje pravo na jedan glas na Glavnoj skupštini.

Tijekom protekle godine Društvo nije stjecalo vlastite dionice.

Temeljni kapital Društva iznosi 277.879.530,00 kn i podijeljen je na 27.787.953 redovnih dionica nominalne vrijednosti 10,00 kn.

dioničar	br.dionica	%udjela u temeljnom kapitalu
CENTAR ZA RESTRUKTURIRANJE I PRODAJU (CERP) ZA REPUBLIKU HRVATSKU	26.886.888	96,7574
ZRAČNA LUKA ZAGREB D.O.O.	477.121	1,7170
HPB ZA REPUBLIKU HRVATSKU	297.701	1,0713
JANAF D.D.	22.000	0,0792
CROATIA OSIGURANJE D.D.	10.270	0,0370
HRVATSKA LUTRIJA D.O.O.	4.000	0,0144
ASTRA INTERNATIONAL D.D. U STEČAJU	3.682	0,0133
HP D.D.	2.750	0,0099
TURISTHOTEL D.D.	2.090	0,0075
TANKERKOMERC D.D.	2.090	0,0075

Sukladno odredbama čl.250. st.4. i čl.272.p ZTD-a, ova Izjava je poseban odjeljak i sastavni dio godišnjeg izvješća o stanju Društva za 2017. godinu.

Zagreb, 27. travnja 2018.

Jasmin Bajić,

Predsjednik Uprave

CROATIA AIRLINES d.d.

**Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.
zajedno s Izvješćem neovisnog revizora**

	<i>Stranica</i>
Odgovornost za financijske izvještaje	49
Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d.	50-56
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Grupe Croatia Airlines	57
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti društva Croatia Airlines d.d.	58
Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju Grupe Croatia Airlines	59
Izveštaj o financijskom položaju društva Croatia Airlines d.d.	60
Konsolidirani izvještaj o promjenama glavnice Grupe Croatia Airlines	61
Izveštaj o promjenama glavnice društva Croatia Airlines d.d.	62
Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima Grupe Croatia Airlines	63
Izveštaj o novčanim tokovima društva Croatia Airlines d.d	64
Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje	65-117

Odgovornost za financijske izvještaje

Uprava društva Croatia Airlines d.d., Buzin, Bani 75/b (dalje u tekstu Društvo) je dužna osigurati da godišnji konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. budu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su na snazi u Europskoj uniji te u skladu s Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, tako da pružaju istinit i fer prikaz financijskog stanja, rezultata poslovanja, promjena kapitala i novčanih tokova Društva za to razdoblje.

Na temelju provedenih istraživanja, Uprava opravdano očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Sukladno tomu, Uprava je izradila konsolidirane i odvojene financijske izvještaje pod pretpostavkom neograničenosti vremena poslovanja Društva.

Pri izradi konsolidiranih i odvojenih financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- za odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- za davanje razumnih i razboritih prosudbi i procjena;
- za primjenu važećih standarda financijskog izvještavanja i za objavu i objašnjenje u financijskim izvještajima svakog odstupanja koje je od materijalnog značaja; te
- izradu financijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka neprimjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj i rezultate poslovanja Društva, kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su na snazi u Europskoj uniji. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Društva, pa stoga i za poduzimanje opravdanih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i ostale nezakonitosti.

Potpisano u ime Uprave:

Jasmin Bajić

Predsjednik Uprave

Croatia Airlines d.d.
Bani 75/b, Buzin
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

27. travnja 2018. godine

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d.

Izvešće o financijskim izvještajima

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja društva Croatia Airlines d.d. („Društvo“) i njegovih ovisnih društava (zajedno „Grupa“), koji obuhvaćaju izvještaj o financijskom položaju Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2017. godine te izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti, promjenama glavnice i novčanom toku Društva i Grupe za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostala pojašnjenja (u nastavku „financijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2017. godine, njihovu financijsku uspješnost i njihove novčane tokove za godinu koja je tada završila, sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije („EU MSFI“).

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, detaljnije su opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Društva i Grupe u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju financijskih izvještaja u Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Ta smo pitanja razmatrali u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Priznavanje prihoda od putničkog prometa u redovnim letovima

Prihod od putničkog prometa u redovnim letovima priznat u dobiti i gubitku u 2017. godini iznosi 1.343.698 tisuća kuna; knjigovodstvena vrijednost obveza za usluge u zračnom prometu na 31. prosinca 2017. iznosi 128.287 tisuća kuna.

Pogledati Bilješku 2 a) unutar *Značajnih računovodstvenih politika*, Bilješku 3 *Prihodi od putničkog prometa* i bilješku 31 *Ostale kratkoročne obveze*.

Ključno revizijsko pitanje

Prihod od putničkog prihoda se mjeri temeljem prodajnih cijena koje se zaračunavaju kupcima.

Dok odgovarajuća usluga prijevoza nije pružena, prodani dokumenti leta se priznaju kao obveza za usluge u zračnom prometu. U trenutku kada se putnički kupon iskoristi, odgovarajući prihod od leta se priznaje u dobiti i gubitku.

Određivanje iznosa prihoda koji se priznaju u razdoblju temelji se na složenim internim IT sustavima, uključujući, između ostalog, sustav računovodstva prihoda i sustav upravljanja reda letenja, a također uključuje razmjenu informacija sa sustavima unutar industrije (kao što su rezervacijski sustavi aviokompanija) i partnerima u zrakoplovnim kompanijama za veliki volumen transakcija.

Zbog značajne ovisnosti o različitim sustavima i kompleksnosti određivanja cijene karte (tarifna struktura, naknade, takse, popusti i slično), smatramo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.

Kako smo pristupili tom pitanju

Naše revizijske procedure uključivale su, između ostalog:

- procjenu usklađenosti politike priznavanja prihoda s relevantnim standardima financijskog izvještavanja;
- uključivanje vlastitih IT stručnjaka, testiranje dizajna, implementacije i operativne učinkovitosti kontrola na prihodima od putničkog prometa, uključujući i one kontrole u informacijskim sustavima koji podržavaju priznavanje prihoda od putničkog prometa; naši testovi tih pregleda su dizajnirani kako bi se ustanovilo funkcioniraju li ključni sustavi kako su dizajnirani te jesu li zaštićeni od manipulacije podacima ili logike softvera koji bi mogli dovesti do neispravnog evidentiranja računovodstvenih podataka koji se odnose na prihode od putničkog prometa;
- provođenje analitičkih postupaka procjene razvijajući očekivanje prihoda od putničkog prometa za godinu na temelju javno dostupnih podataka o obavljenom putničkom prometu i prosječnih cijena karata na letovima;
- testiranja, na uzorku, obveze u zračnom prometu i prihoda od putničkog prometa povezivanjem iznosa priznatih u financijskim izvještajima s temeljnim podlogama i pratećom dokumentacijom (dokument leta (karta) i kupon ostvarenog leta);
- za različite kategorije prihoda, povezivanje odabranih unosa visokog rizika obavljenih od strane Grupe tijekom godine i prateće dokumentacije kako bi se identificirala neobična i neispravna knjiženja.

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Računovodstveni tretman imovine vezane uz zrakoplove te održavanje zrakoplova

Knjigovodstvena vrijednost zrakoplova na 31 prosinca 2017. iznosi 265.211 tisuću kuna; amortizacija zrakoplova za godinu: 44.160 tisuća kuna; umanjenje vrijednosti tijekom godine: 56.923 tisuće kuna.

Pogledati Bilješku 2 k) unutar *Značajnih računovodstvenih politika*, Bilješku 12 *Nekretnine, postrojenja i oprema*.

Ključno revizijsko pitanje

Računovodstveni tretman zrakoplova ima značajan utjecaj na odvojene i konsolidirane financijske izvještaje zbog veličine iznosa iskazanih u imovini i dugog vijeka trajanja.

Ključni aspekti koji zahtijevaju prosudbu uključuju procjenu vrijednosti zrakoplova, određivanje korisnog vijeka i rezidualne vrijednosti zrakoplova te određivanje njihovih komponenti

Uprava pregledava amortizacijske stope svake godine, uzimajući u obzir ključne čimbenike koji utječu na vijek trajanja svake značajne komponente, interval održavanja i obavezne velike remonte.

Troškovi velikih zahvata održavanja trupa kao i motora i podvozja se kapitaliziraju kao zasebne komponente zrakoplova i amortiziraju tijekom prosječnog očekivanog vijeka između dva velika remonta. Istovremeno, troškovi povezani s rutinskim popravcima i održavanjem priznaju se kao rashod u trenutku nastanka.

Zbog gore navedenih faktora i složenosti, smatramo ovo područje ključnim revizijskim pitanjem.

Kako smo pristupili tom pitanju

Naše revizijske procedure uključivale su, između ostalog:

- procjenu usklađenosti politike Društva za priznavanje i mjerenje zrakoplovne flote s relevantnim standardima financijskog izvještavanja;
- uskladu vrijednosti zrakoplova s procjenom neovisnog procjenitelja i kritičku ocjenu pretpostavki korištenih za utvrđivanje vrijednosti zrakoplova;
- kritičku procjenu vijeka trajanja i rezidualne vrijednosti pozivanjem na plan Društva za zrakoplove, nedavne transakcije vezane uz zrakoplove i praksu zrakoplovne industrije, kao i kroz razgovore s tehničkim osobljem;
- procjenu politike Društva vezano uz određivanje značajnih komponenti imovine zrakoplova temeljem razumijevanja značajnih komponenti kako je identificirano na razini zrakoplovne industrije;
- ocjenu razumnosti godišnjeg troška amortizacije uzimajući u obzir različite vjekove trajanja značajnih komponenti, održavanje i veće remonte koji su kapitalizirani;
- razumijevanje i ocjenu postavljenih ključnih kontrola vezanih uz računovodstveni tretman troškova održavanja zrakoplova, bilo kao priznavanje zasebne komponente zrakoplova ili kao trošak u računu dobiti i gubitka;
- ispitivanje, na uzorku, cjelovitosti, postojanja i točnosti troškova održavanja te primjerenosti odluke Uprave vezano uz kapitalizaciju ili priznavanje u račun dobiti i gubitka ovih troškova, uvidom u originalne račune i popratnu dokumentaciju (izvješća o obavljenim radovima, korištenim materijalima i utrošenim radnim satima).

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Neograničenost vremena poslovanja

Pogledati Bilješku 2 u) (v) *Neograničenost vremena poslovanja*, Bilješku 33 *Preuzete i nepredviđene obveze* i Bilješku 36 *Upravljanje rizicima*

Ključno revizijsko pitanje

Financijski izvještaji pripremljeni su na načelu neograničenosti vremena poslovanja. Na datum izvještavanja Društvo ima negativna neto obrtna sredstva. Osim obveza priznatih u izvještaju o financijskom položaju na dan izvještavanja, Društvo ima značajne kapitalne obveze i ugovorne obveze koje proizlaze iz ugovora o operativnom najmu.

Procjena neograničenosti vremena poslovanja utemeljena je na prognozi novčanih tokova koje prema procjeni Uprave podupiru tvrdnju da će Društvo imati dovoljno sredstava za nastavak poslovanja u trajanju od najmanje 12 mjeseci od datuma izvještavanja. U pripremu ovih prognoza ugrađen je niz pretpostavki i značajnih prosudbi. Uprava je zaključila da raspon mogućih ishoda koji su razmotreni u postupku procjene ne dovode do značajne neizvjesnosti u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu dovesti do značajne sumnje u sposobnost Društva da nastavi poslovati po načelu vremenske neograničenosti poslovanja. Bilješka 2 u) (v) uz konsolidirane financijske izvještaje dalje objašnjava kako je procjena bila formirana od strane Uprave.

Korištenje pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja je ključno revizijsko pitanje zbog povezane neizvjesnosti, a time i visokog stupnja prosudbe potrebne za ocjenu planova Društva za buduće korake i njihov financijski utjecaj.

Kako smo pristupili tom pitanju

Naše revizijske procedure uključivale su, između ostalog:

- pregled zapisnika sastanaka Uprave i Direktora te Nadzornog odbora, s ciljem da se identificiraju mjere koje Uprava namjerava provesti kako bi se osigurala dostatna sredstava za tekuće aktivnosti;
- rasprava s Upravom oko planova za buduće aktivnosti u vezi s pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, je li vjerojatno da će ishod tih planova poboljšati stanje i jesu li planovi Uprave mogući u danim okolnostima;
- analizu pozicije neto radnog kapitala Društva na dan 31. prosinca 2017. kako bi procijenili dostupnost likvidnih sredstava za podmirenje kratkoročnih financijskih obveza;
- vrednovanje pouzdanosti prognoze novčanih tokova koje koristi Društvo u svojoj ocjeni vremenske neograničenosti poslovanja, uspoređujući, među ostalim, budžetirane troškove s povijesno nastalima, uvid u uvjete ugovora s kupcima i dobavljačima, te preispitivanje ključnih pretpostavki (kao što su novčani tijek iz poslovnih aktivnosti, zahtjevi kapitalnih ulaganja i izvori financiranja) i povezanih pretpostavki;
- uzimanje u obzir jesu li dodatne činjenice ili informacije postale dostupne od datuma kada je Društvo napravilo procjenu;
- praćenje odredbi raspoloživih kreditnih aranžmana, kako je objašnjeno u Bilješci 2 u) (v);
- procjenjivanje pružaju li, s obzirom na zahtjeve primjenjivog okvira financijskog izvještavanja, financijski izvještaji odgovarajuće objave o događajima ili okolnostima za koje je utvrđeno da mogu izazvati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem.

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvešće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja koji su sastavni dio Godišnjeg izvješća Društva i Grupe, ali ne uključuju financijske izvještaje niti naše izvješće o reviziji financijskih izvještaja.

Naše mišljenje na financijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste na ostale informacije, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvješću.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne s financijskim izvještajima ili saznanjima koja smo prikupili tijekom revizije, kao i čine li se, na neki drugi način, značajno pogrešno iskazane.

Vežano za Izvešće posloводства te za Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, također smo proveli procedure koje su zahtijevane hrvatskim Zakonom o računovodstvu („Zakon o računovodstvu“). Ove procedure uključuju razmatranje:

- je li Izvešće posloводства pripravljeno u skladu s člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu;
- jesu li specifične informacije u Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja koje su zahtijevane sukladno članku 22., stavku 1., točkama 3. i 4. Zakona o računovodstvu („relevantni dijelovi Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja“), pripravljene sukladno odredbama članka 22. Zakona o računovodstvu;
- uključuje li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja objave u skladu s člankom 22., stavkom 1., točkama 2., 5., 6. i 7. Zakona o računovodstvu.

Na osnovi procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije financijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju:

- Informacije sadržane u Izvešču posloводства te relevantnim dijelovima Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za financijsku godinu za koji su pripravljene financijski izvještaji, konzistentne su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima;
- Izvešće posloводства i relevantni dijelovi Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, pripravljene su, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člancima 21., 22. i 24. Zakona o računovodstvu;
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije koje su zahtijevane člankom 22., stavkom 1., točkama 2., 5., 6. i 7. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, uzevši u obzir poznavanje i razumijevanje Društva i Grupe te okruženja u kojem oni posluju, a koje smo stekli tijekom naše revizije, dužnost nam je izvijestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u Izvešču posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. U vezi s tim, nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s EU MSFI te za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne, kako bi se omogućilo sastavljanje financijskih izvještaja, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške.

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje (nastavak)

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem te objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim u onim slučajevima kada Uprava namjerava likvidirati Društvo i Grupu, prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor, odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvještavanja, uspostavljenog od strane Društva i Grupe.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji, kao cjelina, bez značajno pogrešnog iskaza uslijed prijevare ili pogreške te izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešnih iskaza. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške, a smatraju se značajnim, ako se razumno može očekivati da bi, pojedinačno ili zbrojeni s drugim pogrešnim iskazima, utjecali na ekonomske odluke korisnika financijskih izvještaja, donesene na osnovi ovih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog iskaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bi osigurali osnovu za donošenje našeg mišljenja. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog iskaza nastalog uslijed prijevare, veći je od rizika neotkrivanja onog nastalog uslijed pogreške, budući da prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva i Grupe.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane Uprave.
- donosimo zaključak o primjerenosti korištenja pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja od strane Uprave te, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo i Grupa ne budu u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.

Izvešće neovisnog revizora dioničarima Croatia Airlines d.d. (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja (nastavak)

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave te razmatramo odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kako bi se postigla fer prezentacija.
- pribavljamo dovoljno prikladnih revizijskih dokaza u vezi financijskih informacija subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe, kako bismo mogli izraziti mišljenje o financijskim izvještajima Grupe. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi, također, dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupali u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za neovisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, tamo gdje je to primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona koja su od najveće važnosti za reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Ta pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ukoliko zakon ili propisi sprječavaju javno objavljivanje tih pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da ta pitanje ne trebamo komunicirati u našem izvješću neovisnog revizora, s obzirom da se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobiti javnog interesa.

Izvešće o ostalim zakonskim i regulatornim obvezama

Imenovani smo revizorima od strane onih zaduženih za nadzor na 17. srpnja 2017. da obavimo reviziju financijskih izvještaja Društva i Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. Ukupno neprekinuto razdoblje našeg angažmana iznosi 2 godine te se odnosi na razdoblja od 31. prosinca 2016. do 31. prosinca 2017. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje konzistentno je s dodatnim izvještajem prezentiranim Odбору za reviziju Društva na dan 20. travnja 2018.;
- tijekom razdoblja na koje se odnosi naša revizija zakonskih financijskih izvještaja, uz reviziju, pružali smo uslugu poreznog savjetovanja odnosno izrade studije o transfernim cijenama Društvu koja nije objavljena u sklopu Izvešća posloводства ili u financijskim izvještajima Društva i Grupe.

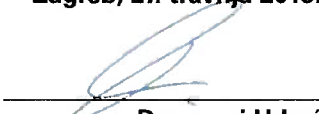
Angažirani partner u reviziji koja je rezultirala ovim izvješćem neovisnog revizora je Domagoj Hrkać.

KPMG Croatia d.o.o.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju
Hrvatski ovlaštene revizori
Eurotower, 17. kat
Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Hrvatska

KPMG Croatia
d.o.o. za reviziju
Eurotower, 17. kat
Ivana Lučića 2a, 10000 Zagreb

Zagreb, 27. travnja 2018.

Domagoj Hrkać
Direktor, Hrvatski ovlaštene revizor

Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Grupe Croatia Airlines

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

	Bilješka	2017.		2016.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Poslovni prihodi					
Prihodi od putničkog prometa	3	1.413.172	189.400	1.351.736	179.511
Prihodi od prijevoza tereta		12.079	1.619	14.275	1.896
Ostali prihodi od prodaje	4	120.949	16.210	97.718	12.977
Ukupni poslovni prihodi		1.546.200	207.229	1.463.729	194.384
Ostali prihodi	5	232.217	31.123	107.426	14.266
Poslovni troškovi					
Troškovi letenja		(514.963)	(69.018)	(453.963)	(60.287)
Održavanje		(238.944)	(32.024)	(244.973)	(32.533)
Usluge putnicima		(97.846)	(13.114)	(85.320)	(11.331)
Usluge u zračnom prometu		(389.988)	(52.268)	(379.503)	(50.398)
Promocija i prodaja		(233.063)	(31.236)	(216.377)	(28.735)
Opći i administrativni troškovi		(103.001)	(13.805)	(89.363)	(11.867)
Amortizacija	11, 12, 13	(94.492)	(12.664)	(85.535)	(11.359)
Ostali troškovi poslovanja		(66.108)	(8.860)	(7.809)	(1.036)
Ukupni troškovi poslovanja		(1.738.405)	(232.989)	(1.562.843)	(207.546)
Dobit iz redovnog poslovanja		40.012	5.363	8.312	1.104
Financijski prihodi	8	66.402	8.900	48.015	6.377
Financijski rashodi	9	(81.347)	(10.903)	(48.619)	(6.457)
Neto financijski prihodi/(rashodi)		(14.945)	(2.003)	(604)	(80)
Dobit prije oporezivanja		25.067	3.360	7.708	1.024
Porez na dobit	10	(47)	(6)	(143)	(19)
Dobit za godinu		25.020	3.354	7.565	1.005
Ostala sveobuhvatna dobit					
Odgođene tečajne razlike		670	90	218	29
Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju		(380)	(51)	172	23
Tečajne razlike preračunavanja		-	271	-	499
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		290	310	390	551
Ukupna sveobuhvatna dobit		25.310	3.664	7.955	1.556
Dobitak po dionici u HRK / EUR	26	0,90	0,12	0,27	0,04

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti društva Croatia Airlines d.d.

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

	Bilješka	2017.		2016.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Poslovni prihodi					
Prihodi od putničkog prometa	3	1.413.172	189.400	1.351.736	179.511
Prihodi od prijevoza tereta		12.079	1.619	14.275	1.896
Ostali prihodi od prodaje	4	110.025	14.746	87.832	11.664
Ukupni poslovni prihodi		1.535.276	205.765	1.453.843	193.071
Ostali prihodi	5	232.202	31.121	107.341	14.255
Poslovni troškovi					
Troškovi letenja		(514.963)	(69.018)	(453.963)	(60.287)
Održavanje		(238.944)	(32.024)	(244.973)	(32.532)
Usluge putnicima		(97.846)	(13.114)	(85.320)	(11.331)
Usluge u zračnom prometu		(389.988)	(52.268)	(379.503)	(50.398)
Promocija i prodaja		(233.063)	(31.237)	(216.377)	(28.734)
Opći i administrativni troškovi		(92.412)	(12.385)	(80.124)	(10.641)
Amortizacija	11, 12, 13	(94.433)	(12.656)	(85.450)	(11.348)
Ostali troškovi poslovanja		(66.016)	(8.848)	(7.705)	(1.023)
Ukupni troškovi poslovanja		(1.727.665)	(231.550)	(1.553.415)	(206.294)
Dobit iz redovnog poslovanja		39.813	5.336	7.769	1.032
Financijski prihodi	8	66.380	8.897	48.804	6.481
Financijski rashodi	9	(81.252)	(10.890)	(48.531)	(6.445)
Neto financijski prihodi/(rashodi)		(14.872)	(1.993)	273	36
Dobit prije oporezivanja		24.941	3.343	8.042	1.068
Porez na dobit	10	-	-	-	-
Dobit za godinu		24.941	3.343	8.042	1.068
Ostala sveobuhvatna dobit					
Odgođene tečajne razlike		670	90	218	29
Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju		(380)	(51)	172	23
Tečajne razlike preračunavanja		-	273	-	490
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit		290	312	390	542
Ukupna sveobuhvatna dobit		25.231	3.655	8.432	1.610
Dobitak po dionici u HRK / EUR	26	0,90	0,12	0,29	0,04

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju Grupe Croatia Airlines

na dan 31. prosinca 2017.

	Bilješka	2017.		2016.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
IMOVINA					
Dugotrajna imovina					
Nematerijalna imovina	11	126.513	16.838	67.442	8.924
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	463.817	61.730	529.926	70.117
Ulaganja u nekretnine	13	948	126	-	-
Dugotrajni depoziti	15	31.921	4.248	44.013	5.824
Ulaganja raspoloživa za prodaju	16	972	129	1.352	179
Dugotrajna potraživanja	17	414	55	467	62
		624.585	83.126	643.200	85.106
Kratkotrajna imovina					
Zalihe	18	65.760	8.752	64.493	8.533
Potraživanja od kupaca	19	79.273	10.551	72.916	9.648
Ostala potraživanja	20	12.490	1.662	16.621	2.199
Potraživanja za plaćeni porez na dobit		803	107	885	117
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	21	34.021	4.528	26.335	3.484
Financijska imovina	22	2.416	322	9.937	1.315
Novac i novčani ekvivalenti	23	40.835	5.435	32.578	4.311
		235.598	31.357	223.765	29.607
UKUPNA IMOVINA		860.183	114.483	866.965	114.713
GLAVNICA I OBVEZE					
Glavnica i rezerve					
Dionički kapital	24	277.880	36.399	277.880	36.399
Rezerve	25	102.740	13.362	94.119	12.217
Zadržana dobit		1.440	221	2.206	322
Neto dobit tekuće godine		25.020	3.354	7.565	1.005
Rezerve iz preračuna tečaja		-	842	-	571
		407.080	54.178	381.770	50.514
Dugoročne obveze					
Rezerviranja	27	35.274	4.695	3.336	442
Dugoročni krediti	28	16.530	2.200	31.743	4.200
Dugoročni financijski najam		-	-	37	5
Ostale dugoročne obveze		45	6	45	6
		51.849	6.901	35.161	4.653
Kratkoročne obveze					
Kratkoročni krediti	29	54.044	7.193	33.146	4.386
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	28	15.027	2.000	15.116	2.000
Kratkoročni dio financijskih najmova		-	-	15	2
Obveze prema dobavljačima	30	149.585	19.908	203.831	26.970
Ostale kratkoročne obveze	31	162.290	21.600	172.633	22.841
Obveza za porez na dobit		-	-	20	3
Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	32	20.308	2.703	25.273	3.344
		401.254	53.404	450.034	59.546
UKUPNO GLAVNICA I OBVEZE		860.183	114.483	866.965	114.713

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Izveštaj o financijskom položaju društva Croatia Airlines d.d.

na dan 31. prosinca 2017.

	Bilješka	2017.		2016.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
IMOVINA					
Dugotrajna imovina					
Nematerijalna imovina	11	126.483	16.834	67.379	8.915
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	463.653	61.708	529.765	70.095
Ulaganja u nekretnine	13	948	126	-	-
Ulaganja u ovisna društva	14	1.210	161	1.210	160
Dugotrajni depoziti	15	31.874	4.242	43.965	5.817
Ulaganja raspoloživa za prodaju	16	972	129	1.352	179
Dugotrajna potraživanja	17	414	55	467	62
		625.554	83.255	644.138	85.228
Kratkotrajna imovina					
Zalihe	18	65.760	8.752	64.493	8.533
Potraživanja od kupaca	19	75.945	10.108	70.260	9.296
Ostala potraživanja	20	12.412	1.652	16.718	2.212
Potraživanja za plaćeni porez na dobit		688	92	812	107
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	21	33.898	4.512	25.982	3.438
Financijska imovina	22	2.362	314	9.917	1.312
Novac i novčani ekvivalenti	23	38.486	5.122	30.092	3.982
		229.551	30.552	218.274	28.880
UKUPNA IMOVINA		855.105	113.807	862.412	114.108
GLAVNICA I OBVEZE					
Glavnica i rezerve					
Dionički kapital	24	277.880	36.399	277.880	36.399
Rezerve	25	101.474	13.196	93.142	12.089
Zadržana dobit		-	-	-	-
Neto dobit tekuće godine		24.941	3.343	8.042	1.068
Rezerve iz preračuna tečaja		-	870	-	597
		404.295	53.808	379.064	50.153
Dugoročne obveze					
Rezerviranja	27	35.274	4.695	3.336	442
Dugoročni krediti	28	16.530	2.200	31.743	4.200
Dugoročni financijski najam		-	-	37	5
Ostale dugoročne obveze		45	6	45	6
		51.849	6.901	35.161	4.653
Kratkoročne obveze					
Kratkoročni krediti	29	54.044	7.193	33.146	4.386
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	28	15.027	2.000	15.116	2.000
Kratkoročni dio financijskih najмова		-	-	15	2
Obveze prema dobavljačima	30	148.188	19.723	202.767	26.829
Ostale kratkoročne obveze	31	161.720	21.523	172.137	22.776
Odgodeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	32	19.982	2.659	25.006	3.309
		398.961	53.098	448.187	59.302
UKUPNO GLAVNICA I OBVEZE		855.105	113.807	862.412	114.108

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o promjenama glavnice Grupe Croatia Airlines

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

Croatia Airlines Grupa	Dionički kapital		Rezerve		Zadržana dobit		Dobit tekuće godine		Rezerve iz preračuna tečaja	Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 1. siječnja 2016.	277.880	36.399	79.900	10.348	3.505	492	12.530	1.647	72	373.815	48.958
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	7.565	1.005	-	7.565	1.005
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	390	52	-	-	-	-	499	390	551
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	390	52	-	-	7.565	1.005	499	7.955	1.556
Transakcije s vlasnicima											
Prijenos dobiti 2015. godine na zakonske	-	-	12.530	1.647	-	-	(12.530)	(1.647)	-	-	-
Prijenos zadržane dobiti na zakonske rezerve	-	-	1.299	170	(1.299)	(170)	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	13.829	1.817	(1.299)	(170)	(12.530)	(1.647)	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2016.	277.880	36.399	94.119	12.217	2.206	322	7.565	1.005	571	381.770	50.514
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	25.020	3.354	-	25.020	3.354
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	290	39	-	-	-	-	271	290	310
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	290	39	-	-	25.020	3.354	271	25.310	3.664
Transakcije s vlasnicima											
Prijenos dobiti 2016. godine na ostale kapitalne rezerve	-	-	7.519	999	46	6	(7.565)	(1.005)	-	-	-
Prijenos zadržane dobiti na ostale kapitalne rezerve	-	-	812	107	(812)	(107)	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	8.331	1.106	(766)	(101)	(7.565)	(1.005)	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2017.	277.880	36.399	102.740	13.362	1.440	221	25.020	3.354	842	407.080	54.178

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

Izveštaj o promjenama glavnice društva Croatia Airlines d.d.

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

Croatia Airlines d.d.	Dionički kapital		Rezerve		Zadržana dobit		Dobit tekuće godine		Rezerve iz preračuna tečaja	Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 1. siječnja 2016.	277.880	36.399	78.923	10.220	-	-	13.829	1.817	107	370.632	48.543
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	8.042	1.068	-	8.042	1.068
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	390	52	-	-	-	-	490	390	542
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	390	52	-	-	8.042	1.068	490	8.432	1.610
Transakcije s vlasnicima											
Prijenos dobiti 2015. godine na zakonske	-	-	13.829	1.817	-	-	(13.829)	(1.817)	-	-	-
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	13.829	1.817	-	-	(13.829)	(1.817)	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2016.	277.880	36.399	93.142	12.089	-	-	8.042	1.068	597	379.064	50.153
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	24.941	3.343	-	24.941	3.343
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	290	39	-	-	-	-	273	290	312
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	290	39	-	-	24.941	3.343	273	25.231	3.655
Transakcije s vlasnicima											
Prijenos dobiti 2016. godine na ostale kapitalne rezerve	-	-	8.042	1.068	-	-	(8.042)	(1.068)	-	-	-
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	8.042	1.068	-	-	(8.042)	(1.068)	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2017.	277.880	36.399	101.474	13.196	-	-	24.941	3.343	870	404.295	53.808

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima Grupe Croatia Airlines

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

	Bilješka	2017.		2016.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti					
Dobit za godinu		25.020	3.353	7.565	1.005
<i>Usklađivanja:</i>					
Amortizacija		94.492	12.664	85.535	11.359
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(944)	(127)	(175)	(23)
Rashodovanje nekretnina, postrojenja i opreme		6.730	902	4.675	621
Korekcija ispravka vrijednosti nematerijalne imovine		92	12	-	-
Korekcija ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		(28)	(4)	200	27
Umanjenje vrijednosti zrakoplova		56.923	7.629	-	-
Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca		931	125	175	23
Naplaćena otpisana potraživanja		(198)	(27)	(267)	(35)
Neto promjena u rezerviranjima		11.122	1.491	618	82
Nerealizirane tečajne razlike		6.466	867	(3.150)	(418)
Troškovi kamata		5.179	694	7.554	1.003
Prihodi od kamata		(272)	(36)	(427)	(57)
Prihodi od udjela u dobiti		(27)	(4)	(45)	(6)
Porez na dobit		47	6	143	19
		205.533	27.545	102.401	13.600
<i>Promjene:</i>					
Zaliha		(1.267)	(170)	(8.064)	(1.071)
Potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja		(18.183)	(2.437)	1.487	197
Obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		(53.044)	(7.109)	38.217	5.075
Novac generiran iz poslovnih aktivnosti		133.039	17.829	134.041	17.801
Plaćene kamate		(4.678)	(627)	(7.326)	(973)
Primljene kamate		174	23	68	9
Neto promjena danih depozita		19.613	2.629	7.396	982
Plaćeni porez na dobit		(857)	(115)	(1.014)	(135)
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		147.291	19.739	133.165	17.684
Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti					
Nabava nematerijalne imovine		(58.470)	(7.836)	(58.570)	(7.778)
Nabava nekretnina, postrojenja i opreme		(94.988)	(12.731)	(56.352)	(7.484)
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		872	117	666	88
Primljene dividende		27	4	45	6
Neto novčani tokovi korišteni u investicijskim aktivnostima		(152.559)	(20.446)	(114.211)	(15.168)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti					
Primljeni krediti	29	37.450	5.019	29.850	3.964
Otplata kredita	29	(23.923)	(3.206)	(51.598)	(6.852)
Otplate po financijskom najmu		(2)	-	(46)	(6)
Neto novčani tokovi korišteni u financijskim aktivnostima		13.525	1.813	(21.794)	(2.894)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		8.257	1.106	(2.840)	(378)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		32.578	4.311	35.418	4.638
Efekt preračuna tečaja		-	18	-	51
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	23	40.835	5.435	32.578	4.311

Popratne bilješke čine sastavi dio financijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima društva Croatia Airlines d.d.

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

	Bilješka	2017.		2016.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti					
Dobit za godinu		24.941	3.343	8.042	1.068
<i>Usklađivanja:</i>					
Amortizacija		94.433	12.656	85.450	11.348
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(944)	(127)	(173)	(23)
Rashodovanje nekretnina, postrojenja i opreme		6.730	902	4.675	621
Korekcija ispravka vrijednosti nematerijalne imovine		92	12	-	-
Korekcija ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		(28)	(4)	200	27
Umanjenje vrijednosti zrakoplova		56.923	7.629	-	-
Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca		839	112	73	10
Naplaćena otpisana potraživanja		(198)	(27)	(267)	(35)
Neto promjena u rezerviranjima		11.122	1.491	618	82
Nerealizirane tečajne razlike		6.466	867	(3.150)	(418)
Troškovi kamata		5.179	694	7.553	1.003
Prihodi od kamata		(272)	(36)	(426)	(57)
Prihodi od udjela u dobiti		(27)	(4)	(857)	(114)
		205.256	27.508	101.738	13.512
<i>Promjene:</i>					
Zaliha		(1.267)	(170)	(8.064)	(1.071)
Potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja		(17.637)	(2.364)	1.917	255
Obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		(53.511)	(7.172)	38.188	5.071
Novac generiran iz poslovnih aktivnosti		132.841	17.802	133.779	17.767
Plaćene kamate		(4.678)	(627)	(7.326)	(973)
Primljene kamate		174	23	24	3
Neto promjena danih depozita		19.646	2.633	7.437	988
Plaćeni porez na dobit		(748)	(100)	(896)	(119)
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		147.235	19.731	133.018	17.666
Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti					
Nabava nematerijalne imovine		(58.470)	(7.836)	(58.560)	(7.777)
Nabava nekretnina, postrojenja i opreme		(94.958)	(12.727)	(56.310)	(7.478)
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		872	117	661	88
Primljene dividende		190	25	1.139	151
Neto novčani tokovi korišteni u investicijskim aktivnostima		(152.366)	(20.421)	(113.070)	(15.016)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti					
Primljeni krediti	29	37.450	5.019	29.850	3.964
Otplata kredita	29	(23.923)	(3.206)	(51.598)	(6.852)
Otplate po financijskom najmu		(2)	-	(46)	(6)
Neto novčani tokovi korišteni u financijskim aktivnostima		13.525	1.813	(21.794)	(2.894)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		8.394	1.123	(1.846)	(244)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		30.092	3.982	31.938	4.182
Efekt preračuna tečaja		-	17	-	44
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	23	38.486	5.122	30.092	3.982

Popratne bilješke čine sastavi dio financijskih izvještaja.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

1. OPĆI PODACI

Osnovne djelatnosti društva Croatia Airlines d.d., Zagreb („Društvo“) obuhvaćaju pružanje usluga prijevoza putnika, pošte i robe u domaćem i međunarodnom zračnom prometu. Društvo je osnovano 7. kolovoza 1989. godine kao dioničko društvo pod nazivom Zagreb Airlines d.d., a od 23. srpnja 1990. godine mijenja naziv u Croatia Airlines d.d. Sjedište Društva je u Zagrebu, Bani 75/b, Buzin.

Ovisna društva su Obzor putovanja d.o.o. (u 100%-tnom vlasništvu) i Amadeus Croatia d.d. (u 95%-tnom vlasništvu).

Amadeus Croatia d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Ilica 150, osnovan je 19. listopada 1993. godine. Amadeus Croatia d.d. ili ACO Croatia (Amadeus Commercial Organisation) je međunarodna tvrtka, odnosno joint venture poduzeće koje su osnovali Društvo i Amadeus Global Travel Distribution iz Madrida sa svrhom da na teritoriju Republike Hrvatske zastupa interese Amadeus Global Distribution sustava i to na način da omogućuje spajanje putničkih i turističkih agencija na bazu Amadeusa smještenu u Erdingu pokraj Münchena, a za potrebe izdavanja putničkih karata u prijevozu zrakoplovima, brodovima i željeznicom te rezerviranja rent-a-car vozila i smještaja u hotelima. Također je zadužen za marketing na teritoriju Republike Hrvatske, oglašavanje i sponzoriranje te za organizaciju pomoći korisnicima koja je dostupna svakim radnim danom kao i za organizaciju i provođenje njihovog školovanja za potrebe učinkovitog korištenja Amadeus sustava.

Obzor putovanja d.o.o. je turistička agencija osnovana 28. listopada 1993. godine s registriranim sjedištem u Zagrebu, Marina Držića bb i poslovnom adresom u Teslovoj 5. Osnovna djelatnost je izdavanje zrakoplovnih dokumenata svih zrakoplovnih kompanija, osiguravanje smještaja u hotelima tražene kategorije, organizacija transfera i rent a car usluge, putno osiguranje i slično.

Skupština dioničara Društva

Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP) za Republiku Hrvatsku	96,76 %
Zračna luka Zagreb d.o.o.	1,72 %
HPB za Republiku Hrvatsku	1,07 %
Ostali	0,45 %
Ukupno	100,00 %

Nadzorni odbor Društva

Članovi Nadzornog odbora od 13. srpnja 2016.

Članovi Nadzornog odbora do 13. srpnja 2016.

Zlatko Mateša	Predsjednik	Siniša Petrović	Predsjednik
Nataša Munitić	Zamjenik predsjednika	Darko Prebežac	Zamjenik predsjednika
Zoran Barac	Član	Berislav Matijević	Član
Darija Jurica Vuković	Član	Marko Lesić	Član
Vjekoslav Jelić	Član (od 7.7.2015.)	Vjekoslav Jelić	Član (od 7.7.2015.)

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Uprava Društva

Jasmin Bajić	Predsjednik Uprave, imenovan, 4. studenog 2017.
Krešimir Kučko	Predsjednik Uprave, razriješen 4. studenog 2017.
Zlatko Širac	Član Uprave, razriješen 1. ožujka 2017.

Uprava ovisnih društava

Eugen Šunde	Direktor Amadeusa Croatia d.d.
Silvana Turčić	Direktorica Obzor putovanja d.o.o.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe i odvojeni financijski izvještaji Društva sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije.

Funkcionalna valuta Društva i svih subjekata konsolidiranih na razini Grupe je hrvatska kuna (HRK). Društvo prezentira svoje financijske izvještaje u dvjema valutama, u hrvatskim kunama (HRK) i u eurima (EUR). Preračunavanje eura u kune, kao funkcionalne valute i valute u kojoj su evidentirani svi poslovni događaji, se odvija u skladu s relevantnim računovodstvenim politikama.

Sukladno navedenom, financijski izvještaji iskazani su u kunama i preračunati u eure na sljedeći način:

- Važeći tečaj na kraju poslovne godine korišten je za sve stavke aktive i pasive osim za pozicije dioničkog kapitala i rezervi, koje su iskazane po povijesnom trošku preračunatom u eure na dan transakcije.
- Za stavke izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti i izvještaja o novčanim tokovima korišten je prosječni godišnji tečaj.

Tečajne razlike nastale preračunavanjem su u financijskim izvještajima iskazanima u eurima evidentirane na teret, odnosno u korist kapitala.

Tečajevi primijenjeni za preračunavanje prezentiranih financijskih izvještaja iz kuna u eure bili su kako slijedi:

EUR / HRK	2017.	2016.
31. prosinca	7,513648	7,557787
prosječni tečaj	7,461312	7,530091

Iznosi u ovim financijskim izvještajima su zaokruženi na najbližu tisuću, osim ako nije drugačije napomenuto.

Financijski izvještaji sastavljeni su primjenom načela povijesnog troška, izuzev financijske imovine i financijskih obveza, koje su iskazane po fer vrijednosti u skladu s MRS-om 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“, te zrakoplova i rezervnih motora, koji su iskazani u okviru nekretnina, postrojenja i opreme u revaloriziranim iznosima. Računovodstvene politike primjenjuju se dosljedno, osim ako nije drukčije navedeno.

Financijski izvještaji su sastavljeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja Grupe i Društva.

Slijedi prikaz osnovnih usvojenih računovodstvenih politika.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

a) Prihodi od prodaje putničkih karata

Prihodi od prodaje putničkih karata knjiže se kao prihod u razdoblju obavljanja usluge prijevoza. Vrijednost prodanih važećih, ali još neiskorištenih karata uključena je u kratkoročne obveze iz zračnog prometa. Ove obveze se umanjuju po obavljanju usluge prijevoza ili povratom odgovarajućeg iznosa putniku za vraćene karte. Provizije prodajnim agentima priznaju se u troškove prodaje i marketinga u trenutku prodaje prijevoznih isprava. Putnički prihodi uključuju i prihode od code-share ugovora s određenim zračnim prijevoznicima. Prema tim ugovorima Društvo prodaje sjedala na letovima tih prijevoznika, a prijevoznici prodaju sjedala na letovima Društva. Prihod od prodaje drugih zračnih prijevoznika za letove Društva priznaje se u prihode od putničkog prometa u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem je let ostvaren.

b) Prihodi od usluga charter prijevoza i prijevoza tereta

Prihodi od usluga prijevoza putnika u charter letovima i prijevoza tereta priznaju se u razdoblju u kojem su usluge prijevoza izvršene. Prihodi od usluga priznaju se prema stupnju dovršenosti transakcije na dan izvještavanja. Stupanj dovršenosti se ocjenjuje na temelju dokumentacije obavljenog posla. Porezi, takse, diskonti i popusti se isključuju iz prihoda.

c) Prihodi od ostalih usluga

Prihodi od usluga tehnike, odnosno prihodi od popravaka i održavanja zrakoplova priznaju se prema stupnju dovršenosti projekta na datum izvještavanja. Stupanj dovršenosti utvrđuje se temeljem odrađenih i planiranih sati rada potrebnih za određeni projekt.

Prihodi od usluga školovanja, propagande i ostalih usluga priznaju se u razdoblju u kojem su navedene usluge izvršene, umanjeni za porez na dodanu vrijednost, diskonte i popuste.

d) Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi koristeći metodu efektivne kamatne stope.

e) Prihodi od dividendi i udjela u dobiti

Prihodi od dividendi i udjela u dobiti priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende i udjela u dobiti.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

f) Najmovi

Najmovi se svrstavaju kao financijski najmovi kad god se većim dijelom svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom nad sredstvom prenose na najmoprimca tijekom trajanja najma. Svi drugi najmovi svrstani su u operativne najmove.

(i) Grupa i Društvo kao najmodavac

Prihodi od operativnog najma priznaju se ravnomjerno tijekom trajanja najma.

(ii) Grupa i Društvo kao najmoprimac

Najmovi nekretnina, postrojenja i opreme u kojima Grupa ili Društvo snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Financijski najmovi kapitaliziraju se na početku najma prema fer vrijednosti unajmljene nekretnine ili sadašnje vrijednosti minimalne najamnine, ovisno o tome što je niže. Svako plaćanje najma razvrstava se na obveze i financijske rashode kako bi se dobila konstantna stopa na preostalo financijsko stanje. Kamatna komponenta financijskog rashoda tereti račun dobiti i gubitka tijekom razdoblja najma. Nekretnine, postrojenja i oprema kupljeni pod financijskim najmom amortiziraju se po korisnom vijeku upotrebe sredstva ili trajanju najma, ovisno o tome što je kraće.

Najmovi u kojima Grupa ili Društvo ne snosi bitan udio rizika i koristi vlasništva klasificiraju se kao operativni najmovi. Plaćanja po osnovi operativnih najмова iskazuju se u računu dobiti i gubitka prema pravocrtnoj metodi u razdoblju trajanja najma.

g) Strane valute

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se po tečajevima koji su važeći na datum transakcije. Na kraju svakog izvještajnog razdoblja monetarna sredstva i obveze izraženi u stranoj valuti ponovno se preračunavaju u domaću valutu po tečaju važećem na taj datum. Nemonetarna sredstva prikazana po fer vrijednosti i denominirana u stranoj valuti preračunavaju se u domaću valutu po tečaju važećem na datum utvrđivanja fer vrijednosti. Nemonetarna sredstva koja se prikazuju po povijesnom trošku se ne preračunavaju ponovno. Tečajne razlike se priznaju u dobitak ili gubitak razdoblja na koje se odnose osim tečajnih razlika u transakcijama zaključenim radi zaštite od tečajnog rizika, ukoliko se radi o učinkovitoj zaštiti.

h) Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izgradnji ili izradi kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva značajno vrijeme da bi bilo spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju, dodaju se trošku navedenog sredstva sve dok sredstvo većim dijelom nije spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju. Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava tijekom njihovog trošenja za kvalificirano sredstvo oduzimaju se od troškova posudbe koji se mogu kapitalizirati.

Svi drugi troškovi posudbe priznaju se u dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

i) Državne potpore

Državne potpore u obliku izravne financijske potpore bez ikakvih dodatnih povezanih uvjeta priznaju se u sklopu ostalih dobitaka u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem su primljene.

j) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum izvještavanja.

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će biti plativ, odnosno nadoknativ na temelju razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti i obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

k) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema, osim zrakoplova, knjiže se po trošku nabave umanjenom za amortizaciju i eventualne priznate gubitke od umanjenja vrijednosti. Zrakoplovi i motori se iskazuju po njihovoj revaloriziranoj vrijednosti, koja predstavlja njihovu fer vrijednost na dan revalorizacije umanjenu za kasniju akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Revalorizacija se provodi dostatnom učestalošću kako knjigovodstvena vrijednost ne bi značajno odstupala od one koja bi bila utvrđena korištenjem fer vrijednosti na datum izvještavanja.

Izdaci nastali zamjenom većih dijelova nekretnina, postrojenja i opreme radi povećanja proizvodnog kapaciteta ili znatnog produženja njezina vijeka korištenja se kapitaliziraju.

Dio nabavne vrijednosti zrakoplova Airbus odnosi se na izdatke za redovite preglede zrakoplova. Ovako dobiveni iznosi amortiziraju se u razdoblju od trenutka kupnje zrakoplova do procijenjenog datuma prvog periodičnog pregleda. Troškovi redovitih pregleda kapitaliziraju se u trenutku nastanka i amortiziraju kroz razdoblje do sljedećeg pregleda ili kroz preostali vijek uporabe zrakoplova ako je kraći.

Rotirajući rezervni dijelovi koji se odnose na određene tipove zrakoplova, evidentiraju se na isti način kao i zrakoplovi na koje se odnose.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

k) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Pri nabavi određenih zrakoplova i motora Društvu je odobren popust za čiji je iznos umanjena nabavna vrijednost zrakoplova i rezervnih motora. Vezano uz prethodno navedenu nabavu zrakoplova i motora Društvo je također dobilo rezervne dijelove bez naknade. Prihodi od rezervnih dijelova zaprimljenih bez naknade odgođeni su i knjiženi u korist izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti proporcionalno korisnom vijeku upotrebe zrakoplova.

U nabavnu vrijednost zrakoplova uključen je ostatak vrijednosti za svaku vrstu zrakoplova. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom počevši od prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je sredstvo spremno za uporabu. Oprema i rezervni dijelovi vijeka uporabe duljeg od godinu dana i pojedinačne nabavne vrijednosti više od 3,5 tisuća kuna se knjiže kao nekretnine, postrojenja i oprema. Pogonski i poslovni inventar vode se kao nekretnine, postrojenja i oprema bez obzira na njihovu nabavnu vrijednost.

Ukoliko kao rezultat procjene vrijednosti dođe do povećanja vrijednosti isto se priznaje unutar revalorizacijskih pričuva. Umanjenje vrijednosti priznaje se na teret revalorizacijskih pričuva u iznosu raspoloživih revalorizacijskih viškova za odnosnu imovinu, a i gubitak iznad iznosa revalorizacijskih pričuva priznaje se na teret dobiti i gubitka.

Razlika između sadašnje knjigovodstvene vrijednosti rashodovane, prodane ili na drugi način otuđene materijalne i nematerijalne imovine u odnosu na vrijednost postignutu prilikom prodaje knjiži se po neto principu neposredno u korist ostalih prihoda ili ostalih rashoda (dobit / gubitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme).

Zrakoplovi tipa Airbus amortiziraju se pravocrtno tijekom razdoblja od 20 godina. Trošak amortizacije dvanaestogodišnjeg pregleda obračunava se po stopi od 8,33%, a šestogodišnjeg pregleda po stopi od 16,67%.

Rezervni dijelovi zrakoplova tipa Airbus i Dash iskazuju se u nabavnoj vrijednosti i amortiziraju tijekom očekivanog vijeka uporabe zrakoplova kojem pripadaju (20 godina). Oprema za zemaljske usluge (GSE) i alati iskazani su po nabavnoj vrijednosti i amortiziraju se tijekom 16,6 godina.

Zgrade se amortiziraju tijekom vijeka uporabe koji je procijenjen na 20 godina, dok je vijek uporabe ostale imovine procijenjen na 4 – 10 godina.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

l) Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine odnose se na nekretnine koje se drže u svrhu dugoročnog stjecanja prihoda od najma ili zbog porasta njihove vrijednosti. Ulaganja u nekretnine tretiraju se kao dugotrajna ulaganja, osim ako nisu namijenjena prodaji u sljedećoj godini i kupac je identificiran, u kojem se slučaju svrstavaju u kratkotrajnu imovinu.

Ulaganja u nekretnine iskazuju se po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i rezerviranje za umanjenje vrijednosti, ako je potrebno. Amortizacija zgrada obračunava se primjenom pravocrtne metode u svrhu alokacije troška tijekom njihovog korisnog vijeka uporabe (20 godina).

Naknadni izdaci kapitaliziraju se kada je vjerojatno da će Društvo od toga imati buduće ekonomske koristi i kada se trošak može pouzdano mjeriti. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja terete dobiti ili gubitak kada nastanu. Ukoliko Društvo počne koristiti ulaganja u nekretnine, ona se reklasificira u nekretnine, postrojenja i opremu.

m) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina obuhvaća software i početno se priznaju po trošku nabave te amortizira pravocrtno tijekom procijenjenog korisnog vijeka u trajanju od dvije godine. Izuzetak je SAP ERP software koji se amortizira pravocrtno tijekom korisnog vijeka u trajanju od 8 godina.

Nematerijalna imovina obuhvaća i ulaganja u tuđu imovinu. Ulaganja u tuđu imovinu se odnose na ulaganja odnosno održavanja koja povećavaju vrijednost imovine (zrakoplova, motora i građevinskih objekata) i redovne velike preglede koje Društvo ima na imovini koju koristi temeljem ugovora o operativnom najmu. Ulaganja se priznaju po trošku nabave te amortiziraju kroz preostali period trajanja ugovora o najmu predmetne imovine koja se nadograđuje ili očekivanog sljedećeg redovnog pregleda, ovisno o tome koji je kraći.

n) Ulaganja u ovisna društva

Ovisna društva su društva u kojima Društvo ima kontrolu. Kontrola se ostvaruje ako Društvo ima moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama društva u kojem ima svoj udio kako bi ostvarilo koristi iz aktivnosti društva.

Ulaganja u ovisna u odvojenim financijskim izvještajima iskazana su metodom troška odnosno po trošku stjecanja korigiranom za umanjenje vrijednosti. Godišnje se provjerava postojanje mogućeg umanjenja troška ulaganja kada događaji ili promjene u okolnostima ukazuju da knjigovodstvena vrijednost udjela možda nije nadoknadiva. Ulaganja za koja je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti provjerava se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti.

Konsolidirani financijski izvještaji obuhvaćaju financijske izvještaje Društva i njegovih ovisnih društava. Sve transakcije unutar Grupe, stanja, prihodi i troškovi eliminirani su u konsolidaciji u potpunosti. Računovodstvene politike ovisnih društava usklađene su računovodstvenim politikama Društva.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

o) Zalihe

Zalihe su iskazane po trošku nabave ili neto ostvarivoj vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Trošak obuhvaća direktno utrošeni materijal i troškove direktnog rada, kao i indirektno troškove koji su nastali dovođenjem zaliha na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Utrošak navedenih zaliha evidentira se po metodi prosječnih ponderiranih cijena (zalihe uredskog materijala, cateringa i službene odjeće) i FIFO metodi (zalihe rezervnih dijelova). Neto ostvariva vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu umanjenu za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove marketinga, prodaje i distribucije.

p) Financijski instrumenti

Financijski instrumenti sastoje se od ugovorenih obveza i financijske imovine. Financijski instrumenti obuhvaćaju potraživanja od kupaca i obveze prema dobavljačima, ulaganja te preuzete financijske obveze i derivativne financijske instrumente, koji se koriste kao zaštita od rizika promjene valutnih tečajeva ili kamatnih stopa.

Informacije o fer vrijednosti i upravljanju rizicima vezano za financijske instrumente navedene su u nastavku.

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u izvještaju o financijskom položaju Grupe i Društva kad ovisno društvo, odnosno Društvo postane strana ugovornih odredbi financijskog instrumenta.

Ugovoreni derivativni financijski instrumenti početno se priznaju po trošku, a kasnije se iskazuju po fer vrijednosti. Na datum sklapanja derivativnog ugovora svrstava se derivativne instrumente kao:

- 1) zaštitu fer vrijednosti priznate imovine ili obveze (zaštita fer vrijednosti),
- 2) zaštitu prognoziranu transakcije ili čvrste preuzete obveze (zaštita novčanog tijeka).

Promjene u fer vrijednosti derivativnih instrumenata koji se označavaju i svrstavaju kao zaštita i koji su visoko učinkoviti, iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti zajedno sa svim promjenama u fer vrijednosti imovine ili obveza koje su predmetom zaštite. Dobit ili gubitak od derivativnog financijskog instrumenta koji se koristi kao instrument zaštite priznaje se ovisno o prirodi stavke koja se štiti. Društvo formalno dokumentira odnose između instrumenta zaštite i predmeta zaštite, kao i ciljeve upravljanja rizicima te strategiju provođenja različitih zaštitnih transakcija. Proces uključuje povezivanje svih instrumenata zaštite sa specifičnim preuzetim obvezama Društva ili očekivanim transakcijama.

Politika Društva trenutno ne dopušta držanje derivativnih instrumenata za trgovanje ili u špekulativne svrhe. Sljedeći financijski instrumenti iskazani su u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju Grupe i odvojenom izvještaju o financijskom položaju Društva:

(i) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni, sredstva na računima kod banaka i depozite oročene do 90 dana (od datuma oročenja).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

o) Financijski instrumenti (nastavak)

(ii) Ulaganja raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju je ona nederivativna financijska imovina koja je predodređena kao raspoloživa za prodaju ili nije klasificirana kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti ili u zajmove i potraživanja. Financijski instrumenti uključeni u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju početno su priznati po trošku, a naknadno mjereni po fer vrijednosti. Dobitak i gubitak koji proizlazi iz promjena fer vrijednosti priznaje se direktno u kapital u rezerve fer vrijednosti.

(iii) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja iskazani su po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope umanjenoj za iznos rezerviranja za eventualno umanjenje vrijednosti. Povezana vrijednosna usklađenja priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

(iv) Financijske obveze

Financijske obveze namiruju se periodično u novcu ili drugoj financijskoj imovini. To osobito uključuje obveze prema dobavljačima, obveze prema bankama i obveze iz financijskog leasinga. Te su financijske obveze početno mjerene po fer vrijednosti umanjenoj za transakcijske troškove, a kasnije prema amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

q) Zaštitna rezerva

Zaštitne rezerve, koje se odnose na još neotplaćeni dio dugoročnih financijskih obveza, tretiraju se kao zaštita samo u iznosu koji se odnosi na plaćanja koja dospijevaju u roku 3 godine od datuma izvještavanja, dok tečajne razlike na neotplaćeni dio glavnice direktno terete rezultat poslovanja.

Promjene u fer vrijednosti derivativnih instrumenata koji se označavaju i svrstavaju kao zaštita novčanog toka i koji su vrlo učinkoviti, priznaju se u okviru glavnice. Iznosi odgođeni u glavnici prenose se u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti i prikazuju kao prihod ili rashod u istim razdobljima tijekom kojih zaštićena ugovorena obveza ili planirana transakcija utječu na izvještaj o dobiti. Neučinkoviti dio dobiti ili gubitka se priznaje odmah u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

p) Zaštitna rezerva (nastavak)

Na početku transakcije dokumentira se odnos između instrumenata zaštite i zaštićenih stavki, kao i svoj cilj upravljanja rizikom i strategiju ulaženja u razne transakcije zaštite. Taj proces uključuje povezivanje svih derivativa koji su označeni kao zaštita s određenom imovinom i obvezama ili određenim čvrsto preuzetim obvezama ili prognoziranim transakcijama. Na početku zaštite i tijekom trajanja zaštite, također se procjenjuje i dokumentira u kojoj mjeri su derivativi korišteni u zaštitnim transakcijama visoko učinkoviti u neutraliziranju promjena fer vrijednosti ili novčanih tokova zaštićenih stavki.

Kredit i financijski najmovi za kupnju zrakoplova su denominirani u stranim valutama, te je Društvo i Grupa izloženo riziku promjene valutnih tečajeva. Društvo i Grupa su svoje devizne prihode procijenile i utvrdile da su visoko učinkoviti kao zaštita odljeva novca po osnovi otplate glavnice i kamata u stranoj valuti. Sukladno navedenom, Društvo i Grupa nerealiziranu dobit i gubitke proizašle iz preračunavanja namjenskih zaduženja u stranoj valuti iskazuju kao zasebnu komponentu glavnice. Uprava prati učinkovitost zaštite redovito tijekom cijelog razdoblja.

q) Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju ako Grupa i Društvo imaju sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu kao posljedicu prošlog događaja, ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa radi podmirivanja obveze te ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Rezerviranja se mjere po sadašnjoj vrijednosti troškova za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze, korištenjem diskontne stope prije poreza, koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca kao i rizike koji su specifični za navedenu obvezu. Potreba za rezerviranjima i procjena iznosa rezerviranja preispituju se na svaki datum izvještavanja uzimajući u obzir i saznanja nakon datuma izvještavanja, a do trenutka odobravanja financijskih izvještaja. Rezerviranja u stranoj valuti preračunavaju se prema tečaju na datum izvještavanja.

r) Raspodjela dividendi

Raspodjela dividendi dioničarima Društva priznaje se kao obveza u financijskim izvještajima u razdoblju u kojem su odobrene od strane Glavne skupštine dioničara Društva.

s) Zarada po dionici

Zarada po dionici se obračunava dijeljenjem dobiti ili gubitka koji pripada dioničarima Društva s prosječnim ponderiranim brojem redovitih dionica u izdanju tijekom godine.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

t) Novi standardi i tumačenja objavljenih standarda koji još nisu usvojeni

Objavljeni su određeni standardi, izmjene i tumačenja postojećih standarda koji se mogu primjenjivati, ali nisu obvezni za razdoblje koje završava 31. prosinca 2017. godine i kao takvi nisu primijenjeni u pripremi ovih financijskih izvještaja. Slijedi pregled:

MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima

MSFI 15 uspostavlja sveobuhvatan okvir za utvrđivanje načina i vremena priznavanja prihoda. On zamjenjuje postojeće smjernice priznavanje prihoda, uključujući i MRS 18 Prihodi i MRS 11 Ugovori o izgradnji. MSFI 15 biti će na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018., s dozvoljenom ranijom primjenom. Ne očekuje se da će ovaj novi standard imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe i Društva.

MSFI 9 Financijski instrumenti

U srpnju 2014. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde izdao je konačnu verziju MSFI 9 Financijski instrumenti. MSFI 9 biti će na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine s dozvoljenom ranijom primjenom. Društvo planira primijeniti MSFI 9 od 1. siječnja 2018. godine. Ne očekuje se da će ovaj novi standard imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe i Društva.

MSFI 16 Najmovi

MSFI 16 uvodi jedinstven bilančni model za računovodstvo najмова kod najmoprimaca. Najmoprimac priznaje pravo korištenja imovine koja predstavlja pravo na korištenje predmetne imovine te obvezu najma koji predstavlja obvezu plaćanja najma. Postoji mogućnost iznimke za kratkoročne najmove i najmove predmeta male vrijednosti. Računovodstvo najmodavca ostaje slično postojećem standardu - to jest najmodavci i dalje klasificiraju najmove kao financijski ili operativni najam. Standard će biti na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine. Ranija primjena dozvoljena je za subjekte koji primjenjuju MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima na datum ili prije datuma prve primjene MSFI-a 16. Za sada, najznačajniji identificirani utjecaj je da će Grupa i Društvo priznati novu imovine i obveze po operativnim najmovima. Društvo trenutno radi na analizi utjecaja novog standarda.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

u) Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije zahtijeva od Uprave da daje procjene i pretpostavke koje utječu na iskazane iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda te objavu potencijalnih obveza.

Slijedi opis prosudbi i ključnih pretpostavki Društva u primjeni računovodstvenih politika, kao i drugih glavnih izvora neizvjesnosti procjena na datum izvještavanja koji nose značajan rizik materijalnih usklađenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u idućoj financijskoj godini ili značajno utječu na iznose priznate u financijskim izvještajima.

(i) Financijska imovina i obveze

Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza utvrđuje se primjenom općeprihvaćenih metoda. S obzirom da tržišne cijene za veći dio financijske imovine i financijskih obveza Društva nisu dostupne, fer vrijednost tih stavki izvedena je iz pretpostavki Uprave vezano za buduće gospodarske uvjete, iznose i vrijeme nastanka budućih novčanih tijekova i procijenjenih diskontnih stopa. Po mišljenju Uprave, fer vrijednosti sve financijske imovine i svih financijskih obveza iskazanih u bilanci Grupe i Društva ne razlikuju se značajno od njihovih knjigovodstvenih vrijednosti.

Mogući su događaji u budućnosti koji će uzrokovati promjene u pretpostavkama na temelju kojih su dane procjene, a time i promjene u samim procjenama. Učinak bilo koje promjene u procjeni iskazat će se u financijskim izvještajima kad ga bude moguće utvrditi.

(ii) Operativni segmenti

Budući da putnički promet u redovnim letovima čini najveći dio poslovanja Društva, Uprava Društva smatra da izvještavanje prema zahtjevima MSFI-ja 8 u vezi operativne segmentacije nije materijalno.

(iii) Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme

Zrakoplovi se priznaju u revaloriziranim iznosima u skladu s revalorizacijskom računovodstvenom metodom iz MRS-a 16, koja je prvi puta primijenjena 31. prosinca 2001. godine. Na dan 31. prosinca 2017. godine Društvo je utvrdilo potrebu za ponovnom revalorizacijom. Revalorizaciju zrakoplova proveo je nezavisni procjenitelj korištenjem statičke metode procjene tržišne vrijednosti.

(iv) Gubici od umanjenja nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo je na temelju procjene sadašnjeg korištenja i očekivanih budućih prihoda pretpostavilo da ne postoje značajni gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

2. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

u) Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja (nastavak)

(v) *Neograničenost vremena poslovanja*

Croatia Airlines je s 31. prosinca 2015. godine uspješno završila proces restrukturiranja započet u 2011. godini, dosljednom provedbom kompenzacijskih mjera i mjera vlastite kontribucije u skladu s pravilima europske regulative i prakse te prema rješenju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od 27. lipnja 2013. godine. Provedba restrukturiranja kompanije odnosno postavljenih strateških, financijskih i operativnih ciljeva restrukturiranja bila je nužna kako bi se Društvo pripremilo za dugoročno održivo poslovanje.

S 31. prosincem 2017. završen je dvogodišnji monitoring provedenog restrukturiranja te se očekuje nastavak pozitivnog trenda u poslovanju Društva. Društvo očekuje porast broja putnika od 4% u odnosu na 2017. godinu, i to 2% više u odnosu na 2017. u domaćem redovnom prometu te 5% više u međunarodnom redovnom putničkom prometu..

U 2018. godini planira se nešto manje investicijskih ulaganja u odnosu na 2017. godinu. Ukupne investicije iznose 159,6 milijuna kuna od čega će se 142,8 milijuna kuna uložiti u zrakoplove i tehniku.

Obzirom da se iz planiranih redovitih priljeva iz poslovanja ne mogu pokriti svi troškovi i rashodi poslovanja i planirane investicije, razlika se planira pokriti kroz:

- ugovaranje dugoročnog kredita za investicijsko ulaganje u motore u visini od 65 milijuna kuna;
- revolving kredit s bankom u visini od 22,5 milijuna kuna;
- uplatu iznosa PSO naknada od strane države u visini od 77,9 milijuna kuna koje se obračunavaju kao razlika između ostvarenih prihoda i direktnih troškova letenja na pojedinim domaćim linijama;
- uplatu iznosa PSO naknada od strane Zračne luke Mostar u visini od 500 tisuća eura temeljem Ugovora o obavljanju usluge redovitog međunarodnog linijskog zračnog prijevoza na liniji Zagreb-Mostar-Zagreb. Ugovor je potpisan za razdoblje od 3 godine, a ukupna vrijednost ugovora iznosi 1,5 milijun eura.

Društvo razmatra izvore financiranja potrebne za ispunjavanje ugovorenih obveza za nabavku četiri zrakoplova A320NEO. U tijeku su pregovori s potencijalnim najmodavateljima koji će financirati predujmove za nove zrakoplove u razdoblju od 2020. godine do isporuke. Predujam u iznosu od 900 tisuća američkih dolara koji dopijeva 1. svibanja 2018. godine Društvo namjerava pokriti iz vlastitih sredstava.

Važno je naglasiti kako Društvo upravlja rizikom likvidnosti planiranjem i redovitim praćenjem dospijuća obveza te održavanjem odgovarajućih i dostatnih iznosa gotova novca i pologa za pokriće dospjelih novčanih izdataka, uzimajući u obzir izraženo sezonalni karakter priljeva.

Uzevši u obzir sve prethodno spomenute činjenice, Uprava Društva zaključuje da će Društvo biti sposobno na vrijeme podmiriti tekuće obveze te udovoljiti zahtjevima ugovora o kreditima i najmovima. Uprava Društva je uvjerenja da je primjereno financijske izvještaje sastaviti po načelu vremenske neograničenosti poslovanja.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

3. PRIHODI OD PUTNIČKOG PROMETA

	2017.		2016.	
	Croatia Airlines d.d. i Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. i Grupa tisuće kuna	tisuće eura
Redovni letovi	1.343.698	180.089	1.282.710	170.345
Charter letovi	69.474	9.311	69.026	9.166
	<u>1.413.172</u>	<u>189.400</u>	<u>1.351.736</u>	<u>179.511</u>

Prihodi po zemljopisnoj podjeli temeljem mjesta kupnje:

	2017.		2016.	
	Croatia Airlines d.d. i Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. i Grupa tisuće kuna	tisuće eura
Hrvatska	429.604	57.578	396.059	52.597
SAD	148.383	19.887	137.877	18.310
Njemačka	145.557	19.508	155.450	20.644
Francuska	81.964	10.985	87.863	11.668
Velika Britanija	60.766	8.144	67.587	8.976
Ostale zemlje	546.898	73.298	506.900	67.316
	<u>1.413.172</u>	<u>189.400</u>	<u>1.351.736</u>	<u>179.511</u>

4. OSTALI PRIHODI OD PRODAJE

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Prihodi od usluga tehnike	77.337	10.365	55.363	7.352	77.337	10.365	55.363	7.352
Provizija od inozemnih zrakoplovnih kompanija	9.780	1.311	10.752	1.428	9.780	1.311	10.752	1.428
Prihodi od usluga rezervacijskog sustava	10.686	1.432	10.057	1.336	3.619	485	3.643	484
Prihodi od propagandnih usluga	7.904	1.059	5.609	745	7.904	1.059	5.609	745
Prihodi od školovanja	2.587	347	3.963	526	2.587	347	3.963	526
Prihodi od ostvarenih milja	2.617	351	2.302	306	2.617	351	2.302	306
Ostalo	10.038	1.345	9.672	1.284	6.181	828	6.200	823
	<u>120.949</u>	<u>16.210</u>	<u>97.718</u>	<u>12.977</u>	<u>110.025</u>	<u>14.746</u>	<u>87.832</u>	<u>11.664</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

5. OSTALI PRIHODI

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura
Prihodi od PSO	75.322	10.095	82.604	10.970	75.322	10.095	82.604	10.970
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	944	127	175	23	944	127	173	23
Prihodi od imovine primljene bez naknade	951	127	951	126	951	127	951	126
Naplaćena vrijednosno usklađena potraživanja	198	27	267	35	198	27	267	35
Prihod od prodaje rezervnih dijelova	157	21	273	36	157	21	273	36
Ostali prihodi	154.645	20.726	23.156	3.076	154.630	20.724	23.073	3.065
	232.217	31.123	107.426	14.266	232.202	31.121	107.341	14.255

Prihodi od PSO evidentirani su na ime razlike neostvarenih prihoda u odnosu na troškove za obavljanje domaćeg linijskog zračnog prijevoza od Vlade Republike Hrvatske (PSO – Public Service Obligation). Iznos PSO naknade utvrđuje se kao razlika između ostvarenih prihoda i direktnih troškova letenja na pojedinim domaćim linijama, a ostvaruje se u cilju očuvanja prometne povezanosti regija u domaćem linijskom zračnom prijevozu.

U ostale prihode uključen je iznos od 138.558 tisuća kuna, odnosno 18.570 tisuća eura koji se onosi na prodaju pet od ukupno devet slotova na londonskoj zračnoj luci Heathrow američkoj aviokompaniji Delta Airlines. Navedenom transakcijom realizirana je jedna od mjera iz programa restrukturiranja koja je bila u planovima Društva od 2013. godine.

6. TROŠKOVI PO PRIRODI

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura
Troškovi osoblja	256.828	34.422	256.939	34.122	252.774	33.877	253.047	33.604
Troškovi zračnih luka	268.732	36.017	256.466	34.059	268.732	36.017	256.466	34.059
Troškovi goriva	243.040	32.573	203.153	26.979	243.040	32.573	203.153	26.979
Trošak najma i održavanja motora i dijelova	151.249	20.271	149.026	19.791	151.249	20.271	149.026	19.791
Najam zrakoplova	158.069	21.185	135.867	18.043	158.069	21.185	135.867	18.043
Troškovi kontrole leta	121.256	16.251	123.037	16.339	121.256	16.251	123.037	16.339
Troškovi rezervacijskog sustava	103.165	13.827	94.587	12.561	103.165	13.827	94.587	12.561
Amortizacija	94.492	12.664	85.535	11.359	94.433	12.656	85.450	11.348
Troškovi provizija	65.253	8.746	60.246	8.001	65.253	8.746	60.246	8.001
Trošak potrošnog materijala	24.150	3.237	30.151	4.004	24.150	3.237	30.151	4.004
Catering	31.089	4.167	27.234	3.617	31.089	4.167	27.234	3.617
Troškovi promocije	19.892	2.666	18.534	2.461	19.892	2.666	18.534	2.461
Ostali troškovi	201.190	26.963	122.068	16.210	194.563	26.077	116.617	15.487
	1.738.405	232.989	1.562.843	207.546	1.727.665	231.550	1.553.415	206.294

Ostali troškovi uključuju trošak umanjenja vrijednosti zrakoplova u iznosu 56.923 tisuće kuna, odnosno 7.629 tisuća eura (2016. nije bilo vrijednosnog usklađenja).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Neto plaće i naknade	119.775	16.053	116.937	15.529	117.615	15.763	114.935	15.263
Porezi i doprinosi iz plaća	60.443	8.101	64.853	8.613	59.462	7.969	63.902	8.486
Doprinosi na plaće	40.736	5.460	41.209	5.473	40.194	5.387	40.700	5.405
Ostali troškovi osoblja	35.874	4.808	33.940	4.507	35.503	4.758	33.510	4.450
	<u>256.828</u>	<u>34.422</u>	<u>256.939</u>	<u>34.122</u>	<u>252.774</u>	<u>33.877</u>	<u>253.047</u>	<u>33.604</u>

Na dan 31. prosinca 2017. godine Croatia Airlines Grupa je imala 945 zaposlenika (Croatia Airlines d.d. 924, Amadeus Croatia d.d. 8 i Obzor putovanja d.o.o. 13 zaposlenika), dok je na dan 31. prosinca 2016. godine Croatia Airlines Grupa imala 9642 zaposlenika (Croatia Airlines d.d. 940, Amadeus Croatia d.d. 8 i Obzor putovanja d.o.o. 16 zaposlenika); (vidi bilješku 34).

Troškovi osoblja raspoređeni su u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti po stavkama troškova poslovanja u skladu s ICAO (International Civil Aviation Organization) metodologijom.

8. FINANCIJSKI PRIHODI

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Pozitivne tečajne razlike	66.103	8.860	47.543	6.314	66.081	8.857	47.521	6.310
Prihodi od kamata	272	36	427	57	272	36	426	57
Prihodi od udjela u dobiti i dividendi	27	4	45	6	27	4	857	114
	<u>66.402</u>	<u>8.900</u>	<u>48.015</u>	<u>6.377</u>	<u>66.380</u>	<u>8.897</u>	<u>48.804</u>	<u>6.481</u>

9. FINANCIJSKI RASHODI

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Negativne tečajne razlike	75.954	10.180	40.805	5.419	75.859	10.167	40.717	5.407
Troškovi kamata	5.179	694	7.553	1.003	5.179	694	7.553	1.003
Ostali financijski rashodi	214	29	261	35	214	29	261	35
	<u>81.347</u>	<u>10.903</u>	<u>48.619</u>	<u>6.457</u>	<u>81.252</u>	<u>10.890</u>	<u>48.531</u>	<u>6.445</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

10. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit u zemlji obračunava se po stopi od 18% (2016.: 20%), koja se primjenjuje na oporezivu dobit tekuće godine.

Društvo nema obvezu poreza na dobit tekuće godine s obzirom na prenesene gubitke iz prethodnih godina, međutim, sukladno važećim poreznim propisima Društvo plaća predujmove poreza na dobit s osnove korištene državne potpore za obrazovanje i izobrazbu. Tijekom godine predujmovi u iznosu 872 tisuće kuna (2016.: 1.026 tisuća kuna) su kompenzirani s obvezom za PDV.

Trošak poreza na dobit ovisnih društava je kako slijedi: Amadeus Croatia d.d. 40 tisuća kuna, odnosno 5 tisuća eura (2016.: 65 tisuća kuna, odnosno 9 tisuća eura) i Obzor putovanja d.o.o. 7 tisuća kuna, odnosno 1 tisuću eura (2015.: 78 tisuća kuna, odnosno 10 tisuća eura).

Usklađenje poreza na dobit za godinu s dobiti iskazanom u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti obračunato je kako slijedi:

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Dobit prije poreza	25.067	3.360	7.708	1.024	24.941	3.343	8.042	1.068
Porez po zakonskoj stopi	4.512	605	1.542	205	4.489	602	1.608	214
Porezno nepriznati troškovi	346	45	297	39	322	42	249	33
Neoporezivi prihodi	(10)	(1)	(50)	(7)	(10)	(1)	(213)	(28)
Porezne olakšice	(695)	(93)	(797)	(105)	(695)	(93)	(795)	(106)
Iskorišteni porezni gubici	(4.106)	(550)	(849)	(113)	(4.106)	(550)	(849)	(113)
Porez na dobit	47	6	143	19	-	-	-	-

Preneseni porezni gubici Grupe jednaki su poreznim gubicima Društva s obzirom da ovisna društva nemaju gubitaka za prijenos. Pregled poreznih gubitaka raspoloživih za prijenos je kako slijedi:

	2017.		2017.		2016.		2016.	
	Porezni gubici raspoloživi za iskorištenje	tisuće kuna	tisuće eura	Porezna olakšica po stopi 18%	tisuće kuna	tisuće eura	Porezni gubici raspoloživi za iskorištenje	tisuće kuna
Gubitak iz 2012. (istječe 2017.)	-	-	-	-	505.233	66.849	90.942	12.033
Gubitak iz 2013. (istječe 2018.)	98.335	13.088	17.700	2.356	98.335	13.011	17.700	2.342
Gubitak iz 2014. (istječe 2019.)	5.753	766	1.036	138	5.753	761	1.036	137
	104.088	13.854	18.736	2.494	609.321	80.621	109.678	14.512

Odgodena porezna imovina nije priznata zbog neizvjesnosti ostvarivanja oporezive dobiti u budućnosti koja bi omogućila korištenje prenesenih poreznih gubitaka. Nepriznata porezna imovina je izračunata primjenom porezne stope koja se očekuje primjenjivati.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

11. NEMATERIJALNA IMOVINA

Croatia Airlines Grupa

2017. godina	Software		Ulaganje u tuđu imovinu		Nematerijalna imovina u pripremi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA VRIJEDNOST								
Stanje 1.1.2017.	35.132	4.647	95.400	12.624	-	-	130.532	17.271
Povećanja	3.071	411	55.399	7.425	-	-	58.470	7.836
Prijenos	(390)	(52)	390	52	-	-	-	-
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme	-	-	35.865	4.807	-	-	35.865	4.807
Otuđenja	(1.999)	(268)	-	-	-	-	(1.999)	(268)
Tečajne razlike	-	29	-	(13)	-	-	-	16
Stanje 31.12.2017.	35.814	4.767	187.054	24.895	-	-	222.868	29.662
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI								
Stanje 1.1.2017.	29.585	3.914	33.505	4.433	-	-	63.090	8.347
Trošak amortizacije za godinu	5.229	701	29.943	4.013	-	-	35.172	4.714
Prijenos	(374)	(50)	374	50	-	-	-	-
Otuđenja	(1.999)	(268)	-	-	-	-	(1.999)	(268)
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	92	12	-	-	92	12
Tečajne razlike	-	21	-	(2)	-	-	-	19
Stanje 31.12.2017.	32.441	4.318	63.914	8.506	-	-	96.355	12.824
SADAŠNJA VRIJEDNOST								
Stanje 31.12.2017.	3.373	449	123.140	16.389	-	-	126.513	16.838
Stanje 1.1.2017.	5.547	733	61.895	8.191	-	-	67.442	8.924

2016. godina	Software		Ulaganje u tuđu imovinu		Nematerijalna imovina u pripremi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA VRIJEDNOST								
Stanje 1.1.2016.	36.034	4.719	49.266	6.453	173	23	85.473	11.195
Povećanja	4.018	533	54.377	7.221	175	23	58.570	7.777
Prijenos	-	-	348	46	(348)	(46)	-	-
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme	-	-	2.579	342	-	-	2.579	342
Otuđenja	(4.920)	(653)	(11.170)	(1.483)	-	-	(16.090)	(2.136)
Tečajne razlike	-	48	-	45	-	-	-	93
Stanje 31.12.2016.	35.132	4.647	95.400	12.624	-	-	130.532	17.271
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI								
Stanje 1.1.2016.	30.393	3.981	30.090	3.941	-	-	60.483	7.922
Trošak amortizacije za godinu	4.112	546	14.585	1.937	-	-	18.697	2.483
Otuđenja	(4.920)	(653)	(11.170)	(1.483)	-	-	(16.090)	(2.136)
Tečajne razlike	-	40	-	38	-	-	-	78
Stanje 31.12.2016.	29.585	3.914	33.505	4.433	-	-	63.090	8.347
SADAŠNJA VRIJEDNOST								
Stanje 31.12.2016.	5.547	733	61.895	8.191	-	-	67.442	8.924
Stanje 1.1.2016.	5.641	738	19.176	2.512	173	23	24.990	3.273

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

11. NEMATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

Croatia Airlines d.d.

2017. godina	Software		Ulaganje u tuđu imovinu		Nematerijalna imovina u pripremi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA VRIJEDNOST								
Stanje 1.1.2017.	34.252	4.530	95.400	12.624	-	-	129.652	17.154
Povećanja	3.071	412	55.399	7.425	-	-	58.470	7.837
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme	-	-	35.865	4.807	-	-	35.865	4.807
Otuđenja	(1.999)	(268)	-	-	-	-	(1.999)	(268)
Tečajne razlike	-	27	-	(12)	-	-	-	15
Stanje 31.12.2017.	35.324	4.701	186.664	24.844	-	-	221.988	29.545
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI								
Stanje 1.1.2017.	28.768	3.806	33.505	4.433	-	-	62.273	8.239
Trošak amortizacije za godinu	5.207	698	29.932	4.012	-	-	35.139	4.710
Otuđenja	(1.999)	(268)	-	-	-	-	(1.999)	(268)
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	92	12	-	-	92	12
Tečajne razlike	-	20	-	(2)	-	-	-	18
Stanje 31.12.2017.	31.976	4.256	63.529	8.455	-	-	95.505	12.711
SADAŠNJA VRIJEDNOST								
Stanje 31.12.2017.	3.348	445	123.135	16.389	-	-	126.483	16.834
Stanje 1.1.2017.	5.484	724	61.895	8.191	-	-	67.379	8.915
2016. godina								
2016. godina	Software		Ulaganje u tuđu imovinu		Nematerijalna imovina u pripremi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA VRIJEDNOST								
Stanje 1.1.2016.	35.164	4.605	49.266	6.453	173	23	84.603	11.081
Povećanja	4.008	531	54.377	7.221	175	23	58.560	7.775
Prijenos	-	-	348	46	(348)	(46)	-	-
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme	-	-	2.579	342	-	-	2.579	342
Otuđenja	(4.920)	(653)	(11.170)	(1.483)	-	-	(16.090)	(2.136)
Tečajne razlike	-	47	-	45	-	-	-	92
Stanje 31.12.2016.	34.252	4.530	95.400	12.624	-	-	129.652	17.154
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI								
Stanje 1.1.2016.	29.641	3.882	30.090	3.941	-	-	59.731	7.823
Trošak amortizacije za godinu	4.047	537	14.585	1.937	-	-	18.632	2.474
Otuđenja	(4.920)	(653)	(11.170)	(1.483)	-	-	(16.090)	(2.136)
Tečajne razlike	-	40	-	38	-	-	-	78
Stanje 31.12.2016.	28.768	3.806	33.505	4.433	-	-	62.273	8.239
SADAŠNJA VRIJEDNOST								
Stanje 31.12.2016.	5.484	724	61.895	8.191	-	-	67.379	8.915
Stanje 1.1.2016.	5.523	723	19.176	2.512	173	23	24.872	3.258

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Croatia Airlines Grupa

2017. godina	Zemljište i građevinski objekti		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemaljske usluge i alati		Imovina u pripremi i dani predujmovi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
Stanje 1.1.2017.	84.184	11.139	56.340	7.457	1.136.245	150.341	212.755	28.151	100.600	13.311	1.590.124	210.399
Povećanja	1.404	188	7.872	1.055	45.270	6.067	13.452	1.803	32.426	4.346	100.424	13.459
Prijenos	63	9	-	-	29.050	3.893	-	-	(29.113)	(3.902)	-	-
Prijenos na ulaganje u nekretnine	(12.768)	(1.711)	-	-	-	-	-	-	-	-	(12.768)	(1.711)
Prijenos na nematerijalnu imovinu	-	-	-	-	-	-	-	-	(35.865)	(4.807)	(35.865)	(4.807)
Otuđenja	(441)	(59)	(3.005)	(403)	(4.960)	(665)	(15.924)	(2.134)	-	-	(24.330)	(3.261)
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	(56.923)	(7.629)	-	-	-	-	(56.923)	(7.629)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	133	18	(133)	(18)	-	-	-	-
Zamjena dijelova na zrakoplovima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	6.263	839	-	-	6.263	839
Tečajne razlike	-	75	-	37	-	872	-	162	(6.798)	(796)	(6.798)	350
Stanje 31.12.2017.	72.442	9.641	61.207	8.146	1.148.815	152.897	216.413	28.803	61.250	8.152	1.560.127	207.639
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA I ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
Stanje 1.1.2017.	35.486	4.695	44.641	5.909	844.367	111.721	135.704	17.957	-	-	1.060.198	140.282
Trošak amortizacije za godinu	2.949	395	3.797	509	44.160	5.918	7.782	1.043	-	-	58.688	7.865
Prijenos na ulaganje u nekretnine	(11.188)	(1.499)	-	-	-	-	-	-	-	-	(11.188)	(1.499)
Otuđenja	(355)	(48)	(2.926)	(392)	(4.960)	(665)	(9.382)	(1.257)	-	-	(17.623)	(2.362)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	37	5	(37)	(5)	-	-	-	-
Zamjena dijelova na zrakoplovima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	6.263	839	-	-	6.263	839
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	(28)	(4)	-	-	(28)	(4)
Tečajne razlike	-	36	-	31	-	621	-	100	-	-	-	788
Stanje 31.12.2017.	26.892	3.579	45.512	6.057	883.604	117.600	140.302	18.673	-	-	1.096.310	145.909
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
Stanje 31.12.2017.	45.550	6.062	15.695	2.089	265.211	35.297	76.111	10.130	61.250	8.152	463.817	61.730
Stanje 1.1.2017.	48.698	6.444	11.699	1.548	291.878	38.620	77.051	10.194	100.600	13.311	529.926	70.117

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Croatia Airlines Grupa

2016. godina	Zemljište i građevinski objekti		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemaljske usluge i alati		Imovina u pripremi i dani predujmovi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
Stanje 1.1.2016.	83.209	10.898	58.253	7.631	1.161.213	152.090	197.031	25.807	66.374	8.693	1.566.080	205.119
Povećanja	972	129	1.016	135	7.119	945	9.282	1.233	38.050	5.053	56.439	7.495
Prijenos	3	1	-	-	2.579	342	-	-	(2.582)	(343)	-	-
Prijenos na nematerijalnu imovinu	-	-	-	-	-	-	-	-	(2.579)	(342)	(2.579)	(342)
Otuđenja	-	-	(2.929)	(389)	(26.201)	(3.480)	(9.090)	(1.207)	-	-	(38.220)	(5.076)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	(8.465)	(1.124)	8.465	1.124	-	-	-	-
Zamjena dijelova na zrakoplovima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	7.067	939	-	-	7.067	939
Tečajne razlike	-	111	-	80	-	1.568	-	255	1.337	250	1.337	2.264
Stanje 31.12.2016.	84.184	11.139	56.340	7.457	1.136.245	150.341	212.755	28.151	100.600	13.311	1.590.124	210.399
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA I ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
Stanje 1.1.2016.	32.004	4.192	43.287	5.670	827.901	108.434	115.955	15.188	-	-	1.019.147	133.484
Trošak amortizacije za godinu	3.482	462	4.280	569	51.132	6.790	7.944	1.055	-	-	66.838	8.876
Otuđenja	-	-	(2.926)	(389)	(26.201)	(3.480)	(3.927)	(522)	-	-	(33.054)	(4.391)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	(8.465)	(1.124)	8.465	1.124	-	-	-	-
Zamjena dijelova na zrakoplovima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	7.067	939	-	-	7.067	939
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	200	27	-	-	200	27
Tečajne razlike	-	41	-	59	-	1.101	-	146	-	-	-	1.347
Stanje 31.12.2016.	35.486	4.695	44.641	5.909	844.367	111.721	135.704	17.957	-	-	1.060.198	140.282
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
Stanje 31.12.2016.	48.698	6.444	11.699	1.548	291.878	38.620	77.051	10.194	100.600	13.311	529.926	70.117
Stanje 1.1.2016.	51.205	6.706	14.966	1.961	333.312	43.656	81.076	10.619	66.374	8.693	546.933	71.635

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Croatia Airlines d.d.

2017. godina	Zemljište i građevinski objekti		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemaljske usluge i alati		Imovina u pripremi i dani predujmovi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
Stanje 1.1.2017.	84.184	11.139	53.699	7.106	1.136.245	150.341	212.755	28.150	100.600	13.311	1.587.483	210.047
Povećanja	1.404	188	7.843	1.051	45.270	6.067	13.452	1.803	32.426	4.346	100.395	13.455
Prijenos	63	9	-	-	29.050	3.893	-	-	(29.113)	(3.902)	-	-
Prijenos na ulaganje u nekretnine	(12.768)	(1.711)	-	-	-	-	-	-	-	-	(12.768)	(1.711)
Prijenos na nematerijalnu imovinu	-	-	-	-	-	-	-	-	(35.865)	(4.807)	(35.865)	(4.807)
Otuđenja	(441)	(59)	(3.005)	(403)	(4.960)	(665)	(15.924)	(2.134)	-	-	(24.330)	(3.261)
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	(56.923)	(7.629)	-	-	-	-	(56.923)	(7.629)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	133	18	(133)	(18)	-	-	-	-
Zamjena dijelova na zrakoplovima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	6.263	839	-	-	6.263	839
Tečajne razlike	-	75	-	37	-	872	-	163	(6.798)	(796)	(6.798)	351
Stanje 31.12.2017.	72.442	9.641	58.537	7.791	1.148.815	152.897	216.413	28.803	61.250	8.152	1.557.457	207.284
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA I ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
Stanje 1.1.2017.	35.487	4.695	42.161	5.580	844.367	111.721	135.704	17.956	-	-	1.057.718	139.952
Trošak amortizacije za godinu	2.949	395	3.771	505	44.160	5.918	7.782	1.043	-	-	58.662	7.861
Prijenos na ulaganje u nekretnine	(11.188)	(1.499)	-	-	-	-	-	-	-	-	(11.188)	(1.499)
Otuđenja	(355)	(48)	(2.926)	(392)	(4.960)	(665)	(9.382)	(1.257)	-	-	(17.623)	(2.362)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	37	5	(37)	(5)	-	-	-	-
Zamjena dijelova na zrakoplovima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	6.263	839	-	-	6.263	839
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	(28)	(4)	-	-	(28)	(4)
Tečajne razlike	-	36	-	31	-	621	-	101	-	-	-	789
Stanje 31.12.2017.	26.893	3.579	43.006	5.724	883.604	117.600	140.302	18.673	-	-	1.093.804	145.576
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
Stanje 31.12.2017.	45.549	6.062	15.531	2.067	265.211	35.297	76.111	10.130	61.250	8.152	463.653	61.708
Stanje 1.1.2017.	48.697	6.444	11.538	1.526	291.878	38.620	77.051	10.194	100.600	13.311	529.765	70.095

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Croatia Airlines d.d.

2016. godina	Zemljište i građevinski objekti		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemaljske usluge i alati		Imovina u pripremi i dani predujmovi		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
Stanje 1.1.2016.	83.209	10.898	55.637	7.287	1.161.213	152.090	197.031	25.807	66.374	8.693	1.563.464	204.775
Povećanja	972	129	974	129	7.119	945	9.282	1.233	38.050	5.053	56.397	7.489
Prijenos	3	1	-	-	2.579	342	-	-	(2.582)	(343)	-	-
Prijenos na nematerijalnu imovinu	-	-	-	-	-	-	-	-	(2.579)	(342)	(2.579)	(342)
Otuđenja	-	-	(2.912)	(387)	(26.201)	(3.480)	(9.090)	(1.207)	-	-	(38.203)	(5.074)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	(8.465)	(1.124)	8.465	1.124	-	-	-	-
Zamjena dijelova na zrakoplovima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	7.067	939	-	-	7.067	939
Tečajne razlike	-	111	-	77	-	1.568	-	254	1.337	250	1.337	2.260
Stanje 31.12.2016.	84.184	11.139	53.699	7.106	1.136.245	150.341	212.755	28.150	100.600	13.311	1.587.483	210.047
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA I ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
Stanje 1.1.2016.	32.004	4.192	40.813	5.345	827.901	108.434	115.955	15.188	-	-	1.016.673	133.159
Trošak amortizacije za godinu	3.482	462	4.260	567	51.132	6.790	7.944	1.055	-	-	66.818	8.874
Otuđenja	-	-	(2.912)	(387)	(26.201)	(3.480)	(3.927)	(522)	-	-	(33.040)	(4.389)
Zamjena dijelova	-	-	-	-	(8.465)	(1.124)	8.465	1.124	-	-	-	-
Zamjena dijelova na zrakoplovima i motorima u najmu	-	-	-	-	-	-	7.067	939	-	-	7.067	939
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-	-	200	27	-	-	200	27
Tečajne razlike	-	41	-	55	-	1.101	-	145	-	-	-	1.342
Stanje 31.12.2016.	35.486	4.695	42.161	5.580	844.367	111.721	135.704	17.956	-	-	1.057.718	139.952
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
Stanje 31.12.2016.	48.698	6.444	11.538	1.526	291.878	38.620	77.051	10.194	100.600	13.311	529.765	70.095
Stanje 1.1.2016.	51.205	6.706	14.824	1.942	333.312	43.656	81.076	10.619	66.374	8.693	546.791	71.616

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Zrakoplovi su iskazani po revalorizacijskoj metodi. Društvo redovito preispituje vrijednost zrakoplova u vlasništvu i po potrebi provodi vrijednosno usklađenje. U prosincu 2017. godine provedena je procjena vrijednosti zrakoplova i rezervnog motora u vlasništvu Društva temeljem koje je priznat gubitak u iznosu od 56.923 tisuće kuna, odnosno 7.629 tisuća eura, koji je prikazan u okviru ostalih troškova poslovanja.

U 2017. godini temeljem provedene analize promijenjen je procijenjeni vijek trajanja za velike preglede na motorima za zrakoplove sa četiri na osam godina. Trošak amortizacije za 2017. godinu temeljem nove procijene iznosio je 22.251 tisuću kuna, odnosno 2.982 tisuće eura. Učinak promjene stope amortizacije za 2017. godinu iznosio je 21.374 tisuće kuna, odnosno 2.865 tisuća eura u korist računa dobiti i gubitka.

Neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme založene kao sredstvo osiguranja otplate kredita na datum izvještavanja iznosi 106.335 tisuća kuna, odnosno 4.152 tisuće eura (2016.: 135.845 tisuća kuna, odnosno 17.974 tisuće eura).

Flota na dan 31. prosinca 2017.

Tip zrakoplova	Količina	Oblik vlasništva	Ostatak vrijednosti	Procijenjeni vijek trajanja	Založeni kao sredstvo osiguranja
Airbus A319	3	vlasništvo Društva	Da	20	Ne
Airbus A319	1	vlasništvo Društva	Da	20	Da
Airbus A320	1	vlasništvo Društva	Da	20	Ne
Airbus A320	1	operativni najam	-	-	Ne
Dash 8-Q400	6	operativni najam	-	-	Ne
Ukupno	12				

Imovina u pripremi

Imovina u pripremi sastoji se od predujmova u iznosu od 49.919 tisuća kuna, odnosno 6.644 tisuće eura (2016.: 54.220 tisuća kuna, odnosno 7.174 tisuće eura) plaćenih dobavljaču za nabavu četiri nova zrakoplova u skladu s kupoprodajnim ugovorom i njegovim dodacima i investicija u nekretnine, postrojenja i opremu u iznosu 11.331 tisuću kuna, odnosno 1.508 tisuća eura (2016.: 46.380 tisuća kuna, odnosno 6.137 tisuća eura), gdje se najznačajniji dio odnosi na investicije u zrakoplove i investiciju u poslovno sjedište Društva.

Ugovorene obveze

Ukupna ugovorena vrijednost investicije u nove zrakoplove iznosi 486.078 tisuća kuna, odnosno 65.146 tisuća eura (2016.: 55.760 tisuća kuna, odnosno 73.805 tisuća eura). Dospjeće ugovorene obveze prikazano je u bilješki 33.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

13. ULAGANJA U NEKRETNINE

Pregled ulaganja u nekretnine u nastavku prikazuje pregled ulaganja u nekretnine i za Grupu i za Društvo.

2017. godina	Ulaganja u nekretnine	
	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA VRIJEDNOST		
Stanje 1.1.2017.	-	-
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme	12.768	1.711
Tečajne razlike	-	(12)
Stanje 31.12.2017.	12.768	1.699
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI		
Stanje 1.1.2017.	-	-
Prijenos s nekretnina, postrojenja i opreme	11.188	1.499
Trošak amortizacije za godinu	632	85
Tečajne razlike	-	(11)
Stanje 31.12.2017.	11.820	1.573
SADAŠNJA VRIJEDNOST		
Stanje 31.12.2017.	948	126
Stanje 1.1.2017.	-	-

Prihod od najma ostvaren po osnovu ulaganja u nekretnine iznose 1.030 tisuća kuna, odnosno 138 tisuća eura i iskazan je unutar kategorije Ostalo u sklopu bilješke Ostali prihodi od prodaje.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

14. ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA

Naziv društva	Djelatnost	Udio	2017.		2016.		2017.		2016.	
			Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	Croatia Airlines d.d. tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	Croatia Airlines d.d. tisuće eura
Obzor putovanja d.o.o.	Turistička djelatnost	100%	-	-	-	-	1.020	136	1.020	135
Amadeus Croatia d.d.	Marketinške usluge	95%	-	-	-	-	190	25	190	25
			<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.210</u>	<u>161</u>	<u>1.210</u>	<u>160</u>

Ovisna društva osnovana su u Republici Hrvatskoj. Postotak se odnosi na udio u vlasništvu te glasačkim pravima.

15. DUGOTRAJNI DEPOZITI

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	Croatia Airlines d.d. tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	Croatia Airlines d.d. tisuće eura
Depoziti dani dobavljačima	25.941	3.453	38.230	5.058	25.894	3.446	38.182	5.052
Depoziti kod banaka za kredite djelatnika	4.239	564	4.412	584	4.239	565	4.412	583
Depoziti za izdavanje bankovnih garancija	1.115	148	745	99	1.115	148	745	99
Depoziti za najam poslovnih prostora	626	83	626	83	626	83	626	83
	<u>31.921</u>	<u>4.248</u>	<u>44.013</u>	<u>5.824</u>	<u>31.874</u>	<u>4.242</u>	<u>43.965</u>	<u>5.817</u>

Dugotrajni depoziti dani dobavljačima sastoje se od depozita danih kao jamstva dobavljačima u iznosu 25.894 tisuće kuna, odnosno 3.446 tisuća eura (2016.: depoziti dani kao jamstva dobavljačima u iznosu 21.694 tisuće kuna, odnosno 2.870 tisuća eura i depozit u iznosu 16.488 tisuća kuna, odnosno 2.182 tisuće eura dan dobavljaču od kojeg Društvo unajmljuje Airbus za buduće radove na avionu).

Kamatna stopa na dugoročne depozite za namjenske kredite djelatnika iznosi od 0% - 0,5%.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

16. ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Udio	2017.		2016.		2017.		2016.		
	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	
Hrvatska poštanska banka d.d.	0,18%	783	104	1.163	154	783	104	1.163	154
Star Alliance		189	25	189	25	189	25	189	25
		<u>972</u>	<u>129</u>	<u>1.352</u>	<u>179</u>	<u>972</u>	<u>129</u>	<u>1.352</u>	<u>179</u>

S osnove usklađenja fer vrijednosti u 2017. godini u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti priznat je gubitak u iznosu 380 tisuća kuna, odnosno 51 tisuću eura (2016.: dobit u iznosu 172 tisuće kuna kuna, odnosno 23 tisuće eura).

17. DUGOTRAJNA POTRAŽIVANJA

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Potraživanja za stanove u otkupu	239	32	292	39	239	32	292	39
Ostala dugotrajna potraživanja	175	23	175	23	175	23	175	23
	<u>414</u>	<u>55</u>	<u>467</u>	<u>62</u>	<u>414</u>	<u>55</u>	<u>467</u>	<u>62</u>

Dugotrajna potraživanja za stanove u otkupu odnose se na potraživanja za 32 prodana stana zaposlenicima Društva. Dospijeće potraživanja je od 16 do 30 godina uz kamatu od 1% godišnje prema Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (NN 43/92).

18. ZALIHE

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Potrošni rezervni dijelovi	63.666	8.473	62.745	8.302	63.666	8.473	62.745	8.302
Zalihe hrane, pića i ostale zalihe	2.094	279	1.748	231	2.094	279	1.748	231
	<u>65.760</u>	<u>8.752</u>	<u>64.493</u>	<u>8.533</u>	<u>65.760</u>	<u>8.752</u>	<u>64.493</u>	<u>8.533</u>

Potrošni rezervni dijelovi terete trošak razdoblja prilikom stavljanja u upotrebu dok su rotirajući rezervni dijelovi uključeni u nekretnine, postrojenja i opremu.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

19. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura
Potraživanja od kupaca u zemlji	22.345	2.974	30.947	4.095	19.951	2.655	29.207	3.864
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	63.216	8.414	48.968	6.479	62.282	8.290	47.954	6.345
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(6.288)	(837)	(6.999)	(926)	(6.288)	(837)	(6.901)	(913)
	79.273	10.551	72.916	9.648	75.945	10.108	70.260	9.296

Sljedeće tablice prikazuju promjene ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca:

	2017.		2017.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca				
1. siječnja	6.999	926	6.901	913
Povećanja	931	125	839	112
Smanjenja	(198)	(27)	(198)	(27)
Otpisi	(1.036)	(138)	(874)	(116)
Tečajne razlike	(408)	(49)	(380)	(45)
31. prosinca	6.288	837	6.288	837

	2016.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca				
1. siječnja	13.621	1.784	13.446	1.761
Povećanja	175	23	73	10
Smanjenja	(267)	(35)	(267)	(35)
Otpisi	(6.267)	(832)	(6.192)	(822)
Tečajne razlike	(263)	(14)	(159)	(1)
31. prosinca	6.999	926	6.901	913

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

20. OSTALA POTRAŽIVANJA

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Potraživanja od zaposlenih	50	7	239	32	48	6	238	31
Potraživanja od države i drugih institucija	8.749	1.163	10.186	1.347	8.673	1.154	10.121	1.339
Potraživanja za udjele u dobiti	-	-	-	-	-	-	163	22
Potraživanja od osiguravatelja	28	4	440	58	28	4	440	58
Potraživanja za avanse dobavljačima	3.663	488	5.756	762	3.663	488	5.756	762
	<u>12.490</u>	<u>1.662</u>	<u>16.621</u>	<u>2.199</u>	<u>12.412</u>	<u>1.652</u>	<u>16.718</u>	<u>2.212</u>

21. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	21.969	2.924	20.628	2.729	21.846	2.908	20.275	2.683
Obračunati prihodi	12.052	1.604	5.707	755	12.052	1.604	5.707	755
	<u>34.021</u>	<u>4.528</u>	<u>26.335</u>	<u>3.484</u>	<u>33.898</u>	<u>4.512</u>	<u>25.982</u>	<u>3.438</u>

22. FINANCIJSKA IMOVINA

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Dani depoziti	2.416	322	9.937	1.315	2.362	314	9.917	1.312
	<u>2.416</u>	<u>322</u>	<u>9.937</u>	<u>1.315</u>	<u>2.362</u>	<u>314</u>	<u>9.917</u>	<u>1.312</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

23. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Žiro račun	18.061	2.404	12.626	1.671	16.570	2.205	10.658	1.410
Devizni računi	21.201	2.822	19.056	2.522	20.370	2.711	18.554	2.455
Blagajna	30	4	16	2	14	2	10	1
Devizna blagajna	84	11	100	13	82	11	99	13
Kratkoročni depoziti	1.459	194	780	103	1.450	193	771	103
	<u>40.835</u>	<u>5.435</u>	<u>32.578</u>	<u>4.311</u>	<u>38.486</u>	<u>5.122</u>	<u>30.092</u>	<u>3.982</u>

Kratkoročni depoziti predstavljaju oročenja u bankama s dospijanjem do 90 dana.

24. DIONIČKA GLAVNICA

Dionički kapital Društva iznosi 277.880 tisuća kuna, a podijeljen je na ukupno 27.787.953 redovitih dionica nominalne vrijednosti 10,00 kuna.

Na dan 31. prosinca struktura vlasništva Društva bila je kako slijedi:

2017.	Broj dionica	tisuće kuna	Udio %
Dioničari			
Centar za restrukturiranje i prodaju za Republiku Hrvatsku	26.886.888	268.870	96,76
Zračna luka Zagreb d.o.o.	477.121	4.771	1,72
HPB za Republiku Hrvatsku	297.701	2.977	1,07
Ostali	126.243	1.262	0,45
	<u>27.787.953</u>	<u>277.880</u>	<u>100,00</u>
2016.	Broj dionica	tisuće kuna	Udio %
Dioničari			
Centar za restrukturiranje i prodaju za Republiku Hrvatsku	26.971.437	269.715	97,06
Zračna luka Zagreb d.o.o.	477.121	4.771	1,72
Centar za restrukturiranje i prodaju za Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	213.152	2.132	0,77
Ostali	126.243	1.262	0,45
	<u>27.787.953</u>	<u>277.880</u>	<u>100,00</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

25. REZERVE

Croatia Airlines Grupa	Zakonske rezerve		Ostale kapitalne rezerve		Revalorizacijske rezerve		Rezerva fer vrijednosti		Zaštitna rezerva		Rezerve	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 1. siječnja 2016.	721	93	81.601	10.569	-	-	(712)	(92)	(1.710)	(222)	79.900	10.348
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	172	23	218	29	390	52
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	172	23	218	29	390	52
Transakcije s vlasnicima												
Prijenos dobiti 2015. godine na zakonske	12.530	1.647	-	-	-	-	-	-	-	-	12.530	1.647
Prijenos zadržane dobiti na zakonske rezerve	1.299	170	-	-	-	-	-	-	-	-	1.299	170
Ukupno transakcije s vlasnicima	13.829	1.817	-	-	-	-	-	-	-	-	13.829	1.817
Stanje 31. prosinca 2016.	14.550	1.910	81.601	10.569	-	-	(540)	(69)	(1.492)	(193)	94.119	12.217
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	(380)	(51)	670	90	290	39
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	(380)	(51)	670	90	290	39
Transakcije s vlasnicima												
Prijenos dobiti 2016. godine na ostale kapitalne rezerve	-	-	7.519	999	-	-	-	-	-	-	7.519	999
Prijenos zadržane dobiti na ostale kapitalne rezerve	-	-	812	107	-	-	-	-	-	-	812	107
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	8.331	1.106	-	-	-	-	-	-	8.331	1.106
Stanje 31. prosinca 2017.	14.550	1.910	89.932	11.675	-	-	(920)	(120)	(822)	(103)	102.740	13.362

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

25. REZERVE (NASTAVAK)

Croatia Airlines d.d.	Zakonske rezerve		Ostale kapitalne rezerve		Revalorizacijske rezerve		Rezerva fer vrijednosti		Zaštitna rezerva		Rezerve	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 1. siječnja 2016.	721	93	80.624	10.441	-	-	(712)	(92)	(1.710)	(222)	78.923	10.220
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	172	23	218	29	390	52
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	172	23	218	29	390	52
Transakcije s vlasnicima												
Prijenos dobiti 2015. godine na zakonske	13.829	1.817	-	-	-	-	-	-	-	-	13.829	1.817
Ukupno transakcije s vlasnicima	13.829	1.817	-	-	-	-	-	-	-	-	13.829	1.817
Stanje 31. prosinca 2016.	14.550	1.910	80.624	10.441	-	-	(540)	(69)	(1.492)	(193)	93.142	12.089
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	(380)	(51)	670	90	290	39
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	(380)	(51)	670	90	290	39
Transakcije s vlasnicima												
Prijenos dobiti 2016. godine na ostale kapitalne rezerve	-	-	8.042	1.068	-	-	-	-	-	-	8.042	1.068
Ukupno transakcije s vlasnicima	-	-	8.042	1.068	-	-	-	-	-	-	8.042	1.068
Stanje 31. prosinca 2017.	14.550	1.910	88.666	11.509	-	-	(920)	(120)	(822)	(103)	101.474	13.196

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

25. REZERVE (NASTAVAK)

Zakonske rezerve

U skladu sa zakonom, zakonska rezerva formira se kao najmanje 5% dobiti za godinu do trenutka kad ukupni iznos rezerve ne dostigne 5% dioničkog kapitala društva. Temeljem odluke Skupštine od 6. srpnja 2016. dobit 2015. godine u iznosu 13.829 tisuća kuna, odnosno 1.817 tisuće eura prenijeta je u zakonske rezerve.

Ostale kapitalne rezerve

Ostale kapitalne rezerve nastale su pojednostavljenim smanjenjem dioničkog kapitala 2013. godine kao razlika iznosa za koji je smanjen upisani kapital i prenesenih gubitaka koji su se pokrivali iz smanjenja kapitala. Temeljem odluke Skupštine od 13. srpnja 2015. godine ostale kapitalne rezerve u iznosu 662 tisuće kuna, odnosno 97 tisuća eura iskorištene su za pokrivanje prenesenih gubitaka. Temeljem odluke Skupštine od 17. srpnja 2017. godine u ostale kapitalne rezerve raspoređena je dobit 2016. godine u iznosu 8.042 tisuće kuna, odnosno 1.068 tisuća eura.

Ostale kapitalne rezerve na razini Grupe uključuju rezerve ovisnih društava. Rezerve društva Amadeus Croatia d.d. čine zakonske rezerve u iznosu 10 tisuća kuna, odnosno 1 tisuću eura (2016.: 10 tisuća kuna, odnosno 1 tisuću eura) i ostale rezerve u iznosu od 100 tisuća kuna, odnosno 14 tisuća eura (2016.: 100 tisuća kuna, odnosno 14 tisuća eura). Društvo Obzor putovanja d.o.o. ima ostale kapitalne rezerve u iznosu od 1.156 tisuća kuna, odnosno 151 tisuću eura (2016.: 867 tisuća kuna, odnosno 113 tisuća eura).

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti nastala je s osnove usklađenja fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju. S obzirom da je fer vrijednost navedene imovine na datum izvještavanja niža od troška stjecanja rezerva fer vrijednosti je negativna i iznosi 919 tisuća kuna, odnosno 120 tisuća eura (2016.: 540 tisuća kuna, odnosno 69 tisuća eura).

Zaštitna rezerva

U okviru zaštitne rezerve priznaje se promjena fer vrijednosti učinkovitih derivativnih instrumenata označenih i svrstanih kao zaštita novčanog toka.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

26. OSNOVNI I RAZRIJEĐENI DOBITAK PO DIONICI

Zarada po dionici izračunata je na temelju neto dobiti raspodijeljive dioničarima i prosječnog ponderiranog broja postojećih redovnih dionica kako slijedi:

	2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa HRK	EUR	Croatia Airlines Grupa HRK	EUR
Dobit za godinu u tisućama	25.020	3.354	7.565	1.005
Broj izdanih dionica		27.787.953		27.787.953
Osnovni i razrijeđeni dobitak po dionici u HRK/EUR	0,90	0,12	0,27	0,04

	2017.		2016.	
	Croatia Airlines d.d. HRK	EUR	Croatia Airlines d.d. HRK	EUR
Dobit za godinu u tisućama	24.941	3.343	8.042	1.068
Broj izdanih dionica		27.787.953		27.787.953
Osnovni i razrijeđeni dobitak po dionici u HRK/EUR	0,90	0,12	0,29	0,04

27. REZERVIRANJA

Pregled rezerviranja Grupe i Društva je kako slijedi:

	Rezerviranja za sudske sporove		Rezerviranja za otpremnine		Ostala rezerviranja		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 31. prosinca 2016.	2.334	309	1.002	133	-	-	3.336	442
Rezervirano tijekom godine	1.115	149	321	43	10.131	1.358	11.567	1.550
Iskorišteno tijekom godine	(381)	(51)	(64)	(9)	-	-	(445)	(60)
Otpušteno tijekom godine	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasificirano s ostalih obveza	-	-	-	-	20.816	2.790	20.816	2.790
Tečajne razlike	-	1	-	1	-	(29)	-	(27)
Stanje 31. prosinca 2016.	3.068	408	1.259	168	30.947	4.119	35.274	4.695

Rezerviranja za sudske sporove odnose se na rezervaciju vezanu za jedan radni spor te jedan spor vezano za naknadu štete. Rezerviranja su temeljena na procjeni odvjenika koji zastupaju Društvo i ključnog rukovodstva Društva.

Rezerviranja za otpremnine odnose se na procijenjena dugoročna primanja zaposlenih u trenutku umirovljenja u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora. Obveza se obračunava od strane neovisnog aktuara. Značajne pretpostavke koje je koristio aktuar su kako slijedi: godišnja stopa odlazaka zaposlenika, diskontna stopa, dob odlaska u mirovinu je određena za svakog zaposlenika posebno uzimajući u obzir njegovu sadašnju dob i ukupno ostvareni staž.

Ostala rezerviranja odnose se na procijenjene obveze vezane uz postupak OIC (*Offer in Compromise*) u cilju postizanja nagodbe s američkim IRS-om (*Internal Revenue Service*) oko načina podmirenja zaostalih obveza s osnova američkih taksi.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

28. DUGOROČNI KREDITI

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Dugoročni krediti	31.557	4.200	46.859	6.200	31.557	4.200	46.859	6.200
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	(15.027)	(2.000)	(15.116)	(2.000)	(15.027)	(2.000)	(15.116)	(2.000)
	<u>16.530</u>	<u>2.200</u>	<u>31.743</u>	<u>4.200</u>	<u>16.530</u>	<u>2.200</u>	<u>31.743</u>	<u>4.200</u>

Opis obveza po dugoročnim kreditima je kako slijedi:

Namjena kredita	Izvorna valuta	Iznos kredita	Godišnja kamatna stopa	Dospijeće	2017.		2016.	
					tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Kredit za refinanciranje dugova	EUR	15.000	3m EURIBOR + 5,5% (min 8%)	10. mjesec 2019.	31.557	4.200	46.859	6.200
					<u>31.557</u>	<u>4.200</u>	<u>46.859</u>	<u>6.200</u>
Tekuće dospijeće					(15.027)	(2.000)	(15.116)	(2.000)
Dugoročni dio kredita					<u>16.530</u>	<u>2.200</u>	<u>31.743</u>	<u>4.200</u>

Plan otplate obveze po dugoročnim kreditima je kako slijedi:

	2017.		2017.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
2018.	15.027	2.000	15.027	2.000
2019.	16.530	2.200	16.530	2.200
	<u>31.557</u>	<u>4.200</u>	<u>31.557</u>	<u>4.200</u>

Dugoročni kredit osiguran je zalogom nad zrakoplovom.

Usklada kretanja obveze po dugoročnim kreditima s novčanim tokovima iz financijskih aktivnosti iskazana je u sklopu bilješke 29.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

29. KRATKOROČNI KREDITI

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Kratkoročni krediti	54.044	7.193	33.146	4.386	54.044	7.193	33.146	4.386
	54.044	7.193	33.146	4.386	54.044	7.193	33.146	4.386

Opis obveza po kratkoročnim kreditima Društva je kako slijedi:

Namjena kredita	Izvorna valuta	Iznos kredita	Godišnja kamatna stopa	Dospijeće	2017.		2016.	
					tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Kredit za poslovno financiranje	EUR	3.400	3m EURIBOR + 3,50%	7. mjesec 2017.	-	-	25.696	3.400
Kredit za potrebe tekuće likvidnosti	HRK	7.450	91 dan + 5,8%	9. mjesec 2017.	-	-	7.450	986
Kredit za potrebe tekuće likvidnosti	HRK	30.000	4,75% promjenjiva	9. mjesec 2018.	30.000	3.993	-	-
Kredit za potrebe tekuće likvidnosti	EUR	3.200	3m EURIBOR + 3,50%	6. mjesec 2018.	24.044	3.200	-	-
					54.044	7.193	33.146	4.386

Usklada kretanja obveze po kreditima s novčanim tokovima iz financijskih aktivnosti je kako slijedi:

	Dugoročni krediti		Kratkoročni krediti		Ukupno krediti	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	46.859	6.200	33.146	4.386	80.005	10.586
Promjene iz financijskih novčanih tokova						
Primljeni krediti	-	-	37.450	5.019	37.450	5.019
Otplata kredita	(14.992)	(2.009)	(8.931)	(1.197)	(23.923)	(3.206)
Ukupne promjene iz financijskih novčanih tokova	(14.992)	(2.009)	28.519	3.822	13.527	1.813
Ostale promjene						
Kompenzirano s potraživanjem od kartičnih kuća	-	-	(7.450)	(998)	(7.450)	(998)
Tečajne razlike	(310)	(42)	(171)	(23)	(481)	(65)
Efekt preračuna tečaja	-	51	-	6	-	57
Ukupne ostale promjene	(310)	9	(7.621)	(1.015)	(7.931)	(1.006)
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	31.557	4.200	54.044	7.193	85.601	11.393

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

30. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Obveze prema dobavljačima u zemlji	71.483	9.514	75.911	10.044	70.382	9.367	75.064	9.932
Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	78.102	10.394	127.920	16.926	77.806	10.356	127.703	16.897
	<u>149.585</u>	<u>19.908</u>	<u>203.831</u>	<u>26.970</u>	<u>148.188</u>	<u>19.723</u>	<u>202.767</u>	<u>26.829</u>

31. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Obveze za usluge u zračnom prometu	128.287	17.074	122.702	16.235	128.287	17.074	122.702	16.235
Primljeni depoziti i predujmovi	12.779	1.701	14.865	1.967	12.779	1.701	14.865	1.967
Obveze za plaće	17.097	2.275	18.185	2.406	16.797	2.236	17.889	2.367
Ostale kratkoročne obveze	4.127	550	16.881	2.233	3.857	512	16.681	2.207
	<u>162.290</u>	<u>21.600</u>	<u>172.633</u>	<u>22.841</u>	<u>161.720</u>	<u>21.523</u>	<u>172.137</u>	<u>22.776</u>

Kratkoročne obveze za usluge u zračnom prometu odnose se na obvezu s osnove prodanih važećih, a još neiskorištenih putničkih karata. Ove obveze prestaju po obavljanju usluge prijevoza ili povratom odgovarajućeg iznosa putniku za vraćene karte.

32. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODI BUDUĆIH RAZDOBLJA

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines Grupa	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.	Croatia Airlines d.d.
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Odgođeni prihodi	1.909	254	1.762	233	1.909	254	1.762	233
Obračunati troškovi neiskorištenih godišnjih odmora	1.298	173	908	120	1.213	161	823	109
Obračunati troškovi	17.101	2.276	22.603	2.991	16.860	2.244	22.421	2.967
	<u>20.308</u>	<u>2.703</u>	<u>25.273</u>	<u>3.344</u>	<u>19.982</u>	<u>2.659</u>	<u>25.006</u>	<u>3.309</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

33. PREUZETE I NEPREDVIĐENE OBVEZE

Za obavljanje redovne poslovne aktivnosti Društvo koristi poslovni prostor u najmu na raznim lokacijama. Pored navedenog, Društvo u operativnom najmu ima i zrakoplov Airbus A320 i šest zrakoplova Q400 te pet motora za zrakoplove.

U lipnju 2007. godine potpisan je ugovor o operativnom najmu četiriju zrakoplova tipa DASH 8-Q400 za razdoblje od 10 godina, od kojih su prva dva isporučena u svibnju i srpnju 2008. godine, a druga dva u lipnju 2009. godine. U rujnu 2008. godine potpisan je ugovor o operativnom najmu još dva zrakoplova tipa DASH 8-Q400 koji su isporučeni u ožujku i travnju 2010. godine. U travnju 2014. godine potpisan je ugovor o operativnom najmu zrakoplova Airbus A320 CTJ za razdoblje od 8 godina. Tijekom 2017. godine potpisano je produženje ugovora za nastavak najma četiri zrakoplova tipa Bombardier Q400 i to za dva zrakoplova do 2024., a dva do 2025. godine.

U svibnju i studenom 2014. godine te u svibnju i prosincu 2015. godine potpisani su ugovori o operativnom najmu pet motora CFM56-5B za razdoblje od 8 godina.

Buduća minimalna plaćanja najma po neraskidivim ugovorima o operativnom najmu su kako slijedi:

	2017. tisuće kuna	2017. tisuće eura	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura
Do jedne godine	103.249	13.838	119.791	15.908
Između jedne i pet godina	307.808	41.254	267.686	35.549
Preko pet godina	87.738	11.759	16.609	2.206
	<u>498.795</u>	<u>66.851</u>	<u>404.086</u>	<u>53.663</u>

Dospijeće plaćanja ugovorenih obveza vezano za ulaganje u nove zrakoplove je kako slijedi:

	2017. tisuće kuna	2017. tisuće eura	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura
Do jedne godine	5.643	756	34.735	4.613
Između jedne i pet godina	480.435	64.390	521.025	69.192
Preko pet godina	-	-	-	-
	<u>486.078</u>	<u>65.146</u>	<u>555.760</u>	<u>73.805</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

34. ZAPOSLENICI

Broj zaposlenika na dan 31. prosinca je bio kako slijedi:

	2017.	2016.
Croatia Airlines d.d.		
Piloti i kopiloti	119	122
Kabinsko osoblje	143	148
Tehničko osoblje i održavanje	237	254
Prodaja i marketing	126	125
Zemaljska operativa	119	113
Ostali zaposlenici	180	178
	<u>924</u>	<u>940</u>
Ovisna društva		
Obzor putovanja d.o.o.	13	16
Amadeus Croatia d.o.o.	8	8
Ukupno	<u>945</u>	<u>964</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

35. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

35.1 TRANSAKCIJE S OVISNIM I PRIDRUŽNIM DRUŠTVIMA

Transakcije s ovisnim i pridruženim društvima prikazane su u nastavku:

	2017. tisuće kuna	2017. tisuće eura	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura
Prihodi				
Obzor putovanja d.o.o.	104	14	42	6
Amadeus Croatia d.d.	30	4	115	15
Ukupni prihodi	134	18	157	21
Prihodi od udjela u dobiti				
Obzor putovanja d.o.o.	-	-	763	101
Amadeus Croatia d.d.	-	-	50	7
Ukupni prihodi od udjela u dobiti	-	-	813	108
Rashodi				
Obzor putovanja d.o.o.	2	-	2	-
Amadeus Croatia d.d.	-	-	-	-
Ukupni rashodi	2	-	2	-
	2017. tisuće kuna	2017. tisuće eura	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura
Potraživanja				
Obzor putovanja d.o.o.	26	3	9	1
Amadeus Croatia d.d.	3	-	3	-
Ukupna potraživanja	29	3	12	1
Potraživanja za udjele u dobiti				
Obzor putovanja d.o.o.	-	-	163	22
Amadeus Croatia d.d.	-	-	-	-
Ukupna potraživanja za udjele u dobiti	-	-	163	22
Obveze				
Obzor putovanja d.o.o.	2	-	-	-
Amadeus Croatia d.d.	-	-	-	-
Ukupne obveze	2	-	-	-

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

35. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

35.2 TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE

Društvo je većinskom vlasništvu Republike Hrvatske koja svojim udjelom u vlasništvu i glasačkim pravima ima značajni utjecaj na poslovanje Društva. S obzirom na značajni utjecaj države u vlasništvu, Društvo je u povezanom odnosu s državnim institucijama i društvima gdje država drži većinski udio ili ima značajan utjecaj.

U svrhu objava transakcija s povezanim društvima, Društvo ne smatra rutinske transakcije (kao plaćanje poreza, pristojbi i slične) s raznim lokalnim društvima (u direktnom ili indirektnom u vlasništvu države) ili s drugim državnim tijelima, transakcijama s povezanim društvima.

Značajnije transakcije koje Društvo ima s državnim poduzećima odnose se na troškove zračnih luka i goriva te prihodi od prodaje karata i prihodi od prijevoza tereta (pošte).

Transakcije s povezanim stranama, društvima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske ili društvima od strateškog značaja za Republiku Hrvatsku prikazane su u nastavku:

	2017. tisuće kuna	2017. tisuće eura	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura
Prihodi				
Zračna luka Osijek d.o.o., Klisa	1.016	136	213	28
Zračna luka Pula d.o.o., Pula	54	7	50	7
Zračna luka Rijeka d.o.o., Omišalj	23	3	12	2
Zračna luka Zadar d.o.o., Zadar	50	7	34	5
Zračna luka Split d.o.o., Kaštel Štafilić	578	77	494	66
Zračna luka Dubrovnik d.o.o., Čilipi	134	18	128	17
Zrakoplovno-tehnički centar d.d., Velika Gorica	2	-	4	1
HP – Hrvatska pošta d.d., Zagreb	1.498	201	1.777	236
INA – Industrija nafte d.d., Zagreb	1	-	-	-
Ukupni prihodi	3.356	449	2.712	362
Rashodi				
Zračna luka Osijek d.o.o., Klisa	420	56	168	22
Zračna luka Pula d.o.o., Pula	3.730	500	2.575	342
Zračna luka Rijeka d.o.o., Omišalj	581	78	77	10
Zračna luka Zadar d.o.o., Zadar	5.494	736	3.405	452
Zračna luka Split d.o.o., Kaštel Štafilić	43.745	5.863	20.162	2.678
Zračna luka Dubrovnik d.o.o., Čilipi	38.592	5.172	14.727	1.956
Zrakoplovno-tehnički centar d.d., Velika Gorica	219	29	363	48
HP – Hrvatska pošta d.d., Zagreb	63	8	70	9
INA – Industrija nafte d.d., Zagreb	129.760	17.391	119.441	15.862
Ukupni rashodi	222.604	29.833	160.988	21.379

Transakcije s ostalim društvima u državnom vlasništvu i državnim institucijama nisu značajne.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

35. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

35.2 TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE (NASTAVAK)

	2017. tisuće kuna	2017. tisuće eura	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura
Potraživanja				
Zračna luka Osijek d.o.o., Klisa	-	-	-	-
Zračna luka Pula d.o.o., Pula	-	-	-	-
Zračna luka Rijeka d.o.o., Omišalj	-	-	6	1
Zračna luka Zadar d.o.o., Zadar	-	-	-	-
Zračna luka Split d.o.o., Kaštel Štafilic	20	3	19	3
Zračna luka Dubrovnik d.o.o., Čilipi	25	3	28	4
Zrakoplovno-tehnički centar d.d., Velika Gorica	-	-	-	-
HP – Hrvatska pošta d.d., Zagreb	155	21	235	31
INA – Industrija nafte d.d., Zagreb	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	200	27	288	39
Obveze				
Zračna luka Osijek d.o.o., Klisa	3	-	17	2
Zračna luka Pula d.o.o., Pula	363	48	634	84
Zračna luka Rijeka d.o.o., Omišalj	-	-	-	-
Zračna luka Zadar d.o.o., Zadar	561	75	765	101
Zračna luka Split d.o.o., Kaštel Štafilic	6.603	879	8.309	1.099
Zračna luka Dubrovnik d.o.o., Čilipi	4.464	594	6.657	881
Zrakoplovno-tehnički centar d.d., Velika Gorica	50	7	21	3
HP – Hrvatska pošta d.d., Zagreb	10	1	9	1
INA – Industrija nafte d.d., Zagreb	12.716	1.692	11.590	1.534
Ukupne obveze	24.770	3.296	28.002	3.705

PSO naknada

Tijekom godine Društvo je temeljem PSO naknade, odnosno naknade Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za očuvanje prometne povezanosti regija u domaćem linijskom zračnom prijevozu realiziralo prihod u iznosu 75.322 tisuće kuna, odnosno 10.095 tisuća eura (2016.: 82.604 tisuće kuna, odnosno 10.970 tisuća eura). Potraživanje na datum izvještavanja po osnovi PSO naknade iznosi 8.574 tisuće kuna, odnosno 1.141 tisuću eura i iskazano je unutar potraživanja od države i državnih institucija u bilješki 25 (2016.: 9.936 tisuća kuna, odnosno 1.315 tisuća eura).

Kratkoročni krediti

Tijekom godine Društvo je koristilo kratkoročne kredite banke u vlasništvu Republike Hrvatske u iznosu 30.000 tisuća kuna, odnosno 4.021 tisuću eura (2016.: 7.450 tisuća kuna, odnosno 989 tisuća eura). Obveza po kreditu na datum izvještavanja iznosi 30.000 tisuća kuna, odnosno 3.933 tisuće eura (2016.: kredit je u cijelosti vraćen tijekom godine te ne postoji obveza po kreditu na datum izvještavanja). Trošak kamata priznat tijekom godine iznosio je 98 tisuća kuna, odnosno 13 tisuća eura (2016.: 334 tisuće kuna, odnosno 44 tisuće eura).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

35. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

35.3 TRANSAKCIJE S KLJUČNIM ČLANOVIMA RUKOVODSTVA I ČLANOVIMA NADZORNOG ODBORA

Ukupno isplaćene naknade članovima uprave, direktorima i drugim ključnim članovima rukovodstva iznosile su kako slijedi:

	2017. tisuće kuna	2017. tisuće eura	2016. tisuće kuna	2016. tisuće eura
Plaće i naknade - bruto	7.051	945	7.701	1.023
Primici u naravi - bruto	389	52	369	49
Otpremnine	1.030	138	-	-
	8.470	1.135	8.070	1.072

Na dan 31. prosinca 2017. na položajima članova uprave, direktora i drugih ključnih članova rukovodstva bilo je zaposleno 14 osoba (2016.: 15 osoba).

Naknade članovima Nadzornog odbora tijekom 2017. godine iznosile su 200 tisuća kuna, odnosno 27 tisuća eura (2016.: 235 tisuća kuna, odnosno 31 tisuću eura).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Financijski instrumenti i upravljanje financijskim rizicima

U transakcijama financijskim instrumentima Društvo na sebe preuzima financijske rizike. Ovi rizici uključuju tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Značajniji rizici, zajedno s metodama koje se koriste u upravljanju tim rizicima, navedeni su u nastavku.

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijskog instrumenta je iznos po kojem se sredstvo može razmijeniti ili obveza podmiriti između poznatih i spremnih strana u transakciji pred pogodbom.

Fer vrijednost se temelji na kotiranim tržišnim cijenama ako su dostupne. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se procjenjuje primjenom modela diskontiranog novčanog tijeka ili drugih odgovarajućih tehnika za utvrđivanje cijena. Promjene u pretpostavkama na kojima se temelje procjene, uključujući diskontne stope i procijenjene buduće novčane tijekove, značajno utječu na procjene. Iz tog razloga, procijenjene fer vrijednosti ne mogu se ostvariti prodajom financijskog instrumenta u ovome trenutku.

Metode procjene ili pretpostavke u određivanju fer vrijednosti

Prilikom izračuna fer vrijednosti Društvo uzima u obzir MSFI pravila hijerarhije fer vrijednosti koja odražavaju značajnost ulaznih podataka korištenih u procesu vrednovanja. Svaki instrument se individualno detaljno procjenjuje. Razine hijerarhije fer vrijednosti se određuju na temelju najniže razine i ulaznih podataka značajnih za određivanje fer vrijednosti instrumenta.

Financijski instrumenti koji se vode po fer vrijednosti kategorizirani su u tri razine MSFI hijerarhije fer vrijednosti, kako slijedi:

1. prva razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i identične obveze,
2. druga razina dostupnih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz 1. razine, a odnose se na inpute izvedene izravno za promatrana sredstva ili obveze (tj. kao cijene) ili neizravno (izvedeni iz cijena), i
3. treća razina pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (nedostupni ulazni podaci).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Tabela u nastavku prikazuje imovinu Grupe i Društva po fer vrijednosti na datum izvještavanja:

	Razina 1 tisuće kuna	Razina 2 tisuće kuna	Razina 3 tisuće kuna	Ukupno tisuće kuna
2017.				
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>				
Kotirana društva	783	-	-	783
Nekotirana društva	-	-	189	189
Ukupno	783	-	189	972
	Razina 1 tisuće eura	Razina 2 tisuće eura	Razina 3 tisuće eura	Ukupno tisuće eura
2017.				
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>				
Kotirana društva	104	-	-	104
Nekotirana društva	-	-	25	25
Ukupno	104	-	25	129
	Razina 1 tisuće kuna	Razina 2 tisuće kuna	Razina 3 tisuće kuna	Ukupno tisuće kuna
2016.				
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>				
Kotirana društva	1.163	-	-	1.163
Nekotirana društva	-	-	189	189
Ukupno	1.163	-	189	1.352
	Razina 1 tisuće eura	Razina 2 tisuće eura	Razina 3 tisuće eura	Ukupno tisuće eura
2016.				
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>				
Kotirana društva	154	-	-	154
Nekotirana društva	-	-	25	25
Ukupno	154	-	25	179

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Upravljanje rizicima

Kao zrakoplovni prijevoznik u međunarodnom zračnom prometu, Grupa i Društvo su izloženi promjenama cijena, kamatnih stopa i valutnih tečajeva. Iz tog razloga, Grupa i Društvo primjenjuju politiku analiziranja i aktivnog upravljanja postojećim rizičnim pozicijama i tržišnim trendovima, kao i internog prijeboja rizičnih pozicija u mjeri u kojoj je to moguće.

Odnos duga i kapitala na kraju godine bio je kako slijedi:

	2017.		2016.		2017.		2016.	
	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines Grupa tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Dug	85.601	11.393	80.057	10.593	85.601	11.393	80.057	10.593
Novac i novčani ekvivalenti	(40.835)	(5.435)	(32.578)	(4.311)	(38.486)	(5.122)	(30.092)	(3.982)
Neto dug	44.766	5.958	47.479	6.282	47.115	6.271	49.965	6.611
Kapital	407.080	54.178	381.770	50.514	404.295	53.808	379.064	50.153
Odnos duga i glavnice	11%	11%	12%	12%	12%	12%	13%	13%

Kamatni rizik

Kamatni rizik je mogućnost promjene vrijednosti financijskog instrumenta ili novčanih tijekova povezanih s financijskim instrumentom uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa, a odnosi se uglavnom na potraživanja i obveze s dospijecem preko jedne godine.

Grupa i Društvo su izloženi kamatnom riziku s obzirom da je većina primljenih kredita odobrena s varijabilnom kamatnom stopom kako je prikazano u bilješkama 28 i 29. Kamatne stope na depozite su prikazane u bilješci 15. Da je kamatna stopa bila veća za 0,5% u odnosu na važeće tržišne kamatne stope, iznos od 22 tisuće kuna, odnosno 3 tisuće eura teretio bi izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (2016.: 33 tisuće kuna, odnosno 4 tisuće eura), i obrnuto, da je kamatna stopa bila manja za 0,5% iznos od 22 tisuće kuna, odnosno 3 tisuće eura imao bi pozitivan učinak na izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za 2017. godinu (2016.: 33 tisuće kuna, odnosno 4 tisuće eura).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Valutni rizik

Grupa i Društvo su izloženi transakcijskom riziku, a to je rizik negativnog utjecaja promjena valutnih tečajeva u odnosu na kunu na novčane tijekove iz komercijalnih aktivnosti; i bilančnom riziku, a to je rizik da vrijednost neto monetarnih sredstava u stranim valutama bude niža prilikom preračunavanja u kune kao posljedica promjene valutnih tečajeva.

Najznačajniji valutni rizik kojem su Grupa i Društvo izloženi proizlazi iz obveza temeljem dugoročnih kredita, kako je opisano u bilješci 28, a koji su većim dijelom denominirani u eurima. Grupa i Društvo ovu izloženost pokriva s prihodima od prodaje karata u inozemstvu, čime ostvaruje dostatne priljeve za pokriće otplate dugova. Dobit i gubitke po dugovanjima u stranoj valuti Grupa i Društvo obračunavaju kao zaštitu novčanog tijeka u okviru glavnice, kao što je opisano u računovodstvenim politikama.

Utjecaj promjene vrijednosti valuta na neto monetarna potraživanja/obveze denominirane u eurima i dolarima na datum izvještavanja (jačanje/slabljenje za 0,50%) je kako slijedi:

tisuće kuna	Utjecaj promjene eura		Utjecaj promjene dolara	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Dobit / (gubitak)	<u>(380)</u>	<u>(504)</u>	<u>165</u>	<u>(27)</u>

Utjecaj promjene vrijednosti valuta na prihode (jačanje/slabljenje za 0,50%) je kako slijedi:

tisuće kuna	Utjecaj promjene eura		Utjecaj promjene dolara	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Dobit / (gubitak)	<u>3.077</u>	<u>2.916</u>	<u>2.090</u>	<u>1.283</u>

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik

Prijevoz putnika i tereta fakturira se većim dijelom putem agencija koje posluju po pravilima IATA-e i po zadanim uvjetima pristupa prema kojima, u okviru pravila BSP sustava, obvezno prilažu bankovne garancije. Agenti pojedinci, koji nisu članovi IATA-e su dužni priložiti odgovarajuće instrumente osiguranja, kako bi mogli poslovati s Društvom. Kreditni rizik povezan s agentima relativno je nizak zbog toga što iznosi potraživanja od bilo kojeg agenta pojedinca nisu značajni.

Ako uvjetima plaćanja nije izričito drukčije ugovoreno, potraživanja i obveze iz međusobnih odnosa zrakoplovnih tvrtki po osnovi prijevoza uobičajeno se podmiruju na neto osnovi putem IATA-ine klirinške kuće, što uvelike doprinosi smanjenju rizika neplaćanja.

U svim drugim odnosima plaćanja Grupa i Društvo procjenjuju solventnost i urednost plaćanja klijenata i prate izloženost prema bilo kojem klijentu primjenjujući limite, čiju primjerenost Grupa i Društvo periodički provjeravaju. Ako postoje čimbenici koji upućuju na nemogućnost klijenta da podmiri sve ili dio obveza, Grupa i Društvo knjiže odgovarajući ispravak vrijednosti, kojim se knjigovodstveni iznos potraživanja svodi na njihov nadoknadivi iznos. Kreditni rizik povezan s ulaganjima i derivativnim financijskim instrumentima proizlazi iz rizika neplaćanja druge ugovorne strane. Budući da su transakcije zaključene sa stranama izuzetno velike kreditne sposobnosti, rizik neplaćanja je, po mišljenju Uprave Društva, nizak.

Cjenovni rizik

Društvo je izloženo riziku povezanom s promjenama cijene mlaznog goriva za zrakoplove, koje čini značajnu stavku troškova Društva. Cijena mlaznog goriva na tržištu je u proteklim godinama izrazito volatilna.

Da je cijena goriva na tržištu bila veća za 5% u odnosu na važeće tržišne cijene, iznos od 12.337 tisuća kuna odnosno 1.659 tisuća eura teretio bi izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, i obrnuto, da je cijena goriva na tržištu bila manja za 5%, iznos od 12.337 tisuća kuna odnosno 1.659 tisuća eura imao bi pozitivan učinak na izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za 2017. godinu (2016.: 10.004 tisuće kuna odnosno 1.329 tisuća eura).

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik suočavanja s poteškoćama u podmirivanju preuzetih obveza u trenutku njihovog dospijea. Grupa i Društvo upravljaju rizikom likvidnosti redovitim praćenjem dospijea obveza te održavanjem odgovarajućih iznosa gotovog novca i depozita, kako bi se pokrili neočekivani novčani izdaci.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Zaštita od rizika koju provodi Društvo

Upravljanje poslovnim rizicima nužno je kako bi se očuvala vrijednost Grupe i Društva u nestabilnim uvjetima poslovanja te zahtjeva primjenu odgovarajućih financijskih instrumenata i metoda. Jedan od najznačajnijih rizika u poslovanju Društva u zadnjih nekoliko godina je porast cijena nafte, odnosno goriva. Pored toga, Društvo je izloženo uvjetima na međunarodnom tržištu i financira flotu kreditima denominiranim u inozemnim valutama. Od navedenih rizika Društvo se štiti sukladno donesenim strategijama (Strategija zaštite od rizika promjene valutnih tečajeva po osnovi preuzetih dugoročnih obveza u stranim valutama i Strategija zaštite od rizika promjene cijena goriva).

Grupa i Društvo dosljedno primjenjuju strategiju zaštite od promjene tečajeva inozemnih valuta budućim tijekovima prihoda u stranoj valuti od 1999. godine. Društvo je pri preuzimanju dugoročnih kreditnih obveza za financiranje nabave zrakoplova ocijenilo temeljem očekivanih tijekova prihoda u valutama da se valutni rizik računa dobiti i gubitka po osnovu nerealiziranih tečajnih razlika temeljem nedospjelog dijela dugoročnih kredita u budućem vremenskom horizontu valutno u potpunosti pokriva iz očekivanih prihoda.

Grupa i Društvo su odabrali strategiju zaštite od rizika promjene valutnih tečajeva po osnovi preuzetih dugoročnih kredita u stranim valutama putem zaštite novčanog tijeka kroz razdoblje od 3 godine. S obzirom da projicirane prihode za buduće vremensko razdoblje Uprava Društva smatra vrlo izvjesnima, budući tijek prihoda definiran je kao zaštita novčanog tijeka uzetih dugoročnih valutnih kredita.

Grupa i Društvo u svrhu zaštite od tečajnih razlika, kamatnih rizika te rizika promjena cijena goriva koriste derivativne instrumente i zaštitu novčanog tijeka.

Na početku svake transakcije zaštite Grupa i Društvo dokumentiraju odnos između instrumenata zaštite i zaštićenih stavki, opseg zaštite, kao i svoj cilj upravljanja rizikom i strategiju ulaznja u razne transakcije zaštite. Taj proces uključuje povezivanje svih derivativa predodređenih kao zaštita s određenom imovinom i obvezama ili određenim čvrstim obvezama ili predviđenim transakcijama.

Grupa i Društvo također dokumentiraju svoju procjenu, na početku zaštite i tijekom trajanja zaštite, te utvrđuju koliko su derivati koji su korišteni u zaštitnim transakcijama učinkoviti kroz obračun promjena u fer vrijednosti ili novčanim tijekovima zaštićenih stavki.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

36.1 Tablice rizika likvidnosti

U slijedećim tablicama prikazana je struktura nederivativne financijske imovine i obveza Društva na dan 31. prosinca 2017. i 2016. godine prema očekivanom dospijeću. Prikazani podaci su bazirani na nediskontiranom novčanom tijeku financijske imovine i obveza.

31.12.2017.	Ukupno		Manje od 6 mjeseci		Od 6 mjeseci do 1 godine		Od 1 do 2 godine		Više od 2 godine	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Imovina										
Dugotrajni depoziti	31.874	4.242	-	-	-	-	-	-	31.874	4.242
Ulaganja raspoloživa za prodaju	972	129	-	-	-	-	-	-	972	129
Dugotrajna potraživanja	414	55	-	-	-	-	175	23	239	32
Potraživanja od kupaca	75.945	10.108	75.945	10.108	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	25.225	3.357	25.185	3.352	40	5	-	-	-	-
Financijska imovina	2.362	314	1.353	180	1.009	134	-	-	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	38.486	5.122	38.486	5.122	-	-	-	-	-	-
Ukupno imovina	175.278	23.327	140.969	18.762	1.049	139	175	23	33.085	4.403
Obveze										
Dugoročni krediti	31.557	4.200	4.508	600	10.519	1.400	16.530	2.200	-	-
Kratkoročni krediti	54.044	7.193	39.044	5.196	15.000	1.996	-	-	-	-
Kamate po kreditima	4.180	556	2.247	299	1.069	142	864	115	-	-
Obveze prema dobavljačima	148.188	19.723	148.188	19.723	-	-	-	-	-	-
Ostale obveze	81.889	10.899	40.752	5.424	5.863	780	34.015	4.527	1.259	168
Ukupno obveze	319.858	42.571	234.739	31.242	32.451	4.318	51.409	6.842	1.259	168
Razlika	(144.580)	(19.244)	(93.770)	(12.480)	(31.402)	(4.179)	(51.234)	(6.819)	31.826	4.235

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

36.1 Tablice rizika likvidnosti (nastavak)

31.12.2016.	Ukupno		Manje od 6 mjeseci		Od 6 mjeseci do 1 godine		Od 1 do 2 godine		Više od 2 godine	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Imovina										
Dugotrajni depoziti	43.965	5.817	-	-	-	-	21.690	2.870	22.275	2.947
Ulaganja raspoloživa za prodaju	1.352	179	-	-	-	-	-	-	1.352	179
Dugotrajna potraživanja	467	62	-	-	-	-	175	23	292	39
Potraživanja od kupaca	70.260	9.296	70.260	9.296	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	23.384	3.094	23.346	3.089	38	5	-	-	-	-
Financijska imovina	9.917	1.312	832	110	9.085	1.202	-	-	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	30.092	3.982	30.092	3.982	-	-	-	-	-	-
Ukupno	179.437	23.742	124.530	16.477	9.123	1.207	21.865	2.893	23.919	3.165
Obveze										
Dugoročni krediti	46.859	6.200	4.535	600	10.581	1.400	15.116	2.000	16.627	2.200
Kratkoročni krediti	33.146	4.386	26.034	3.445	7.112	941	-	-	-	-
Financijski leasing	52	7	8	1	7	1	37	5	-	-
Kamate po kreditima	7.105	940	2.466	326	1.615	214	2.154	285	869	115
Obveze prema dobavljačima	202.767	26.829	202.767	26.829	-	-	-	-	-	-
Ostale obveze	87.224	11.541	48.949	6.477	25.055	3.315	12.218	1.617	1.003	133
Ukupno	377.153	49.903	284.759	37.678	44.370	5.871	29.525	3.907	18.499	2.448
Razlika	(197.716)	(26.161)	(160.229)	(21.201)	(35.247)	(4.664)	(7.660)	(1.014)	5.420	717

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje (nastavak)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.

37. NAKNADE REVIZORU

Za obavljanje revizije odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja Društva i Grupe Croatia Airlines za 2017. godinu ugovorena je naknada u visini od 192 tisuće kuna uvećano za iznos poreza na dodanu vrijednost (za 2016. godinu 192 tisuće kuna uvećano za iznos poreza na dodanu vrijednost).

38. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Nakon 31. prosinca 2017. nije bilo događaja koji imaju značajan utjecaj na financijske izvještaje za 2017. godinu ili su od takvog značaja za poslovanje da bi zahtijevali objavu u bilješkama uz financijske izvještaje.

39. ODOBRENJE KONSOLIDIRANIH I ODVOJENIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Konsolidirane i odvojene financijske izvještaje usvojio je Predsjednik Uprave Društva i odobrio njihovo izdavanje dana 27. travnja 2018. godine.

Potpisali u ime Društva dana 27. travnja 2018. godine:

Teodora Wenzler Brezak

Direktor sektora financija i računovodstva

Jasmin Bajić

Predsjednik Uprave

Na temelju Zakona o tržištu kapitala (NN 88/08, 146/08, 74/09, 54/13, 159/13, 18/15, 110/15, 123/16, 131/17), ovime dajemo sljedeću:

IZJAVU UPRAVE

Da su pojedinačni i konsolidirani revidirani financijski izvještaji izdavatelja Croatia Airlines d.d. za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2017. godine sastavljeni uz primjenu odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja, te daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja izdavatelja i društava uključenih u konsolidaciju kao cjelinu.

Da izvještaj posloводства Croatia Airlines d.d. sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja izdavatelja i društava uključenih u konsolidaciju, uz opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima su izdavatelj i društva izloženi kao cjelina.

Ova Izjava daje se kao prilog godišnjeg izvješća izdavatelja Croatia Airlines d.d.

Osoba odgovorna za sastavljanje izvješća izdavatelja:

Predsjednik Uprave

Jasmin Bajić

U Zagrebu, 27. travnja 2018.